# ALT EROISM

Horațiu COMANICIU

Cel mai mare bun al unui popor este libertatea. Ea poate fi pierdută datorită slăbiciunilor, dar și prin evenimente ce depășesc puterea de rezistență. Insă nimic nu este pierdut dacă forța morală rămâne intactă. Istoria nu stă pe loc. Momente favorabile pot veni. Dacă forțele vii nu dispar, libertatea se recâștigă. Primejdia stă în moleșală, în pierderea credinței.

In aceste vremuri grele, când țara noastră este în sclavie, ar trebui să facem dovadă de multă virtute. Ori se observă o toropeală, ce poate fi trecătoare, dar ea există. E nevoie de reacțiune, dacă nu vrem să primejduim și viitorul.

Intr'adevăr, o bună parte din Europa a căzut pradă unei năvăliri asiatice. Acestei năvăliri s'au opus iugoslavii, prin Tito. Ei au reușit să salveze țara lor, ce-i drept cu ajutorul Occidentului. Au construit tot o țară comunistă, dar fără ocupație sovietică.

Invadatorilor li s'au opus germanii de est. S'au opus muncitorii. Au făcut-o într'un moment defavorabil, când sărăcia domnea peste tot, după un război pierdut. Trebuia multă îndrăsneală ca să te ridici contra despoților.

S'au ridicat apoi contra rușilor maghiarii, în 1956. Ei cereau o altă conducere. "Imre Nagy la putere, Rakosi în Dunăre", se auzea pe străzile Budapestei, unde trei-sute de mii cetățeni defilau pe străzi. Alții se îndreptau spre parlament. Nagy ia puterea. El promite alegeri libere și cere retragerea trupelor sovietice. Se retrage din pactul Varșoviei și cere neutralitatea Ungariei. Rușii reacționează. Apar tancurile. Maghiarii se bat, nu numai bărbații dar femeile și copiii. Rezistența lor este înfrântă, dar această înfruntare dintre David și Goliat, stârnește admirație. Nagy și capii răscoalei sunt executați, dar gestul temerar rămâne.

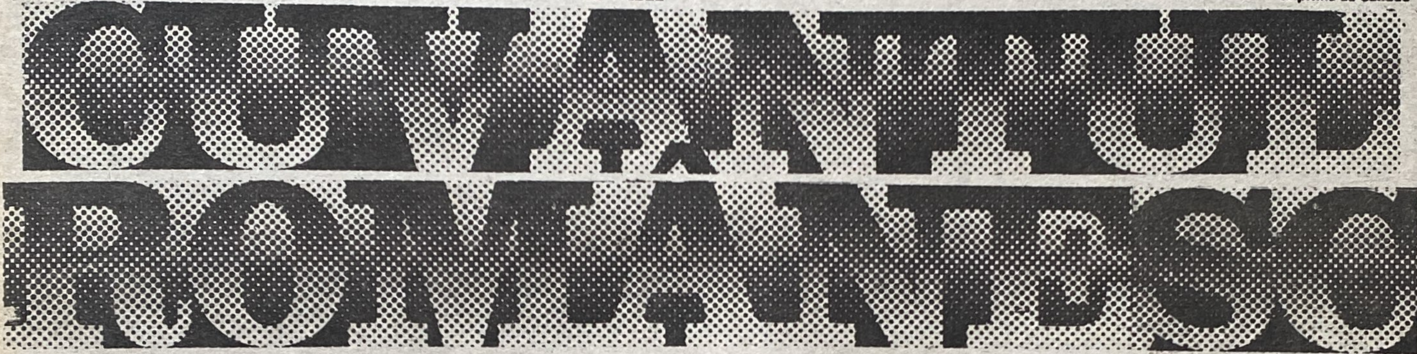
In 1968 se mișcă Cehii. Tot un comunist, Dubcek, stă în fruntea dorinței de libertate. Primăvara lui Dubcek reprezintă opt luni de discuții, de proecte, de speranțe. E un proces rapid de liberalizare. Se recunoaște dreptul la grevă, se deschid bisericile, se desființează cenzura, se dă libertate pluralismului politic, victimile stalinismului sunt reabilitate. De două ori Dubcek pleacă la Moscova să liniștească satrapii.

Rușii reacționează, cu sateliții împreună. "Partidul deține adevărul istoric și politic și orice abatere trebue sancționată." Mișcarea de eliberare este zdrobită. Apar tancurile. Un tânar ceh, ce a rămas un exemplu, își dă foc și arde ca o torță. El simbolizează eroismul ceh. Mai bine ars de viu, decât sclav.

Continuare in pag. 4

ISSN 0705-8365

Printed in Canada
Imprimé au Canada




THE ROMANIAN VOICE
THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD
ANUL 8 Nr. 82 -FEBRUARIE 1983- PUBLICAȚIE LUNARĂ DIRECTOR: GEORGE BĂLAȘU
CIRCULATIE IN AFARA CANADEI: AFRICA DE SUD, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVETIA, GERMANIA, GRECIA, FRANTA, ITALIA, MONACO, OLANDA, ROMANIA, YUGOSLAVIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, NOUA ZELANDA

## TRISTEȚI ȘI BUCURII

Eugen BÂRSAN

De câtva timp mi-au rămas prezente în gânduri niște rânduri dintr'o scrisoare, rămasă pe masă așteptând un răspuns. Iată-le: "Am primit gazeta. Dela prima și până la ultima pagină toate articolele sunt de o mare tristeță pentrucă toate prezintă cel mai negru adevăr, acela al desființării României și poporului român. Cei ce scriu redau o stare de suflet care este a noastră a tuturor. Si cu toate acestea pe marginea a ceea ce e trist, e prezentă și satisfacția că putem spune adevărul, că putem gândi just. Dar ce satisfacție am mai avea dacă adevărul pe care ținem să-l spunem, ar putea să fie altul!"

Fără îndoială că acest "altul" înseamnă: cât de bucuroși am fi dacă în loc de ceea ce se vede și trăim, am vedea o desrobire a Tării! Ne găsim deci în fața problemei tristeților și bucuriilor. A tristeților cauzate de realitățile din Tară și de durerile din sufletele noastre care apasă și într'o parte și în alta până la limita lor cea mai grea, și a îmbucurătoarelor speranțe doar din dorinți sau visuri a căror spirit este totuși în stare să dea inimilor noastre o rază de căldură, transpunându-ne în România pe care o vrem.

In timp ce nu mai e cazul să întindem vorba asupra tristeților, pentrucă ele fără să ne ceară voie și-au făcut loc ca o realitate dominantă între noi, hai să ne oprim o clipă cu privirea la contrastul lor: capitolul stării sufletești al bucuriilor. Iar odată opriți la acesta, să ne punem întrebarea: este bucuria, în sens real și adevărat, un lucru care ne vine de-a gata sau unul pentru care trebue să ne angajăm și să trăim? In chip hotărît, răspunsul este dat de cea de a doua situație, căci nu se poate concepe o adevărată stare de bucurie fără de o vie participare interioară la realizarea ei. Această participare e una cu bucuria acțiunii, adică cu dăruirea cu trup și suflet pentru tot ceea ce implică ajungerea la marea bucurie a finalității.

Iată deci cum putem purta în ființele noastre și tristeți și bucurii, cu care navigăm pe cursul vieții de Exil cu capul sus și gândul îndreptat spre biruință. Natural, ca să fim capabili de așa ceva trebue să trăim viu, real și să credem puternic în ceea ce vrem. Cine are acest potențial de credință nu poate fi nici slab și nici dispera. Căci chiar în situații extrem de grele cre-

Continuare in pag.3

# EXILUL INCONSISTENT

M. F. ENESCU

De mai bine de 30 de ani urmărim posibilitatea unei consistențe și a unei forme politice în Exilul Românesc. Cu toate sforțările unora sau ale altora, Exilul nu are încă politicește nici formă nici consistență. Să desperăm? Nu! "Românii rabdă dar nu renunță", scrie Eminescu. Nici noi nu cedăm. Si așa, cu tenacitatea unor Români mai dârzi, Exilul va ajunge poate să aibă un sâmbure de consistență politică, mai curând sau mai târziu.

Consiliul Național Român a oferit o excelentă platformă pentru a închega un conținut politic și a asigura o formă de acțiune Exilului Românesc. C.N.R. există mai departe prin greutatea poziției centrale pe care s'a situat. Dar până acuma nu a reușit să dea o consistență politică Exilului Românesc. De ce? Să vedem.

In primul rând C.N.R. nu a avut simțul faptei la timp. I-a lipsit și priceperea de a bate tactul informativ în opinia românească, indispensabilă la lansarea oricărei organizații noi. S'a lăsat apoi la voia conflictelor interne. Si peste toate, nu a avut în vedere niciun plan în care să înscrie metoda și etapele pentru a atinge scopurile propuse în actul fundamental. Dar fără plan nu se face nimic durabil și solid. Marele viciu al Românilor, datorit vicisitudinilor istorice, este desconsiderarea planificării în ce întreprind. "Să mai așteptăm", "să nu ne grăbim", "văzând și făcând", sunt devizele Românilor temători de plan. Ca și cum timpul așteaptă și dă garanții! Excepție a făcut doar Partidul Liberal. El a știut să planifice ce are de făcut. Așa se explică de ce a guvernat atât timp.

Dar plan nu înseamnă program. Programul este deseori un șir de intenții generoase, inspirat mai mult din considerente ideologice, ba chiar demagogice, și mai puțin din realitate. Programul, cum reținem din ce scrie Duverger, ia cu binișorul pe cetățeni, ca pe niște copii întârziați. Planul, din contră, este o lucrare pragmatică. El integrează forțe pe bază de considerații strategice și tactice în ordinea realităților. Planul adevărat nu este un conglomerat de norme rigide până la ultimele detalii, ca în Planurile Cincinale bolșeviste. Planul eficace este o schemă suplă care trasează directive spre finalități precise. Un plan bine conceput cuprinde dispoziții generale în care încap și improvizații indicate de realitate. Intr'un astfel de plan intră și ideile directoare, și prudența și acel "văzând și făcând" al Românilor cu frica de grabă. Dar fără să ști ce vrei în ansamblu, nici nu "vezi" nici nu "faci" nimic cu fond și spor în politică. Toți politologii de seamă subscriu la imperativul planificării în Politică și Strategie.

Lipsit de aceste virtuți politice cardinale, C.N.R. a excelat în postura de luncator. Dar așa cum este, repetăm, peste C.N.R. nu se trece așa ușor și nici nu poate fi dat de suflet. De dorit ar fi ca Românii de inițiativă să adere la această poziție cu greutate care există, și nu să caute alta îndoelnică. C.N.R. are nevoie de o conștiință deontologică, adică de convingerea datoriilor ce-i incumbă și de un suflu nou.

Cât despre activarea politică a Românilor, Ortega, filosoful "Rațiunii Istorice", consideră ca unic instrument de acțiune "Periodicul", adică gazeta și revista. Ortega însuși a lăsat urme profunde în gândirea universală cu "Revista de Occidente".

Ce funcțiune are deci "Periodicul" în Diaspora Românească? Am scris și noi în materie deseori, dar a anticipat tot Eminescu cu autoritatea geniului, acum mai bine de un secol. Eminescu pune în evidență importanța politică, strategică, economică și culturală a României. Această importanță multiplă conferă României o misiune istorică în serviciul Europei la Gurile Dunării și la răscrucea spațiilor imperiale râvnitoare de civilizații contrarii. Eminescu recunoștea de atunci că nu argumentele juridice și pioase conving Puterile garante ale Ordinei Internaționale de a respecta drepturile României la integritate politică și teritorială. Forță de convingere are numai capacitatea Națiunii Române de a-și îndeplini cu eficacitate misiunea acreditată în Ordinea Internațională. O națiune care pierde această capacitate și deci importanța, este călcată în picioare și apoi dispare.

Astfel funcțiunea "Periodicii" românești este aceea de a desfășura o acțiune continuă de documentare a opiniei naționale și internaționale. Editurile românești sunt ținute să demonstreze cu perseverență, competență și coerență prin reviste, broșuri și cărți, interesul general pentru integritatea și eficacitatea României în Ordinea Internațională. Aceasta este o operă de cultură Politică aproape inexistentă la Români în ultimele decenii. Cultura Politică prosperează la națiunile în ascensiune.

Exilul Românesc azi inconsistent, trebue vertebrat. La o orânduire eficace, sunt chemați oameni de nădejde și de curaj. Ne trebue OMUL care să-i adune și să-i pună la lucru pentru existența și viitorul României.

□

## editorial

# CEVA DESPRE "DIZIDENȚII" POLITICI

Tulburările din Polonia au demonstrat carențele regimurilor comuniste și incapacitatea comuniștilor de a rezolva problemele vitale interne ale unei societăți umane. Căci nu există suport popular pentru regimurile comuniste mai cu seamă în Răsăritul Europei, unde experiențele politice, de după războiul al doilea mondial au dat faliment și nu mai există vindecare, decât prin totala înlăturare a formulelor comuniste de guvernare.

Popoarele iobăgite de Statele cu guverne comuniste au reacționat și continuă să reacționeze, împotriva comunismului, după natura împrejurărilor și în forme variate, impuse de situațiile locale. In general, țărănimea, formată în spiritul tradițiilor de caracter permanent și conservator, a constituit poticneala fundamentală pentru oricare din Statele comunizante și comuniste. Țărănimea s'a opus și se opune, ca un bloc invincibil, oricărei încercări de avans al marxiștilor.

Opoziția muncitorească este de altă natură, cu alte forme de manifestare, dar ea există în toate sectoarele de producție, și se intensifică pe măsură ce regimurile comuniste se evidențiază prin incompetență și corupție, prin imoralitate și lipsă de temeiuri spirituale.

Reacțiunea anti-comunistă a intelectualilor este cea mai diversificată și mai sofisticată.Din această categorie, tineretul este mai agresiv și reprezintă un potențial de rebeliune serios și profund, care se va deslănțui în momentele de crize adânci. Până atunci, acest tineret nu aduce nici un fel de aport la "construirea unei societăți socialiste", decât ocazional, oportunist și limitat.

In lumea liberă se face mare socoteală pe seama unor "dizidențe", alese pe sprânceană din țările Europei răsăritene, inclusiv România. Este vorba de "dizidențe" intelectuale. Nu este oportun să vorbim despre înțelesul care s'a acordat acestei noțiuni de "dizidență". Ne limităm în a spune că toate "dizidențele" despre care s'a vorbit din Europa răsăriteană, nu sunt decât forme minore de manifestare împotriva regimurilor politice comuniste,și de multe ori aceste "dizidențe" apar ca acțiuni strict și pur personale. Ele nu au de-a face aproape nimic cu tragedia mare a unui neam. Excepție în acest domeniu a făcut Soljenițin, care s'a ridicat împotriva comunismului sovietic, total și radical, cu înfruntarea lui și cu o capacitate extraordinară de combatere și sacrificiu.

Dar, actul lui Soljenițin nu este un act de "dizidență", cum a fost prezentat la început, ci un act de luptă națională, eroică și pe dimensiuni de înaltă concepție de viață, cu fundamente spirituale și morale. Soljenițin s'a ridicat pe baricade să lupte împotriva comunismului sovietic, nu pentru beneficii și onoruri personale, ci pentru salvarea poporului său,pentru eliberarea lui și pentru combaterea oricărei concepții "materialiste" de viață, fie în Răsăritul fie în Apusul Europei.

"Dizidența" intelectualilor din țările satelite ale Moscovei este circumscrisă unor zone restrânse de interese, de genul refugiaților, care părăsesc regimurile comuniste, printr'un act de "dizidență", și ajunși în lumea liberă își urmăresc propriile lor interese, în special materiale, fără nicio preocupare națională, morală sau spirituală.

"Dizidența" în sine, ca fenomen social și politic nu duce la o angajare de luptă națională, cu implicații de sacrificii, devoțiune și curaj, singurele virtuți care justifică integrarea în conștiința vie a unui neam. Naționaliștii adevărați nu fac "dizidențe", ci luptă firesc și imperativ pentru neamul lor, oricând și oriunde s'ar găsi.

**George BĂLAȘU**

# ÎNCETAREA POMENILOR

**Alexandru BERCEANU**

Afacerea V. Tănase din vara lui 1982, oricât de obscură ar fi fost, cel puțin lămurește un lucru: a înțărcat, cum se zice "Bălaia", și Republica Socialistă din fosta Românie începe să fie evitată de vizitatori străini de marcă din Occidentul liber. Presupusul plan de asasinare a unui scriitor originar din România a fost luat ca pretext de Mitterand, pentrucă s'a încheiat o fază a relațiilor Vestului cu Estul, și anume aceea a investirilor de miliarde în butoiul fără fund al țărilor satelite. Dar Mitterand a folosit afacerea V. Tănase și pentru o încheere de socoteli cu regimul așa zisului "Președinte" din R.S.R..

Astfel acum vreo zece ani a fost asasinat în R.S.R., prin montarea unui "accident", un ofițer superior Francez, iar în primăvara lui 1982 a fost lăsat mai mult mort din bătăi pe o stradă la București, un ziarist Francez care îl căuta pe sindicalistul liber Pârvulescu. Un guvern care face așa ceva este un guvern capiu, compus din oameni care-au pierdut și ultimul dram de discernământ pe care l-ar fi avut vreodată. De aceea cât de "înscenată" ar fi afacerea Tănase, nu are nicio importanță, și important rămâne faptul că democrațiile occidentale încep să arate regimurilor satelite că nu au nicio nevoie de ele.

Dacă Mitterand s'a dus însă în Ungaria aceasta s'a datorat atâta faptului că Ungurii au avut grije să nu snopească niciun ziarist Francez, iar din miliardele Occidentului, la ei s'a mai ales ceva și pentru binele poporului. Nu există o preferință franceză pentru Unguri și nici nu e vorba de boicotarea poporului român, pentrucă regimul din R.S.R. nu se poate confunda cu poporul. Dimpotrivă poporul român a fost ani de zile umilit prin toate favorurile și diplomele acordate de marile democrații unei perechi guvernante de tragică farsă politică. Plimbarea în "caleașca regală" din Anglia, a "Președintelui" alături de Regina Angliei, a fost cea mai grea palmă engleză pe obrazul poporului român, pe care de altfel și Churchill l-a disprețuit, din păcate cu aceeași energie. Așa că vizita lui Mitterand la București în 1982 nu ar fi fost niciun succes pentru poporul roman, așa cum nu era un succes "românesc" nici candreala lui Gerald Ford pe care l-am văzut în poze, jucând hora la răspântii cu "lelițe" din recuzita Securității.

Ne ducându-se în România, Mitterand a făcut un bine nenorocitului nostru popor. După cum tot pentru binele acestui popor au fost și violentele atacuri împotriva regimului din R.S.R., cam de când cu vizitele straniei perechi președențiale în Spania și Anglia. Au ajuns în cele din urmă și Occidentalii să vadă că ar fi mai bine pentru poporul român și pentru investițiile lor, dacă această pereche nefastă ar lăsa locul unei alte garnituri, care să fie ceva mai omenoasă și mai responsabilă, ca în Ungaria unde viața e mai suportabilă și de aceea Ungurii din R.S.R. se agită.

Ceea ce se petrece în România cu această pacoste de dinastie civilă, întrece chiar și sadismul comunist care oricum există, dar numai la noi a fost împins până la ultima limită. Când în presa Occidentală acest pretins "Președinte" din R.S.R. este comparat cu un Amin Dada, nu este atins cu nimic poporul român. Pentrucă boala nu est niciodată același lucru cu bolnavul, așa că atunci când se combate o epidemie de holeră nu sunt combătuți bolnavii de holeră. Niciun fel de"manipulație" al cărui rezultat este darea pe față a crimei contra umanității din România, nu se poate numi "ânti-românească". Pentrucă așa cum virusul holerii nu se confundă cu cel atins de el, nici poporul român nu este una cu acest "Președinte", pe care unii Români, și încă liberi, fac enorma greșală să-l considere "șef de stat". Cine acordă asemenea calitate unui asemenea "Președinte", pe care nu l-a ales nimeni, se face complice cu el, pentrucă această impostură de "președinte"nu e niciun fel de "șef", iar România de azi nu este nici ea un "stat", ci un teritoriu sub ocupație pe care o chinue cel mai abuziv vătaf imaginabil. Față de acest "Președinte", Amin Dada era un adevărat independent, dar din păcate nebun, pe când farsorul tragic din R.S.R. nu este independent dar nici nebun. Ci un satrap absolut, încântat de el însuși și de propria ferocitate. □

# CĂTRE REDACȚIE

* KENT, U.S.A. - Suntem bucuroși că putem să vă împărtășim simțămintele noastre, mulțumindu-vă totodată pentru activitatea pe care o desfășurați în propovăduirea adevărului despre națiunea română în decursul anilor cât și în prezent. Numele meu este Petru Cocârțeu, stabilit recent în U.S.A. împreună cu soția și cei 3 copii. Pentru a ne cunoaște mai mult, o să vă prezint pe scurt activitatea mea din România și U.S.A. In primăvara anului 1978 am înființat Comitetul Creștin Român A.L.R.C. (Apărarea libertății religioase și de conștiință) împreună cu mai mulți credincioși interconfesionali sub conducerea Pastorului Pavel Nicolescu din București. La numai 3 luni după înființare, comitetul număra 40 de membri și alte sute de colaboratori. Aproape toți membrii comitetului au executat ani de închisoare (eu am executat un an la Popa Sapcă, Timișoara) după care toți am fost expulzați în Vest.

In prezent lucrez ca tehnician dentar în zona Akron, Ohio, și ca misionar creștin în cadrul bisericilor creștine americane din zona Ohio. De asemenea, sunt membru activ în cadrul Comitetului A.L.C.R. dela New York, colaborăm cu o serie de organizații din U.S.A. și Canada, precum și cu altele din Europa.

O strânsă colaborare o avem cu Peace on earth press, organizația prof. Dr. Livius Fisteag dela Kent University. Cu această ocazie vă trimitem câteva documente de persecuție religioasă , cu rugămintea de a fi prelucrate și publicate, dacă le considerați eficiente. Dumnezeu Tatăl nostru să vă dea mult har și binecuvântare.

Rev. Petru COCARTEU

* VIENA, AUSTRIA - "Familia Dorina și ing. GABOR din Viena, roagă pe toțiprietenii și cunoscuții să noteze ca nouă adresă de corespondență, următoarea: A-1150-Wien, Postfach 109. Eventuale scrisori la vechea adresă, aceea a locuinței, numai recomandat.

Schimbarea adresei pe o căsuță poștală a fost necesară deoarece, din seria de șicanări a cercurilor interesate (și dezvăluite după procesul de spionaj român dela Viena), face parte și dispariția misterioasă a multor scrisori! Aceasta, cu scopul de a întrerupe relațiile cu diverse personalități din exil, precum și legătura cu refugiații plecați, subminând în acest fel, activitatea privitoare la refugiați.

A Dvs., cu stimă

Dorina GABOR

* UN VIZITATOR ROMAN IN OCCIDENT - Sunt un român în vizită în occident și am reușit să citesc ziarul Dvs. pe Decembrie. M'a impresionat nespus de mult, pentru care doresc să vă felicit din toată inima. Cred că sunteți opoziția conștientă și serioasă împreună cu emisiunile postului de radio Europa Liberă, împotriva unui regim și mai ales a unei conduceri din România postbelică, care duce țara la dezastru. Cum în condițiile actuale din țară orice mișcare este suprimată brutal și mai există pericolul rușilor de a invada țara la orice mișcări mai organizate, cred că o adevărată acțiune dirijată din afară ar putea răsturna pe actualul conducător care pur și simplu nu este normal și mai ales responsabil de ce face. Un apel lansat prin postul Europa Liberă prin care să se ceară, de exemplu: cei abonați la ziarul Scânteia să retrimită decupajul cu prima pagină din ziar cu mențiunea: "NU Ceaușescu" către comitetul central, ar declanșa o stare generală pe față împotriva acestui dictator fără precedent în istoria neamului.

UN ROMÂN

# LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

Vineri seara, 28 Ianuarie 1983, ora 10.30 p.m., postul de radio Canada a anunțat că guvernul canadian este dispus să acorde României un împrumut de 1 miliard de dolari pentru cumpărarea a două reactoare atomice Candu, cu condiția ca restul sumei să fie garantată de Fondul Monetar Internațional. Tot postul de radio Canada a transmis știrea că la Cernavodă au fost deja terminate fundațiile pentru două reactoare. Interesant că aceste fundații sunt pentru tipurile de reactoare Candu. A știut oare guvernul dela București ceva? Ne întrebăm și noi, așa după cum s'a întrebat și comentatorul postului de radio.

Redacția ziarului nostru a trimis deja un memoriu de protest cerând ca acest împrumut să fie condiționat de eliberarea preotului CALCIU. Sugerăm întregului Exil să scrie în numele organizațiilor românești, ori personal, cerând eliberarea preotului CALCIU. Memoriile ori scrisorile se pot trimite direct guvernului canadian la adresa:
Ministere des Affaires Exterieures, Hon. Allan J. MacEachen, Edifice L.B. Pearson, Promenade Sussex, Ottawa, Ontario, KIA 0G2, Canada.

## CĂTRE CITITORI

SPRE CUNOȘTINȚĂ: Ținem să facem cunoscut că- REDACȚIA ACESTUI ZIAR- Nu împărtășește totdeauna ideile și punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

## Insemnări pe margine de drum:

# SCHIMBAREA DOMNILOR

Nicolae PETRA

Proverbul românesc despre bucuria proştilor când se schimbă domnii, poate n'ar fi existat dacă nu ar fi atât de adevărat cele ce spune în el înţelepciunea poporului. Ceea ce nu e tocmai adevărat în proverb e că nu mai sunt proştii cei ce se bucură de schimbarea domnilor, ci şi atâţia alţii care altfel par a fi oameni cu scaun la cap.

Bucuria prostului nu e în fond chiar atât de surprinzătoare; după ani de chinuire şi tot atâţia de aşteptări ca ceva mai bun să vină, nu e nici o mirare că la schimbarea stăpânilor, toată lumea răsuflă mai liniştit şi i se pare că vede speranţă pentru un viitor diferit.

E aproape o obligaţie să crezi, cel puţin pentru un moment, că lucrurile nu mai pot continua chiar atât de rău ca în trecut şi orice fel de schimbare poate fi numai în spre mai bine.

Dar schimbarea ce se întâmplă nu e decât una de oameni şi nu de sistem. Acum vreo 6 ani, la plecarea unui preşedinte mexican care a reuşit să guverneze ţara într'o formă îngrozitor de rea, tot poporul s'a bucurat peste măsură la venirea unuia nou. După trecerea anilor ce i se cuveneau noului preşedinte, ţara s'a găsit cu o guvernare de 100 de ori mai proastă ca cea a celui anterior. Explicaţia e că s'a schimbat numai un om dar a rămas acelaşi sistem, sprijinit pe acelaşi partid politic, cu aceeaşi corupţie şi incompetenţă şi jaf. După atâta mizerie lăsată de acest ultim preşedinte, ce-i rămâne poporului decât speranţa că totul se va schimba spre bine.

Deşi atâţia se bucură de plecarea întru veşnică odihnă a lui Brejnev, nu e pe nicăieri nici o explicaţie care să justifice această aşteptare pentru îmbunătăţire a soartei atâtor nenorociţi striviţi de cisma rusească. Sistemul rămâne acelaşi, ba poate mai mult, forma clasică de guvernare şi de relaţii cu celelalte neamuri bazată pe asuprire, pe intervenţie directă sau nu în treburile altor ţări, va fi îmbunătăţită, rafinată, de un preşedinte care a fost multă vreme în fruntea poliţiei secrete, unde totul se face pentru a ajunge un scop şi nu există nici un fel de dare de seamă pentru cele făcute sau de cum sunt făcute lucrurile.

Dacă va fi vreo schimbare înspre mai bine, va fi pentru ei şi nu pentru noi, nu pentru neamurile asuprite, nu pentru cei ce suferă pe malurile Dunării. Aşteaptă cineva să vină Andropov cu un ucaz şi să scoată din tronul lui pe sluga lui din Tara Românească? Să scrie scrisoare neamului cerând iertare pentru atâtea nedreptăţi făcute lui de către cei antemergători la conducerea prigonirilor ?

Nu se poate explica politica rusească prin nici un fel de consideraţie economică, socială sau morală ci doar printr'o atitudine de-a dreptul de psihoză care normal ar trebui să ducă pe respectivi la un institut de alienaţi mental.

Această boală, nu e una care să poată fi uşor vindecată, din contră, ea continuă să se dezvolte tot timpul în spre mai rău şi e ereditară între conducătorii acestei ţări. Oricine ar veni, nu poate fi decât unul bolnav, şi totdeauna mai bolnav decât cel dinainte cu mai multă pasiune pentru a asupri, a chinui, a distruge.

Noul conducător, pe lângă celelalte beteşuguri, cele ale tuturor, mai are şi pe cel al unei dragoste pentru unguri, poate din vremea când slujea acolo şi când s'a bucurat, a găsit satisfacţia naturală pentru un poliţist născut, de a înăbuşi încercarea ungurească de liberare.

Revenind la celălalt fel de bucurie, cea a proştilor, o găsim ami ales la cei care ar trebui să-şi dea seama acum că nu mai e nimic de făcut pentru o salvare a celor nenorociţi, făcută prin propria bunăvoinţă a KDV-ului. In loc de a folosi o ocazie de a atrage atenţia noului stăpân asupra tuturor greşalelor şi nedreptăţilor din trecut, cerându-i să umble pe o altă cale, aceşti domni, care sunt aceiaşi care au pus bazele noului imperiu rusesc după cel de al II-lea război mondial, au hotărît să aştepte, să vadă ce va face noul domn.

Aici, alt proverb ce spune "aşteptarea moarte nu are" ne arată şi mai clar, ce vor face atât noii stăpâni din răsărit cât şi cei ce ar putea face ceva, din apus.

Noi nu avem pentru ce ne bucura, nu pentrucă nu am fi ades şi noi printre cei proşti, ci pentru că nici o schimbare de domni, nici o făgăduială dela nimeni nu ne poate face decât să şedem şi să plângem. □



# TRISTEŢI ŞI BUCURII

Urmare din pag. 1

dinţa, seninătatea şi o atitudine demnă fermă, sunt lucruri care dau o deosebită frumuseţe vieţii.

Nu numai numărul vizat din Cuvântul Românesc este trist, ci şi altele. Până la urmă, chiar toate. Gazeta e plină de lucruri triste, pentrucă acestea sunt realităţile pe care le combatem şi vrem să le extirpăm. Dar, după cum am amintit, în marşul spre acel ţel, ne rezemăm sufletele pe bucuria creată de împlinirea datoriilor luptătoare faţă de cei de-acasă şi pe viziunea unei alte vieţi în ţară. O viaţă în care ţăranul să-şi redobândească pământul pe care să şi-l lucreze cântând, muncitorul de fabrică şi meseriaşul să lucreze de plăcere şi nu de silă, comerciantul să aibă prăvălia lui, iar lumea intelectualilor să se poată realiza în voie în deplină libertate de gândire şi creaţie.
Sunt acestea visuri? Intr'un fel, da! Căci chiar cel mai simplu şi elementar lucru atunci când îţi lipseşte în chip cumplit şi dureros, devine o dorinţă care se transformă în vis. Da, viaţa noastră este plină de visuri care ţin să ne fie călăuză. Visuri încoace, visuri încolo, tot felul de visuri. Insă eforturile şi trăirea pentru ele, nu mai sunt visuri, ci realităţi. Aspre?! De bună seamă. Dar în chip cert nu lipsite şi de frumuseţe. Frumuseţea luptei pentru bine. In această angajare ne găsim o pârghie sufletească între tristeţile care ne împresoară şi bucuriile în care suntem plasaţi cu gândul şi sufletul.

Dacă tristeţile care ne confruntă azi vor dispărea, n'o să mai vorbim de ele şi vom fi oameni bucuroşi. Nu ca o satisfacţie a vreunui orgoliu sau interes, ci ca simpli Români care se bucură că în sfârşit Tara lor a ieşit din zodia blestemului, sursa principală a suferinţelor şi tristeţilor româneşti de trei decenii şi jumătate.

Da, cât de fericiţi am fi să putem vorbi mai bine de bucurii decât de tristeţi. Trebue să fim şi să rămânem convinşi că va veni în curând şi ziua aceea, fiindcă roata istoriei continuă să se învârtească în ciuda faptului că marxiştii au vrut cu tot dinadinsul s'o blocheze şi oprească în lumea lor.

Ne bucurăm să luptăm pentru fericirea din ziua aceea.

Eugen BÂRSAN

# SOLUŢII CARE PRODUC PROBLEME

Când filosoful englez George H. Wells a vizitat Franţa şi vameşul l-a întrebat dacă are ceva bagaje, Wells a răspuns: "Doar geniul meu !"

Wells n'a plătit taxe vamale.

Aşa s'a procedat dela definirea hotarelor până când, un alt "geniu", a dat "Decretul taxelor de şcolarizare."

Nimeni nu-ţi poate lua ce ai în cap, spune românul, dar se poate vămui, adaugă economistul Ceauşescu.

Conducătorului n'are de ce să-i fie teamă. Dacă toate ţările vor impune taxe vamale pe caracter, inteligenţă, educaţie, etc., el va putea călători oriunde fără să plătească vamă.

Totuşi taxele de şcolarizare deschid poartă nouă.

Ce va împiedeca RSR-ul ca să decreteze în viitor o taxă pe plămâni, deoarece antirevoluţionarul, care-şi cere paşaportul, a respirat aerul republicii socialiste!

Un alt motiv de ciupeală ar fi să te pună pe cântar, şi dacă tragi mai mult decât admite "Alimentarea ştiinţifică", atunci să-ţi plăteşti gramele extra pentru consumul ilegal al caloriilor.

Dela multi-lateralul te poţi aştepta la multe-multe. In ori ce caz, Fiul Iubit, a reuşit să-şi asigure nemurirea.

"Guinness Books of Records" va insera, alături de cei care înghit broaşte sau merg pe catalige, şi numele lui "Ceauşescu al României" primul care s'a gândit să vămuiască creierii, plămânii şi obezitatea.

Aşa a soluţionat Bucureştiul problema intelectualilor care vor să emigreze!

Banditţii îţi pun revolverul în coastă: Banii sau viaţa? Ceauşescu te şantajează la umbra "decretelor": Dolarul sau intelectualul!

Nenorocirea României nu-s problemele. Lumea-i plină de probleme: petrolul, inflaţia, şomajul, etc. Nenorocirea în România sunt soluţiile născătoare de probleme pe care le oferă Marele Inţelept.

In loc să permită intelectualilor de a lua contact cu colegii lor din Lumea Liberă, Ceauşescu îi ţine izolaţi; iar pentru cei care protestează, soluţia e şi mai simplă: spitalele de nebuni.

In loc să încurajeze pe oamenii de specialitate să-şi lărgească orizontul şi să citească revistele şi cărţile tipărite în Occident, Ceauşescu a impus cenzura.

In locul oricărei idei inovatoare, soluţia pentru salvarea ţării rămâne aceeaşi: teoriile lui Karl Marx interpretate de Niculae Ceauşescu.

Ca o consecinţă a acestor soluţii un milion de cetăţeni îşi cer paşaportul, dar în loc să se elimine motivele pentru care oamenii vor să plece, Marele Indrumător a rezolvat şi această problemă, şi tot genial, a hotărît fortificarea graniţelor.

Dar miliţienii şi câinii, cât or fi ei de turbaţi, nu sting dorul libertăţii! □

Stroe MOLDOVEANU

# PENTRU "SOCIETATEA SCRIITORILOR ROMÂNI"

Horia STAMATU

Gândul de acum trei ani, exprimat într'un "MANIFEST PENTRU SCRIITORII DE LIMBA ROMANA DIN AFARA ROMANIEI", a căzut pe pământ bun, a încolțit și a dat roadă. Cărțile românești scrise în exil încep să se răspândească printre Români.

Dar în afară de "obiecte", aici cărți, mai există și "oameni", aici Scriitorii Români liberi. "Persoanele" sunt un element mai dificil decât obiectele de cultură din exil, din cauză că și de-o parte și de alta a "Cortinei de Fier" predomină demonul politizării discriminante în cultură, prin stigmatizarea unor persoane, așa că influența dela Est spre Vest este pe cât de tristă, cel puțin tot pe atâta de efectivă întru divizarea Românilor.

In România a existat o "SOCIETATE A SCRIITORILOR ROMANI", un "S.S.R.", ai cărui membri erau întotdeauna "cooptați"și nu se numărau cu mia, cu sutele, ci doar cu zecile, nu prea multe. Era o Societate de selecție în ordinea culturii superioare, nici anti-democratică, nici anti-populară, dar nu de înghesuială, și se încadra în sistemul juridic românesc. Rostul acestei Societăți era dublu: personal și social pe de-o parte, moral și material pe de altă parte. Prin cooptare un scriitor cu o anumită activitate, era consacrat ca profesionist al literaturii, și astfel social situat într'o categorie superioară, moral era apărat juridic, iar material avea dreptul la o pensie și la păzirea drepturilor de autor.

In lumea Românilor liberi sunt azi destui scriitori ca să ne putem gândi la o nouă"SOCIETATE A SCRIITORILOR ROMANI". Aceasta însă nu ar putea să aibă decât scopuri morale, personale și colective, în sensul recunoașterii profesionale printr'o solidaritate liberă de orice categorisire extra-literară, cum este obiceiul în exil, indiferent dacă e vorba de-o Episcopie, de un front românesc al libertății, sau de altceva. Rostul unei solidarități dincolo de categoriile extra-literare, sau în general exterioare culturii creatoare, în afară de recunoașterea reciprocă, ar fi și de a lua, oricând se cere, o atitudine solidară a scriitorilor, în ordinea morală, culturală, națională. Ca activitate de maximă necesitate, pe măsură ce trece timpul, "Societatea Scriitorilor Români" poate contribui esențial la istoria literaturii românești libere, a cărei vârstă trece de treizeci de ani. Cu ajutorul fiecărui autor în parte se poate constitui o arhivă a întregii activități din acești ani, și de asemenea s'ar putea redacta și edita un "Anuar al activității scriitorilor Români din exil".

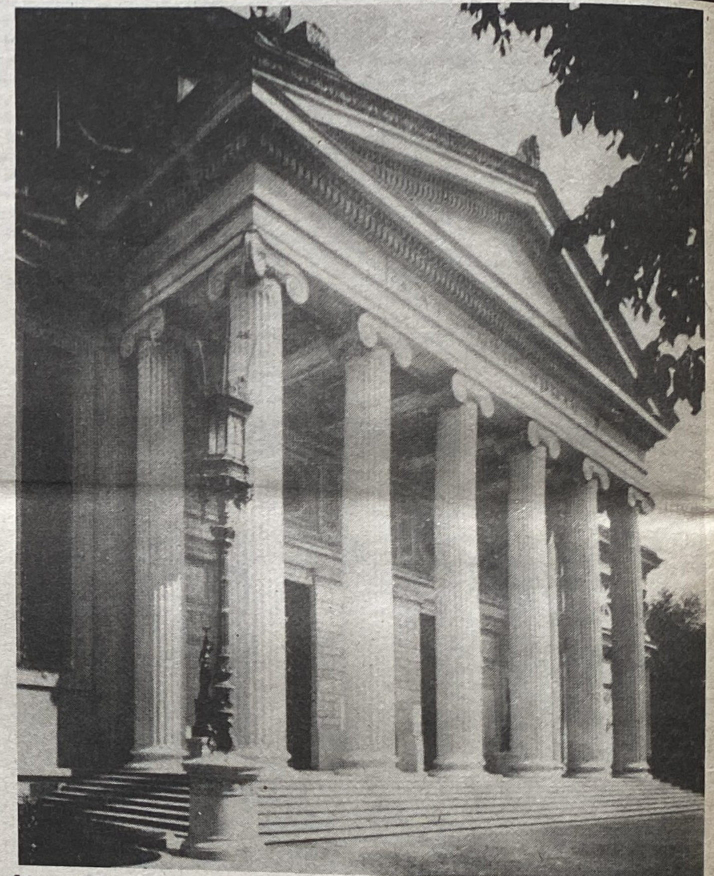
Atribuțiile noii "Societăți a Scriitorilor Români", ar fi diferite de ale Societății care-a existat în România, până când această țară suverană a fost înlocuită cu altceva. De astă dată "Societatea Scriitorilor Români" ar fi în diaspora românească un corp de solidaritate morală mai accentuată decât a fost în România, unde ea avea o funcție fundamental și strict profesională. "Societatea Scriitorilor Români" ar avea de spus oricând ceva și în legătură cu libertățile și drepturile speciei de oameni numită Români, ca toate PEN-cluburile din lume, care iau partea unora sau altora cu privire la drepturile omului și ale popoarelor.

Sfârșitul "SCIETATII ACADEMICE ROMANE", provocat din servilitate față de unele curente false, a fost o mare lovitură pentru raporturile directe ale scriitorilor Români din exil, iar după moartea prematură a lui Mircea Popescu, venită ca o pedeapsă, nu se mai poate spera o renaștere a acestei Societăți, ale cărei Congrese, neîntrerupte din 1958 până în 1970, au făcut din exilul românesc o unitate culturală pe care nu o aveau celelalte exiluri. Prin Societatea Academică Română și Congresele ei, exilul românesc a fost cel mai efectiv european între toate celelalte exiluri.

Această mare lipsă ar putea fi înlăturată de noua "Societate a Scriitorilor Români", alcătuită din personalități care au și ce să spună și ce să-și spună. Astfel s'ar putea organiza, cel puțin anual, congrese ale Scriitorilor Români, cu referate, colocvii sau simple discuții deschise, în diverse puncte ușor accesibile din Europa.

Ar fi vorba de o asociere substanțială nu de o "asociație" formală, de o manifestare de solidaritate profesională și națională care lipsește în exil, și ale cărei servicii pentru viitor ar fi de mare importanță prin întocmirea arhivei amintite. Orice idee practică de pornire la drum poate veni dela oricare dintre scriitorii Români, și comunicată pe calea publicisticei.

□



**Ateneul Român din București, clădit în 1886, Foto: A.Petit**

# ALT EROISM

Urmare din pag. 1

In Polonia, în 1978, Jaruselski proclamă starea de asediu. E a cincea criză în 25 de ani. Prima în 1956 la uzinele Zipo. Muncitorii strigă: "noi vrem pâine". Servii rușilor ripostează. Sunt 53 de morți și sute de răniți. In 1970 alte răscoale la Gdansk, tot din pricina subalimentării. Sunt 150 de morți printre muncitori și mulți răniți. In 1976 se revoltă uzinele Uranus și Radom, iar în 1980 o altă mișcare a șantierelor navale din Gdansk.

Muncitorii sunt motorul viu al revoltelor. Insă Biserica Catolică joacă un rol esențial în lupta pentru libertate. Polonezii urmează cu tenacitate cuvântul preoților, ce dau dovadă de înțelepciune și tărie morală. Poporul polonez e dinamizat de-un Papă ales din neamul lor, un om energic și fără teamă, un mare animator. El mișcă Biserica, nu numai în Polonia, dar peste tot. El este ieșit din suferință și e inspirat de energia strânsă în purgatoriile parcurse. Credința, credința, se opune tancurilor. Vaticanul, Polonia vândută, n'are tancuri, n'are divizii, dar dă oameni de mare tărie morală. Ea poate spera o eliberare, deoarece nu se îndoaie sub teroare.

In fața acestor acte de vitejie, nu ni se strânge inima când vedem palida comportare alor noștri? Oare poporul nostru se complace în sclavie? A murit vâna marilor voevozi? Cu siguranță că nu, dar trebuesc rupte zăgazurile ce stăvilesc eroismul românesc.

Revolta contra năvălitorilor a plecat pretutindeni, primordial, din rândurile mulțimilor asuprite. Mai des au acționat muncitorii și studenții. Aceștia însă au putut fi încurajați de comportamentul celor ce conduc. Cei ce conduc, se știe, au fost instalați de moscoviți. Insă ei nu procedează identic. Unii fac stalinism, alții sunt mai nuanțați. La unii n'a secat încă oarecare toleranță. Nereușita, mizeria, poate rareori remușcări, îi face precauți. Dar alții n'au scrupule.

Cei ce-ar fi trebuit să se ridice alături de combatanți, în țara noastră, sunt comuniștii români. Umilința la care sunt supuși în drumul lor spre Moscova, mizeria, în care se zbate țara, răpirea celor două provincii de căpătâi... ar fi trebuit să-i întărâte. Dar singurul ce a avut o mai profundă tresărire de conștiință, a fost Pătrășcanu. Dar pe acesta l-au omorît.

Comuniștii noștri au mers departe. Au nimicit cu ferocitate orice opoziție. Incearcă să distrugă și rezistența în străinătate. Nu este deajuns cu secerarea elitelor țării, ei vreau și nimicirea ultimului lot de salvare. Au ridicat sau omorît oameni și peste hotare. Au trimis mașini infernale lui N. Penescu și altor doi români. Au amenințat vieți în Franța. S'au lovit însă mai recent de-un om decis, de Președintele Franței. Acesta a întors spatele vizitei în România. A fost cel mai semnificativ test contra îndrăsnelii.

Senatori americani, mulți dintre ei, se declară ostili României. Chiar de o fac fiind greșit informați, ei pălmuesc un popor ce nu și-a ales conducătorii.Din contră au fost aleși și prin toleranța lor.

In urma acestor isprăvi se aud comentarii în străinătate: "doar bulgarii și românii sunt capabili de-o asemenea purtare". Aprecierea nu se adresează celor în culpă, dar țării. Sărmana țară !

Lungă vreme a putut fi înșelat Occidentul, sau a simulat o înșelare. Unii vorbeau de independența României. Mitul acesta amar a dispărut, cum dispare orice artificiu. Era de neînchipuit ca o dictatură constantă și o plecare de capete prea umilite spre Moscova, să nu descopere odată adevărul.

Oare revolta lui Tito, lui Djilas, Nagy sau Dubcek, precum și conduita moderată a unui Gomulca sau Gierek, nu spun nimic celor ce conduc țara noastră? In ceasurile de reculegere, pe care le are orice ființă omenească, comuniștii noștri nu-și pun întrebări? Nu văd mizeria țării? România și Polonia sunt date ca exemple de înfometare. Dar dacă Polonia e săracă, ea stârnește admirația lumii, prin setea ei de libertate. Oare neînduratii stăpâni nu aud vulcanul ce fierbe în adâncuri? Amintirea atâtor morți nevinovați nu le turbură somnul? Convocările la Sublima Poartă nu obosesc la un moment dat? Amintirea Domnului Tudor din Vladimiri, nu mișcă fibrele Olteniei?

In țara noastră domnește teroarea. E de înțeles că în atari condiții opoziția nu se poate manifesta. Cu toate acestea spre cinstea românilor, se găsesc uneori oameni deosebit de temerari, ce sfidează regimul. Unii au făcut-o cu prețul vieții,dând înălțătoare pilde. Alții s'au putut strecura printre lamele opresiunii. Cei ce-au căzut, cei ce rezistă, sunt marii ctitori ai României viitoare. Ei sunt suportul primelor tranșee.

Dar Exilul? Exilul e liber. El se poate mișca, își poate spune cuvântul. In orice caz mai bine decât odinioară acasă. I-a fost dat ca să cunoască viața Occidentului, cu libertățile sale. Indepărtarea ,de locul nașterii e amară, dar Apusul deschide perspective, dă o vedere mai clară asupra jocului de forțe. Lumea liberă are bogății, nu numai materiale, dar și intelectuale, ce pot stârni admirație.

Exilul e singura noastră țară, astăzi. Singura țară liberă. Are el slăbiciuni? Da, are. Sunt prea mulți aceia ce se interesează doar de ei. Mașinile, bunul trai, primează. Unii s'au pierdut în atmosfera moale a unor cercuri decadente. Alții acționează, se bat contra invadatorului, dar vor fi tot atât de vigilenți în contra a tot ce știrbește independența națională. Alții colaborează cu ocupantul. Dar aceștia nu sunt mulți.

Puterea adevărată stă pe umerii celor de tenace caracter, cei ce duc mai departe iubirea de neam, cei ce uneori își iau pâinea dela gură, ca să ocrotească țara și poate mai mult decât țara: adevărul! Sunt cei ce pun deasupra neamurilor, dumnezeirea. Ei, din orice partid ar face parte, orice credință ar avea, poartă nu numai idealurile unui popor, dar sunt și scutul unei civilizații. Ei nu sunt mulți; ei preferă să cadă pe drumul onoarei, decât să se plece în fața decadenței. Ei au antenele vii, ei simt primejdia ce paște Occidentul; poate cea mai mare ce-a cunoscut-o vreodată. Ei se asociază Occidentului eroic.

In fața primejdiilor e bine să se strângă rândurile. E nevoie de-un alt eroism. Nu e vorba numai de noi, ci de douăzeci de milioane și mai bine, ce sunt în România. **Ei trebuesc pregătiți pentru marele moment.** Ei știu, ei simt, ce se petrece aici. Unirea noastră, înzecește puterea lor. Chiar dacă nu aud pe unde tot ce-ar trebui, chiar dacă undele sunt astupate celor ce-ar putea insufla marea răscolire și atunci un curent unitar, vivifică moralul.

Tările captive sunt un scut al lumii libere în calea revărsării. Sacrificiile date servesc libertatea. Colosul rusesc își cheltuiește o parte din putere, în cursul digestiei. Aceste popoare sângerează de patru decenii. Ele mai pot fi de folos și în viitor, într'un moment de răscruce. E în interesul țărilor libere, ca cei de acasă să nu-și piardă speranța și energia. Intr'un moment decisiv, orice forță contează. Douăzeci de milioane de oameni pot trage în cumpănă.

Să strângem rândurile, având drept temelie pe cei ce-au suferit. Ei trebue să stea în frunte. Nu din combinații de umbră iese lumina. Nu din slăbiciune se poate aprinde eroismul. Un popor de milioane se poate mișca, dar animat de cei ce au parcurs Jilavele și Aiudurile țării, de cei ce au adânci mesagii de transmis. Doar ei vorbesc eficace, ei și cei ce stau gata de jertfă.

Horațiu COMANICIU

# ISTORIOGRAFIE ŞI ADEVĂR

Cronographus ANONYMUS

Orice Român care gândește, inevitabil se întreabă: ce legătură este între istoria Românilor din secolele trecute și secolul acesta, și implicit între prima și a doua jumătate a acestui secol, deci între "istoria trecută" și "istoria prezentă"?

Pentru a stabili aceste legături trebue mai întâi să dispunem de o istoriografie corectă. Din nefericire, în afară de sistemul minciunii din R.S.R. mai avem altul și în exil, unde cu alibiul unui foarte suspect "moralism", se cenzurează de peste treizeci de ani orișice încercare de istoriografie corectă. Cum am zice, dacă am fi oratori antici, "cui folosește"?

Stim cu toții că "moralismul" susținut exclusiv prin desperecherea contextului istoric, cu sistematica izolare a unor fapte în dauna întregului, stă la baza oricărei demagogii și a oricărei tiranii, indiferent de ce hram ține. Ce demagogie se ajută, și ce tiranie se susține prin cenzurarea istoriografiei corecte în exil? De ce suferă aceia care, ori de câte ori se strecoară câte o frântură a istoriografiei corecte privitoare la epoca inter-belică,se plâng parcă ar fi picați cu ceară? Prin ce "indignează" adevărul, când e vorba de fapte trecute? Ce provoacă fundamental această indignare? Foarte simplu, și anume însuși faptul concret că mai sunt Români care nu vor să se falsifice istoria acestui secol, în niciuna din decadele lui, cum ar fi, între altele și decada 1930-1940.

Iar prin "istoria prezentă" înțelegem acea parte din istoria acestui secol la care au fost și mai sunt martori, milioane de oameni ai contingentelor dintre cele două războae mondiale, adică toți "recruții" dintre 1918 și 1940, care au trăit, participând sau asistând, diversele momente ale încercatei istorii românești dela sfârșitul primului război mondial, în 1918, până la sfârșitul României, în 1947, transformată ulterior într'un fel de republică marginal-eur-asiatică, când "Populară", când "Socialistă".

Este absolut de neînțeles de ce în afară de actuala R.S.R., unde minciuna este la ea acasă, mai sunt oameni care nu vor cu niciun preț o istoriografie corectă, pentru epoca dintre 1918 și azi. De ce? Dacă am ști! Dar nu știm. Totuși nu cedăm ignoranței, și plecăm dela cunoscut pentru a converti cât mai mult necunoscut la cunoscut. Mai întâi știm că sunt oameni care chemați sau nu,dar parcă așa vor ei cu orice preț, își găsesc satisfacția vieții în aplicarea judecății morale, la orice persoană sau evenimente, în primul rând pentrucă acest fel de judecată aduce sau nu aduce pierderi, dar când aduce câștig, aceasta în orice caz se "plătește".

Dar manipularea primatului moral nu este ceva nou în istoria lumii. Si Socrate și Christos au fost condamnați cu argumente "morale". Cauza principală a răului adus prin "moralism" este echivocul pe care se bazează de obicei. "Moralistul" judecă în primul rând pe alții și astfel poate ajunge origine a unui rău. Dar dacă ne ferim a numi pe abuzivii echivocului moralist, răi, sau proști, sau cine știe mai cum, nu putem înceta să le opunem o afirmație categorică: Dumnezeu iubește adevărul și nu suferă nici deformarea, nici ascunderea lui. Deci istoriografia mincinoasă ori tăinuirea de adevăr sunt la fel "non gratae" în absolut.

Nu interesează ce fel de oarecine se plânge de adevăr, noi nu îl judecăm, ci doar îl contrazicem, încurajând istoriografia corectă. Si nici nu-i dăm nicio categorisire, ci rămânem în consensul Evangheliei: "Dar Eu vă spun că oricine se mânie pe fratele său, va cădea sub pedeapsa judecății, și oricine va zice fratelui său: "Prostule", va cădea sub pedeapsa Soborului; iar oricine-i va zice: "Nebunule", va cădea sub pedeapsa focului Gheenei" (Matei 5-22).

Răul moralismului care manipulează istoriografia în acest secol, și de când lumea, se trage dela cei ce zic "răilor", "proștilor", "nebunilor", tocmai celor care ar voi binele, care văd realitatea, și se arată gata de jertfă pentru adevăr și dreptate. Așa s'a întâmplat și în fosta noastră țară, în care oameni au fost sacrificați ca să nu mai existe România, și apoi niște rătăciți fără niciun Dumnezeu să spună că din cauza lor nu mai este România. Când spui "prostule", s'ar putea să fii mâniat de adevărul spus de altul, când spui "nebunule" s'ar putea să fii invidios pe curajul cuiva, iar când vezi doar ce este rău într'o pornire entuziastă, uiți cu ipocrizie că nu există faptă omenească pură decât la Sfinți, dar cu toate păcatele lor, martirii, drepții uciși pe nedrept, se sfințesc.

In științele teologice s'a ajuns prin filtrarea tuturor textelor cu conținut evanghelic, la o reconstituire a Evangheliei primitive, a primilor creștini după Inălțarea lui Christos la cer. Ceea ce apare cu deosebire pregnant în această reconstruire este sentimentul fundamental care a provocat pătimirea Domnului, și care a fost INVIDIA. Aceasta nu s'a anunțat oare chiar din perioada pre-natală a Mântuitorului, când Irod a masacrat mulțime de prunci? Roși de invidie au fost și acei Români care au spus unui întreg tineret:sunteți proști, sunteți iresponsabili, sunteți răi, și de aceea avem să facem ce vrem cu voi, să vă prigonim, să vă masacrăm, CA SA SALVAM TARA. Ceea ce s'a făcut, afară de "salvare".

Dacă această plagă are un bun teren în lumea comunistă, care toată se fabrică pe baza unui trecut ce în realitate n'a existat, ci este măsluit prin teorie, și pe un viitor care nu va exista niciodată, decât tot teoretic, ce rost mai are cultura ei, peste zeci de ani de consumare a istoriei, în lumea "anti-comunistă" a exilului? De ce se plâng unii oameni, cu cea mai pioasă "moralitate" când apare prin vreo presă vreo frântură de istoriografie corectă cu privire la trecutul apropiat?

E normal să se pună întrebarea foarte strâns: oare acești moraliști ai trecutului, nu își dau seama ce gravă complicitate se arată între o parte din exil și asupritorii din fosta Românie?

Adevărul istoric este total și exact, sau altfel istoria este falsificată. Deci ori facem o istoriografie contemporană românească integrală,fără ascunderi și devieri, și servim în absolut adevărul, ori altfel toată "morala" moraliștilor este un "flatus vocis", pentru întărirea demagogiei și a tiraniei. Baliverne abstracte și pompoase, sub care se ascund beneficii foarte palpabile și banale. □

# UNIREA DEZUNIŢILOR

Să ne iubim unii pe alții,
ca într'un gând să mărturisim.

Florian ONIZA

In loc de titlul de mai sus, am putea folosi și pe acela de "unirea învrăjbiților" pentrucă, în general, învrăjbiții cu neuniții au multă asemănare.

In ultima vreme, apelurile la unire s'au înmulțit. Tot felul de organizații, asociații, grupări, institute, congrese sau alte denumiri, apar ca prin farmec și propovăduiesc același lucru: Unirea tuturor Românilor.

Deși unii îi critică cu asprime și poate chiar cu patimă pe confrații lor, refuzând orice apropiere față de ei, înființează și încearcă să organizeze noi asociații și să vorbească de unire, uitând că nu te poți uni cu cel pe care îl tratezi ca pe un dușman și ai față de el o atitudine cu totul neprietenească.

Numărul sporit de organizații, în practică, nu echivalează oare cu fărâmițarea și mai mult a unității Românilor?

Fiecare organizație caută să-l eticheteze sau să-l coloreze pe românul care s'a înscris în ea, iar culorile și etichetele devin bariere de netrecut, dacă luăm în considerație eticheta și nu omul care o poartă.

Când un om primește semnul sau eticheta unei grupări, însemnează că aparține acelei grupări, iar dacă grupările cresc la infinit, crește și riscul fărâmițării Intregului. Națiunea noastră, Neamul nostru Românesc este Unul și numai unitatea acestui neam îi asigură tăria și victoria în lupta pentru libertate.

Imperativul vremii cere dela noi astăzi să fim românii creștini și nimic altceva. Am mai spus acest lucru în 1980, astfel:

Imperativul vremii ne cere renunțare la tot ce ne dezbină:

La secte, etichete, culoare și doctrină:

Căci mai presus de toate e legământul sfânt,

Ce ne-a unit de țară, de neam și de pământ.

A fi român-creștin, înseamnă luptă în contra dezbinării,

Inlocuirea urii cu farmecul iertării

Si aplicarea strictă a legilor creștine,

In lupta pentru bine și zile mai senine.

La unire se poate ajunge, așadar, nu mărind numărul etichetelor ci mai curând prin desetichetarea etichetaților și prin spălarea de orice culoare.

Cel ce vrea unirea cu adevărat, trebue să găsească întâi calea care duce la ea și să aibă curajul să înainteze pe această cale.

Nu citind tratate de socialism sau capitalism, veți găsi calea la unire, pentrucă fiecare se întemeiază pe o împotrivire, pe aversiune și dușmănie.

Prin ce miracol ar putea să se unească cei învrăjbiți, dacă nu prin iubirea față de frații lor - români ca și ei?

In cele din urmă, orice acțiune de apropiere, de împăciuire și de unire, este o acțiune creștinească, iar a fi creștin, este a primi și a aplica în relațiile tale cu semenii, îndemnurile Celui crucificat, care iată ce ne învață:

"Eu vă spun că ori și cine se mânie pe fratele său va cădea sub pedeapsa judecății: și oricine va zice fratelui său "Prostule" va cădea sub pedeapsa focului gheenei". In continuarea acestui citat, Isus ne mai spune că "dacă îți aduci darul la altar și acolo îți aduci aminte că fratele tău are ceva împotriva ta, lasă-ți darul acolo înaintea altarului și du-te întâi de împacăte cu fratele tău, apoi vino de adu-ți darul".

Deci împăcați-vă întâi cu frații voștri și apoi faceți organizații și apeluri la unire.

Am citit nu de mult două blesteme, care te înfioară și te fac să-ți pui întrebări: din ce izvor au țâșnit și cum pot sta alături de cuvintele spuse de Isus: "iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă asupresc și vă prigonesc".

Desigur, noi pământenii nu putem fi ca Isus Christos, care pe cruce fiind, s'a rugat pentru cei ce-L răstigneau să-i ierte Dumnezeu, că nu știu ce fac.

Noi putem studia însă, ca să putem aplica în relațiile noastre unii cu alții, învățăturile fundamentale ale Creațiunii care ne arată drumul care duce la Unire. Aceste învățături, se mai numesc "lumina cunoștinței" și te fac să fii sigur că drumul pe care vrei să înaintezi, este drumul cel bun. Siguranța aceasta, se mai numește "credința cea adevărată".

Nici credința oarbă nu este propovăduită de trimișii lui Dumnezeu. Apostolul Pavel, ne îndeamnă să cercetăm toate lucrurile și să reținem ce este bun. Să ne ferim de cei ce au boala cercetărilor fără rost și a certurilor de cuvinte, mai spune Apostolul Pavel. Iar despre credință, ne mai spune că Legea nu poate fi desființată de nicio credință. Insuși Isus Christos a spus că n'a venit să schimbe Legea ci s'o împlinească.

Condiția esențială și obligatorie din Lege, pentru Unirea noastră a tuturor Românilor este i u b i r e a: iubirea de aproapele, iubirea de neam, iubirea de țară și iubirea de Dumezeu "Făcătorul tuturor văzutelor și nevăzutelor." □

# DEMOCRAȚIE ȘI TOTALITARISM

Ion VARLAM

Pentru a eschiva discuția despre adevărata natură a conflictului dintre cele două sisteme antinomice care va fi dominat istoria secolului XX purtătorii de cuvânt ai totalitarismului roșu , negru, sau brun încearcă să deplaseze dezbaterile depe terenul instituțiilor politice către cel al "organizării sociale" - mizând pe conotația de justiție a termenului "social". Si - în măsura în care au reușit să-i facă pe adversarii lor să adopte propriul lor vocabular - ei triumfă grație falsei analize politice pe care, astfel, o impun; oamenii politici și media-urile care n'au înlocuit expresia "State totalitare" prin "State socialiste" se numără astăzi pe degete. Succesul acestei imposturi ni-l dovedește în mod spectaculos Uniunea Sovietică atunci când pozează în campion al democrației pe scară universală.

Situarea dezbaterilor în cadrul lor real este indispensabilă atât pentru a proceda la o analiză coerentă cât și pentru a desprinde concepte operante. Deaceea, fixarea definitivă și indiscutabilă a noțiunilor de democrație și de totalitarism este un imperativ al luptei împotriva pericolului sovietic.

In primul rând, este vorba de-a face din democrație o "marcă înregistrată" spre a pune capăt imposturilor - interzicând folosirea etichetei "democrație" de către regimurile politice care nu îndeplinesc condițiile sine qua non ale democrației. Aceste condiții sunt următoarele:

1) Existența unei opoziții instituționale - dovadă a libertăților publice și a drepturilor politice;

2) Recursul periodic la arbitrajul electoral - degajarea unei majorități de guvernământ și a unei minorități de opoziție ca oglindire a unei voințe naționale reale;

3) Alternarea la putere a diverselor partide - dovadă a liberei competiții pentru exercitarea puterii în Stat.

Apoi, trebue precizate trăsăturile fundamentale care - dincolo de ideologie, care nu-i decât un factor subiectiv - caracterizează regimurile totalitare. Astfel, acele State care întrunesc criteriile necesare și suficiente enumerate mai jos sunt State totalitare:

1) Monopolizarea puterii de către un singur partid (sau de către o formație de tip "front unic" - a cărei corolar este excluderea oricărei forme de opoziție).

2) Erijarea doctrinei partidului unic în religie de Stat (oficială, excluzivă și obligatorie);

3) Proclamarea caracterului imuabil al regimului (ireversibilitatea sistemului).

Aceste definiții - a căror adoptare ca norme juridice în cadrul legislației Statelor și a dreptului internațional public este indispensabilă pentru apărarea democrației - vor pune capăt confuziei întreținute de către propaganda comunistă în rândurile opiniei publice internaționale. Obiectivitatea și neutralitatea conferă acestor definiții un caracter incontestabil, reducând la neant speculațiile tendențioase ale celor care se străduiesc să opună meritele "democrației reale" vicisitudinilor "democrației formale".

Prin urmare, a da ofensivei totalitarismului contra democrației adevărata ei dimensiune - expunând în mod clar termenii acestei confruntări - înseamnă a înarma democrația cu mijloace defensiv-ofensive a căror eficacitate este neîndoielnică: lupta dintre cele două sisteme este în primul rând ideologică și este vorba de-a neutraliza eforturile propagandei dușmane prin imunizarea celor cărora le este destinată. Dotarea cu asemenea mijloace nu ține decât de voința guvernelor și a partidelor democratice - pe care noi Românii avem datoria să le convingem de necesitatea stringentă a adoptării unui asemenea dispozitiv.* □

* De notat este ieftinătatea unui astfel de dispozitiv față de mijloacele militare a căror eficacitate nu-i este superioară în lupta pentru frânarea expansiunii sovietice.

# ORIZONTUL COPILĂRIEI SOCIALISTE

Sandu DIACONU

Am avut un viitor, promis cu multă generozitate în prezentul copilăriei noastre. Eram la vârsta când credeam în basmele cu Cosânzene și Feți-Frumoși, dispariția răului și victoria binelui. Am văzut cu ochii visului țara copilăriei fericite, a oamenilor înobilați de muncă, a oamenilor ce-și sacrifică cu generozitate viața pentru fericirea obștei. Am vrut să credem posibilă realizarea visurilor, așa cum strămoșii credeau în Zalmoxis, căci, fără visuri, eram o generație sortită pieirii și aruncată în neant.

Visurile și speranțele noastre pluteau spre limanul mult promis; într'un viitor apropiat, cântat și lăudat de poetaștrii clicii politice aduse din Rusia de tancurile cu steaua roșie.

Perfida otravă a minciunii ne era turnată în creier ca mătrăguna dulce și halucizantă. Retorta alchimiei politice, amestecând minciuna și cruzimea, am crezut-o cornul abundenței, revărsat asupra viitorului nostru. Prin ode și osanale am fost puși, noi copiii, să oficiem sacrificiul nostru, al unei generații, pe altarul din templul minciunii, ipocriziei și cruzimii. Odă lui Stalin, slavă partidului, acestea erau rugăciunile ce voi "eroii" ne-ați învățat să le rostim, ca simbol al credinței. Din simplicitatea noastră, cu nevinovăție am dăruit ceea ce aveam mai bun și mai curat, inima și gândul iar voi, voi care ne furați visele, vă hrăneați lacomi cu jerfa noastră și vă îmbătați conștiințele cu sângele victimelor din abatoarele închisorilor. In sminteala dezmățului partinic și dictatorial ați delirat lozinci și promisiuni demagogice, așa ați născocit viitorul nostru.

Ne-ați silit cu minciuni, să sacrificăm trecutul, să ne uităm străbunii și eroii.

Ne-ați smuls rădăcinile vieții din pământul neamului și mormintele bunilor și străbunilor, oferindu-ne Edenul vostru, distrugător de viață și de popor.

Ne-ai dus în pelerinaj la Doftana, să depunem ofrande pentru cei ce v'au pregătit puterea, fără să ne spuneți că puterea voastră dăinuie prin întemnițarea neamului nostru.

Ne legați la ochi când treceam pe lângă Cozia, Neamț și Voroneț, ruinele Sucevei și Târgoviștei erau imaginea soartei exploatatorilor.

Ne-ați învățat să lăudăm minciuna, ne-ați propovăduit sacrilegiul drept sfânt, vânzarea de neam o onoare. Moldova lui Stefan nu mai exista; Orheiul, Tighina, Chilia și Nistrul erau dăruite de voi, cei fără de țară, unei istorii străine. Nu mai eram nepoții lui Traian și Decebal, nu mai vorbeam limba Romei, eram veniți din stepele Volgăi, aduși de "slavul" zeu Zalmoxis (TEORIA FALSA-Zalmoxis derivă din zemlea-pământ în limba rusă). Voevozii noștri, cu ostenii lor, ne-au fost ascunși, ca soarele și luna, de voi care, vă credeați "cei mai buni fii" ai acestui pământ străbun, în fapt cei mai detestați de tot românul. Lupii și ielele ne îndemnau să credem că sunt geniile bune din visurile noastre.

Timpul ne-a copt, ne-a purtat din copilărie spre tinerețe, spre viitorul fericit ce-l așteptam din copilărie, visul ce ni-l l-ați îmbrăcat cu mantia strălucitoare a operației politicii unui partid ce nu știe să spună adevărul și care trăiește din minciună.

Ce-au ajuns visurile copilăriei noastre ? Cutii de carton goale din care ne-au fost luate speranțele și apoi aruncate pe maidanul numit societate socialistă multilateral dezvoltată. Abia în această tinerețe am văzut gurile flămânde, ochii dornici de a mistui noi jertfe, vrăjitoarea cu retorta alchimiei în ghiare și prezicând un nou viitor și mai pe placul lor.

Speranțele noastre sunt acum niște fire negre de funingine atârnând în ramurile degolite ale copacilor arși de lăcomia clanului de lăcuste dela cârma țării. A ars totul în noi, am devenit oameni "noi", după chipul și asemănarea demiurgilor socialismului românesc, arși de atâta fericire ! Om nou, om cu creerul îmbălsămat în minciună și idiotizat, om șablon, robot socialist, apt pentru jertfă, terorizat și hipnotizat să pășească automat spre holocaust.

Dar carnea, carnea care mai trăiește în noi, își cere dreptul biologic, se opune jertfei, cere viață, se zbate și rupe pânza țesută de păianjenii politici. Din nou am început să vedem. Am început să vedem noi Doftane, mai crude, mai mari, mai sinistre, în care vieți și visuri sunt înlănțuite ca Prometeu, și corbii de pe Argeș înfulecă cu lăcomie din viața lor. Auzim clopotele templelor strămoșești, povestindu-ne de jertfele Golgotei românești, vedem străbunii îmbrăcați ca pe Columnă și cu ochii de un albastru de Voroneț. Acum vedem bâlciul paiațelor politice; pitici cu gura strâmbă și iele cu nasul lung se cațără pe tron să ajungă printre ctitori și domni, bat cu furie la poarta eternității voind să intre în Istorie. Si Istoria îi refuză presărând colbul uitării peste numele nedemnelor ființe. Numele ce și le-au mâzgălit pe temelia străvechei ctitorii naționale se șterg la adierea vântului. Adevărul istoriei nu este supus puterii clanului dictatorial.

Moaștele strămoșilor ies din țărână, ne mustră, ne mângâie, și ne arată că, urmând calea pe care suntem duși, mergem spre ruină. Steaua însângerată dela Ruși, nu ne arată zorii ci apusul. Soarele creat de Cel ce ne-a dat Viața, ne înapoiază dreptul de a cunoaște binele și răul, drept plătit și răsplătit de om, furat și ascuns nouă, nu de străini, de cei pe care țara i-a crescut la sânul ei, dar s'au înstrăinat de ea. Inviind în noi viața, învie și speranța judecării și stigmatizării celor vinovați de nedreptate, minciună, crimă și paragină națională. O generație a fost dusă cu forța, nu cu fluierul vrăjitorului din Hameln, să fie înnecată în Dunăre, neștiind că Donaris este sfânt și dătător de viață. In mijlocul Edenului pustiu-rodul unei proaste guvernări, stă tirania țintuită de 22 de milioane înfometați și tiranizați, un Nurnberg românesc.

Dar minciuna e puternică, e apărată de pistoale și închisori, își continuă tiradele prost declamate, oratorii de dugheană, aclamate de creere alcoolizate și subiect de distracții pentru tot globul. Scamatorii de bâlci vor să convingă un popor că sudoarea muncii neplătite sunt lacrimi de fericire și bucurie că păianjenii din cuptoare fac pâini, că apa este lapte, că închisorile și lagărele de muncă sunt sanatorii, a slăvi tirania este artă, a cheltui la ruletă banii țării este patriotism, a ucide, a bate, a distruge fizic pe cineva este o dovadă a calităților politice. Cu chinuri aruncă cuvintele ce nu vor să se nască în gurile lor ce put a minciună, adună zdrențe și vor să îmbrace goliciunea țării. Declanșează creerele unora lipsiți de har și ocoliți de muze care să dea ode, cântece de lingușire pentru cei ce sunt blestemați de un popor adus la sapă de lemn. Declanșează armatele de teroriști pentru a impune tăcerea. In mâinile lor, cuțitul și pistolul sunt unelte de muncă, cu ele vor să zidească un nou viitor ca temelie având un cimitir național. In mâinile lor târnăcopul e o mistrie, iar distrugerea o meserie de constructor.

Ei ordonă să dispară rațiunea, periculoasă tiraniei, să dispară cântecul românesc, doina, numai un cântec să răsune: Cât ești de mare, cât ești de frumos, de înțelept, de iubit pe tot globul. Popoarele ne invidiază că ești fiul cel mai iubit al țării noastre. Soarele răsare numai când vrei tu, luminează tot ceea ce faci tu. Noi robii tăi nu-ți suntem vrednici să scuturăm praful picioarelor tale.

Mare ești tu cel ce umbrești pe toți românii... Da, acesta-i cântecul admis, iar jalea muncitorului, a țăranului flămând și chinuit, îi este cântec de leagăn.

Ordonă să se șteargă trecutul, în care îi e rușine să se oglindească pentrucă își vede nimicnicia. Ordonă să dispară Domnii, pentrucă el și ai săi nu merită să stea alături de cei ce au fost gospodarii țării. Să înceapă domnia celor mici, iar un Praznaglava să fie mai mare peste toți.

Dar acești miopi politici, nu știu că poporul nostru nu s'a născut acum 64, 40 sau 17 ani ci, acum 2000 de ani ?

Fericirea sau nefericirea unui popor, generații, sau a unui om nu va putea ferici un tiran, așa cum lumina ce o vede un om nu poate fi furată să dubleze lumina altui om. □

# Cui îi este frică de rachetele americane?

-Intrebări și răspunsuri-

Constantin MAREȘ

· Ce s'ar fi întâmplat dacă rachetele americane ar fi fost amplasate în Varșovia?

N'ar fi existat Solidaritatea, pentrucă nu ar fi fost nevoie să existe. Iar Jaruselski ar fi fost, sau dezertor, sau, cel mult, ordonanță. Ceea ce într'un fel, este și acum.

· Ce s'ar fi întâmplat dacă rachetele americane ar fi fost amplasate la Drezda?

N'ar fi existat zidul rușinii la Berlin.

· Ce s'ar fi întâmplat dacă rachetele americane ar fi fost amplasate în Cehoslovacia?

Primăvara politică dela Praga ar fi fost anotimpul constant iar tancurile sovietice ar fi putut fi văzute doar la cinematograf.

· Ce s'ar fi întâmplat dacă rachetele americane ar fi fost amplasate la Kabul?

Guvernul afganistan, dacă ar fi vrut, ar fi putut cere retragerea lor, ceea s'ar fi întâmplat, desigur imediat. Cu riscul de a fi înlocuite cu rachete sovietice. Si între aceste două riscuri...

· Ce s'ar fi întâmplat dacă Mac Arthur ar fi fost ascultat și astăzi rachetele americane at fi fost instalate în Coreea de Nord?

Intreaga Coree ar fi fost liberă, și ar fi existat o singură Coree.

· Ce s'ar fi întâmplat dacă rachetele americane ar fi fost instalate în Bărăgan?

Existau două posibilități: sau nu ar fi apărut Cuvântul Românesc, sau dacă ar fi apărut, s'ar fi întâmplat în București.

Morala:

Să fie, sau să nu fie instalate noi rachete americane în Occident, menite să restabilească cât de cât un echilibru, deoarece la începutul anului 1983 balanța forței atârnă în favoarea celor care au anexat Basarabia, Nordul Bucovinei, Herța, Insula Serpilor, Polonia Răsăriteană, Letonia, Estonia, Lituania, o parte a Finlandei, Prusia Orientală, o parte a Cehoslovaciei, insulele Kurile, subjugă popoare și ocupă armat națiuni ?

Partizanii păcii cu orice preț, aripile de stânga ale partidelor socialiste, televiziunea din Franța, Germania și Olanda, pastori care au uitat că atuncea când zarafii au intrat în templu, Isus a pus biciul pe ei, presa zisă liberală dar care își bate joc de acest cuvânt, cel care a încercat să-l asasineze pe Papă, cei care lasă submarinele sovietice să-și facă orice croaziere de plăcere în apele suedeze, cei care tremură pentru un hoț la drumul mare arestat în Brazilia dar cărora puțin le pasă de genocidurile din Gulaguri și Afganistan, aceștia și mulți alții de teapa lor,, sunt desigur, împotriva rachetelor americane.

Eu știu că acolo unde sunt rachete americane este libertate iar neamul românesc a găsit azil politic.

Iar în țările unde sunt amplasate rachete îndreptate împotriva rachetelor americane, nu există libertate și nici un român nu cere azil politic.

Mie nu mi-e frică de rachetele americane. □

# UNUL

Emil DUMITRACHE

Lumea s'a obișnuit deja cu alegerile comuniste în care partidul unic prezent în alegeri, înregistrează "victorii' cu 98.4%-98.7% din voturi. In mod obișnuit nici un candidat nu se alege cu mai puțin de 99% din voturi.

In orice caz nici un partid comunist nu se poate "mândri" cu un suport atât de solid din partea victimelor tiraniei sale, ca cel din Albania:

Rezultatele alegerilor din Albania din 14 Nov. 1982 întrec însă orice așteptări: 1627595 voturi pentru, 8 voturi anulate și UNUL împotrivă.

Cu ocazia penultimelor alegeri, situația a fost asemănătoare: UNUL împotrivă.

Se pune astfel intrebarea, dacă acest UNUL împotrivă este unul și același. Si dacă este, cum de a scăpat acest UNUL până acum securității albaneze? Sau poate că nici nu a existat, ci a fost inventat ca să se dovedească cât de cinstite sunt aceste alegeri? Este la fel de posibil că sute de mii au votat împotrivă, dar văzând că este UNUL împotrivă în statistici, să-l facă pe fiecare să creadă că el este acela UNUL, că el este unicul cu destul curaj, fiindcă nimeni nu se așteaptă în Albania ca acela UNUL să discute cu vecinii săi despre semnificația votului său. S'ar putea trezi mort în chiar dimineața următore.

Alegeri cinstite în comunism? □

# PĂRĂSIND CORABIA CARE SE SCUFUNDĂ

Radu DUNĂREANU

Anul care s'a scurs, ca și mulți alții de dianinte, nu mi-a adus mari bucurii și nici surprize deosebite. Totul în țară merge așa cum e firesc să meargă conform teoriei marxist-leniniste îmbunătățită de contribuția creatoare a gângavului retardat.

Foametea a ajuns la apogeu, în sensul că nu se mai găsește nimic, nici la țară și nici la orașe, fapt pentru care s'a diminuat până și spiritul de zeflemea românească, nemai apărând nici măcar anecdote noi. Pe cei rămași în urmă nu poți să-i ajuți prea mult, pentrucă pachetele trimise de cele mai multe ori nu ajung sau ajung jefuite de ce este mai esențial.

O mică bucurie tot am avut, faptul că au fost arestați o serie de gușați partinici și securiști, implicați în penibila inscenare a Meditației transcendentale, bucuria venind de acolo că și ei, câinii de pază ai ocupantului vor gusta turtoiul sistemului penitenciar reserist.

Nu am fost niciodată naiv să cred sloganul unora cum că X sau Y, mare potentat pe scara gușaților și îmbuibaților este devotat ideilor comunismului. Ideologia așa zis comunistă nu are idei ci numai arme și cozi de topor care le mânuiesc spre beneficiul unei minorități unsă la putere de ocupant, invitat pe ușa din spate de către democrația leșioasă în frunte cu un galonat încoronat dintr'o greșeală istorică, sau o glumă proastă.

Nu am crezut că cineva poate să fie devotat unui regim de pe care profită, deși asta e parcă un paradox dar și o realitate tristă, tragică, totuși nu credeam că toate căpușele vor da așa de ușor bir cu fugiții.

Fug pe ruptele, diplomați, securiști, șefi și șefuleți în diferite domenii și care mai de care se declară mai disident cu dinastia Ceaușescu, ei disidenții corabiei putrede fiind de bază intelectuali de stânga, dar în același timp antidictatoriali, cuplul analfabet încălcând principiul de bază al conducerii colective social democratice,în care mai mulți să se înfrupte din blidul de linte al ocupantului, nu numai o familie.

Așa stând situația sunt nevoit să revin la ceea ce am scris la începutul acestui an în paginile acestei reviste, că trăim sub semnul șobolanului și să fac anumite completări, pe linia vechei zicale că șobolanii sunt primii care fug atunci când corabia se scufundă.

Simplificând lucrurile, ca să le dăm o logică statistică, se pare că părăsirea României s'a făcut și se face din trei motive și în trei etape diferite. După actul "măreț" de capitulare, revoluție de palat cu aranjamente de după perdele de catifea, autorii actului " de salvare a ceea ce se mai putea salva" cei mai mulți dintre ei și-au luat lădițele cu bijuterii și conturi bancare sau chiar un tren întreg cu valori și colaboratori și s'au stabilit bine mersi pe la ceva moșii sau rezidențe confortabile. Au oferit pe tavă șeful armatei, armata și țara "unchiului Joe", au dovedit înaltă inepție politică, au mai colaborat vreo doi ani cu ocupantul ca să se poată aranja plecarea-fuga în condiții cât mai optime și pe aici ți-e drumul, lăsând în spate pe Gheorghe, Ion și Vasile să-și verse sângele în munți ca partizani fără ajutor și speranță, prin lagăre sau prin Siberia ca urmare a unui armistițiu anunțat și nesemnat la timp.

(Trebue să fac o paranteză: Expresia "Uncle Joe Stalin" nu îmi aparține mie ci lui F. D. Roosvelt. Precizez că nu sunt lipsit de considerație față de cel care s'a simțit ofensat de lipsa mea de respect față de exrege pe care l-am numit nu direct, ci prin aluzie "purtător al ordinului Victoria". Apărătorul domnului Hohenzollern mă trage prietenește de urechi, ca unul mai tânăr ce sunt, spunându-mi că totul trebue spus pe față, nu pe la spate, dacă vreau să am respect față de numele regal. Folosind aluziile inseamnă că am fost educat de regimul de după capitulare. Imi pare rău, dar exemplul cel mai viu și cel mai propice de a lucra "pe la spate" îl am din piața palatului unde Antonescu a fost arestat folosindu-se o minciună și cu ochiul la perdeaua după care stătea ascuns Ing. Ceaușu, cunoscut mai târziu ca Bodnăraș. In plus mi-am început educația la școală cu "Tatăl nostru" și "Trăiască Regele," dar mai apoi mi-am sfârșit-o prin ceva lagăre și închisori pe care cei ce purtau vina morală de a le fi facilitat stăteau la căldură prin ceva Elveții. In aceste circumstanțe istorice fie-mi scuzată lipsa de respect și iertată îndrăzneala de a nu accepta sfaturile și dojenile unora care nu au nimic comun cu suferințele celor care au rămas în țară după mărețul act de lașitate. Autorul dojenei, dacă vrea să știe cine sunt trebue să călătorească în timp, înapoi, prin ceva lagăre și, binențeles pe la Gherla, Galați, Dej, Uranus, Malmaison și apoi să vadă ca și mine cum arată sistemul de apărare al graniței dintre resere și Yugoslavia. Atunci avem un limbaj comun.).

Cei rămași au înălbit cu oasele lor "drumul fără pulbere" al Canalului și al altor lagăre din bălți și ostroave, delte și văi ale plângerii. Au rezistat cât au putut așteptând o mână întinsă dela cei ce-i vânduseră. Au primit foamete, umilință, colectivizare, securiști la orice colț de stradă. Când nu au mai putut rezista, cine a mai avut tărie sufletească, și-a riscat din nou viața, ca mine și ca alții, trecând cum au putut granița cu sârbii și luând de coadă viața nu prea dulce a pribegiei. Această categorie nu a părăsit țara cu devize ci și-a croit un nou drum în viață cu mâinile goale începând totul dela mai jos de zero. Acest grup de români refugiați, cei mai numeroși și cei mai valoroși trec nebăgați de seamă și nu am auzit măcar să fi fost invitați la formarea nici unui consiliu sau comitet românesc în exil.

A treia categorie e ceva mai sofisticată și este formată din intelectuali, cu pregătire de înaltă calificare. Sunt cei cu un coeficient ridicat de adaptare la dictatura comunistă, pe care au știut s'o eludeze și s'o folosească spre binele propriu. Sunt într'un fel o parafrazare a tovarășilor de drum leniniști. Băieții deștepți s'au aclimatizat, și-au lăsat numele și calitățile intelectuale să fie folosite de guvernul de ocupație. Unii au făcut și închisoare. Ca să se întoarcă înapoi la căldurică, ca să dovedească că au rămas intelectuali de stânga, și-au făcut câte un mea culpa și iarăși și-au lăsat numele ca să fie folosit spre glorie deșartă.

Când dictatura de ocupație a luat o turnură personală prea vădită, au început să nu se mai simtă confortabil. Acum își iau pașapoarte de servici sau de vizită în țări libere (Ion și Gheorghe nici nu pot visa la așa ceva) și se stabilesc "în libertate" ca disidenți contra familiei analfabete. Așa avem printre noi foști miniștri, diplomați, securiști, procurori, etc. Unii chiar și mai subtili se plimbă de câteva ori prin vest și după ce își fac ceva aranjamente catadicsesc să rămână definitiv, foarte adesea ca român cu domiciliul în străinătate, pașaport albastru, și abonați la Tribuna României.

Câte un Ion și un Gheorghe fac greve ale foamei ca să-și aducă copiii, nu ne vedem părinții cu anii(eu de peste zece, că nu au drept la pașaport) iar unii vin bine mersi când vor și mai ales când nu le mai convine gloria deșartă a dictaturii de ocupație.

Mă îndurerează când citesc și aud campania intelectualilor de valoare contra lui Ceaușescu - să zicem - contra lui Eugen Barbu, Patrian Lătrărescu și alții câțiva, ca și cum toată suferința poporului nostru, refugiul nostru, s'ar datora în exclusivitate acestor câteva nume. Pleacă din țară, destul de ușor lăsând în urmă o glorie efemeră și aici, în loc să contribuie la luminarea limfaticei democrații, în legătură cu tragedia poporului nostru, își irosesc capacitățile pentru rezolvarea unor răfuieli personale, refulate ani de zile, când aveau casă, masă și glorie pusă în slujba regimului de ocupație. Ce se întâmpla cu noi ?

Mă bucură faptul că prin părăsirea României de cât mai mulți români, am avea posibilitatea să ne facem auzit glasul și să contribuim la îndreptarea rezultatelor nefaste ca urmare a actului dela 23 August.

Dar uitându-mă la atitudinea "selectivă" pe care mulți dintre cei ce au părăsit țara (nu au scăpat, nu au riscat, nu au fugit ci au părăsit ) o au față de regimul de ocupație, mă întreb cu un fel de frică: nu cumva am avut dreptate prea multă atunci când, în Ianuarie 1982, în paginile acestei reviste am scris că trăim sub semnul șobolanului? □




## LOVITURA SUB CENTURĂ

Există mai multe feluri de a te lupta și un singur fel de a o face în mod incorect. Un luptător adevărat însă, niciodată n'o să folosească genul de armă perfidă, echivalentă cu o descalificare morală.

Mai de mult cei care "uitau" să se înapoieze în țară erau făcuți albie de porci în ziare sau emisiuni de radio și televiziune. "Porcii" tăceau mâlc, înghițeau și încercau să uite, (uitarea fiind o istorie realistă a omenirii). Gazetarii și scriitorii care făceau treaba respectivă (și care prezentau o radiografie sufletească destul de pătată) în particular ar fi întins-o și ei, dacă nu le-ar fi fost frică de viitorul incert al aventurii. Sedeau cuminți în băncile lor,după ce călcaseră pe inerente cadavre (- "Așa e viața dragă: dobori sau ești doborît! N'ai încotro!") și își ascuțeau penele..Unul era poet, altul romancier, altul gazetar, dar niciunul nu suferea profund de sinceritate.

Vremurile au evoluat, nu mai ajungea doar o înjurătură literară, trebuia ceva mai contondent. S'a apelat atunci la "băieții" ale căror biblioteci personale conțineau ciomege,boxuri metalice, pumnale, câte un pistolet princeps și au fost îndemnați să-i "mardească" (verb dac sau roman, sau chiar romanțios) pe slăbănogii de transfugi. 'băieții", cu mușchii creerului bine dezvoltați s'au pus pe treabă, cu hărnicie.

A mers cât a mers, până când lumea străină a început să vorbească. O vorbă veche spune că moartea nu vine din senin, chiar dacă înfățișarea ei pare foarte senină!

Vorba s'a întins prin gazete, prin radio, prin conferințe și nu era deloc bine atâta vorbărie ("I-a luat Dumnezeu? i-a luat, ce să mai întoarcem înapoi și să tot despicăm firul în patru. Viața omului e scurtă; n'o spuneau și romanii în dicton?")

Si atunci, altcineva, mai abil în cruzime, (unul din cei care i-au mai învățat și altele) i-a școlit pe "băieți" cu lovitura sub centură.

Unul din ei, (nici chipeș, nici deștept, nici învățat), se lăuda că, între altele, scoală noaptea la telefon pe unul, ce-l avea el pe listă și îl înjură cum îi vine la gură.

Mare scofală. (Se apucase și celălalt să-i răspundă la înjurături, făcând amândoi un dialog de toată frumusețea).

NU!, trebuia altceva, mai abil, mai afurisit conceput, să doară îndelung. Se știe că înjurătura (la popoarele "energice") e ca respirația: Nu durează. Având aceia destule informații despre fiecare în parte, știau unde urma să se ducă și cam când;trimiteau ușurel o torpilă (nu e greu să cumperi oameni și de alte limbi) și anihilau drumul. Bunăoară, avea unul urme cicatrizate la plămâni? Doctorul declara că urmele erau suspecte de cancer, emigrantul era băgat în spital și până să se afle adevărul, ambasada respectivă nu-l mai primea. (Se cunoaște panica unor state cu emigranți în fața bolilor pulmonare sau a viermilor intestinali!)

Rămânea omul la răscruce de drumuri, închise și în urma lui și în față. Ce putea să mai facă! Il loviseră din plin, își blestema el clipa când se hotărîse la marea nebunie? Mai încape îndoială? Ceea ce urma nu era în favoarea lui.

In campus-uri vedea pe viu, real ceea ce în țară se scria prin gazete, (mizerie materială și morală, corupție, intrigă, nesiguranță fizică, umilințe și încurcături de tot felul. Absolut adevărat ceea ce lui, acolo, i se păruse a fi propagandă). Nici o mulțumire deplină în viața de emigrant, pe deasupra și disprețuit de toți.

Până ajungea să se aranjeze, să încropească ceva, treceau ani grei pe sub furci audine. Ai tăi te blamau și nu vreau să mai știe de tine, străinii se uitau cu ochi răi, unii din ceilalți emigranți, mai vechi, își arătau colții; era cât se poate de rău.

Iși atinseseră țintele torpilele? ... Mai e vorbă?...

Bun! l-au lăsat un pic să-și mai tragă sufletul și pe urmă au pus acolo o bombă verbală (din celelalte puneau mai rar, la indivizi socotiți ceva mai importanți) cu efect întârziat.

Dacă emigrantul se angaja într'un servici oarecare, găseau ei omul necesar curelei de transmisie, ca prin el să ajungă fitilul bombei până la locul potrivit. Si astfel se afla despre angajatul respectiv: ba că e împotriva întreprinderii sau chiar a statului care l-a primit ca cetățean, ba că pregătește o insurecție (sic), ba că vorbește de rău pe concetățeni, ba că e rasist, ba că e fascist, ba că e fost criminal, ba că e mueratic și va suci capul metresei directorului, ba că nu lucrează atent fiindu-i capul la altele,ba că e una,ba că e alta, - însfârșit că ESTE ceeace n'ar trebui să fie!

Si bomba verbală își va face efectul: mai târziu, mai greu, mai sinuos, într'un fel sau altul, până când respectivul primește un picior în ...spate (expresia "capitalistă" a desfacerii contractului de muncă) și rămâne pe drumuri, (în ciuda acelor pagini din ziare cu oferte de serviciu).

Dacă cel atacat e profesor la universitate, rămâne fără studenți, dacă e doctor, cabinetul lui nu se umple de pacienți, dacă e negustor rămâne cu marfa nevândută; dacă e scriitor, artist, S'A RAS definitiv: moare de foame.

Se poate o armă ceva mai diabolică?

S'o fi putând, deocamdată n'o cunoaștem, dar nu e exclus s'o aflăm pe viitor.

Deci să privim atenți împrejur, să cunoaștem bine oamenii (o prietenie se face greu, îndelung verificată de fapte, nu peste noapte) și să reflectăm. Sclavii care fug, oriunde s'ar duce tot un orizont sclavagist li se deschide în față; până ajung, (dacă ajung), pe treapta libertății relative, au de tras în jug. Nu e mai bine să-ți coși gura (pâcătoasă) să-ți sigilezi creerul și să stai în banca ta? O fi, dacă îți place să trăiești comod. Așa sau altfel, fiecare pasăre tot pe limba ei piere, (chiar și când n'o folosește).

# CĂMAȘA FERICITULUI

Emilian BOTEANU

- Ce vrei măi fato ?, nu este bine să stârnești ura, disprețul . . . Astăzi trăim vremuri tare turburi și nimeni nu știe ce se poate întâmpla la colțul străzii. . .

- Constantin Protopopescu, omul nou, omul făurit din alt aluat decât noi; acela "căruia i-a aparținut viitorul. ."

- Ei gata !, destul !, oprește-te !, ce ai cu el acum după mai bine de paisprezece ani? i-o fi răsădind careva vre-o floare pe mormânt?

- Dacă-ți temi soarta stai în banca ta și nu mai promite servicii. Nu-i știu mormântul, însă mie mi se ard de ziua mea o sută de lumânări în fiecare an, așa ca la noi în Tara Oașului. Pe zăpadă în înserare, cimitirul satului se împodobește cu licăre feerice în poiana de brazi, unde sunt mormintele noastre ale fetelor tinere. Te simți fericit ca la pomul de Crăciun care mi se făcea când eram de-o șchioapă.

- Te apasă greu mormântul Viorico?

- Ba de loc, pentrucă e mărunțel așa cum am fost eu. Am și floricele de munte pe el, am și câte o albină rătăcită care le face plecăciuni și le sărută; din când în când vine și un pitpalac bătrân, puțin cam răgușit, care se așează pe cruce în dreptul literei R și se bâlbâie din scripca spartă a gâtlejului său. E bine aici. Nu pute a gaz telemeaua din butoaele partidului și guvernului; nu ai cursuri idiotologice - iertare, ideologice-nu ai muncă "voluntară"; ești scutit de marxism-leninism.

- Nu fi antisemită Viorico !

- Bine mă, chiar dacă-l pronunț numele Marelui Răstignit mă faci tot antisemită?

- Asta vezi tu?, e prevăzător să mă depășească, să nu cunosc dispozițiile în vigoare . . .

- Bate tu câmpii cum vrei, dar să știi că eu iubesc fluturii de pe mormântul meu. Cobor odată cu ei pe câte o rază de soare, zburăm, ne jucăm de-a prinselea, ne luăm la trântă cu firele de iarbă. Câteodată vin și la tine în vis să-ți amintesc de făgăduiala ta și de Constantin Protopopescu, dar tu sforăi de-ți tresaltă burdihanul și patul scârțâe gata să se rupă, așa încât nu ai cum să mă simți. Eu rămân mai departe cu promisiunea, iar Protopopescu rămâne cu marxismul care i-a fost far și călăuză.

- Ce pot să-i fac eu?

- Nu-ți cer altceva decât să-l aduci la lumină, să arăți cu degetul figura omului de tip nou, figura "aceluia căruia îi aparține viitorul", dezvălue-l, despoae-l, ca să nu se mai poată ascunde, sapă-i mormântul real nu în țărână, ci în luciditatea, în trezia tuturora.

- Ești rea, nu poți să-l ierți pe acela care și-a dat răsplata singur.

- A încercat să salveze făptuitorul din umbră, și-a dat fără să vrea, poate fără să știe, tributul acelora care l-au botezat în sângele altora, în ucidere.

- Invață-mă cum să fac ce-mi ceri.

- Iți mai amintești de ultima mea dimineață, de dimineața aceea geroasă de iarnă?

- Da îmi aduc aminte.

- Irina Odăgescu te aștepta să-i cânți secvențele de film la care avea nevoie de un singur violoncel, iar noi te ocăram în gând; întârziai și secvențele erau grele. In sfârșit ai venit, ai trântit ușile dela intrare, gâfâiai înghețat, înjurai măreția timpurilor pe care le trăim și viitorul luminos, iar noi ceilalți am plecat ușurați acasă.

- Se desfășoară un coșmar în vorbele tale. Eu cântam satisfăcut de mine, în timp ce tu mureai gătuită cu un ciorap, de către tovarășul director administrativ.

- Când am eșit din instituție l-am văzut și i-am strigat în gura mare că-l dau în judecată, iar el mi-a răspuns cu un zâmbet care se voia cinic.

- De ce i-ai strigat asta Viorico?

- Pentru că i-am dat douăzeci de mii de lei și se făcea că nu știe nimica despre banii mei.

- Atâta de mult?, ce ai vrut să fugi din România?, îți trebuia un pașaport și nu-l puteai obține?

- Nicidecum, am vrut o cămăruță caldă pe care nu mi-o dădea nimenea.

- Numai atâta !, și el ar fi putut să ți-o dea?

- A fost șeful securității pe Caransebeș și Turnu Severin, și apoi a lucrat la Spațiul Locativ din raionul Tudor Vladimirescu. Avea relații mari, dar mi-a spus că treaba asta îl va costa bani grei.

- Si ai ajuns la gazda ta înghețată?

- Eram bolnavă, îmi era foame și nu eram în stare să-mi cumpăr ceva, îmi era grozav de urât în singurătatea aceea. De o bucată de vreme începusem să mă simt străină de toate, încât mă bătea gândul să plec pentru totdeauna la mine la sat în Maramureș. Dar mai mult decât frigul și grija, mă săcâia un frig ascuns al inimii. Simțeam nevoia să spun cuiva toate acestea, însă chiar și cățelul gazdei murise de două zile în mâinile mele.

Atunci am început să-mi spun singură povești bătrânești, ca să alung frigul lăuntric. Vezi tu?, chiar acuma în existența de aici din lumea pe care tu nu o cunoști, când îți spui "A fost odată", nu mai ai nevoie de ajutorul celor mai mari ca tine, ceva nedefinit din adâncuri vine, te mângâe și-ți dă aripi.

Mă jucam așa cu puteri fără vârstă, dar nu știu de ce tot ce-mi povesteam, mă trimetea cu gândul la Cămașa Fericitului, al cărei tâlc întârzia în mine aproape ca o obsesie sau ca un mister dacă vrei. Nu știam dacă treaba aceasta era o solie satanică sau un mesaj divin, după cum nici acum nu știu. De ce? Pentru că fericitului soarta nu i-a dat cămașa, pe când mie mi-a dat, dar se pregătea să-mi ia capul . . .

- In clipele acelea a apărut salvatorul tău?

- Da, a sunat, m'a strigat ușor și mi-a spus că vrea să-mi vorbească, să discutăm. I-am deschis ușa și când a intrat cu pălăria în mână m'a mângâiat protector pe umăr. Eu l-am respins cu răceală, cu brutalitate.

- Ce ți-a îndrugat?

- Că nu mai are banii, iar acela căruia i-a dat, a dispărut.

Eu i-am întors-o că-l va mânca pușcăria.

- Niciodată noi comuniștii nu vom fi învinși. Partidul trebue să aibă întotdeauna dreptate. Nu ai nici o probă doveditoare, și va trebui cel puțin să plătești daune pentru calomnie, asta în cel mai bun caz.

- Atunci am frați și veri la mine în sat care te pot mânca de viu, pentru că te-ai lăcomit la agonisirea dramatică a unei amărâte ce a îndurat foame pentru acei bani. Si știi bine că nu se glumește cu oașenii . . .

Protopopescu a căzut pe gânduri, a intrat într'o tăcere agitată. A văzut ciorapii mei pe spătarul unui scaun, a luat unul și a început să se joace cu el, îl tot înnoda și deznoda, în timp ce eu continuam să-i vorbesc. Deodată s'a repezit fulgerător la mine, m'a bruscat, m'a apucat de păr și mi-a vârât capul cu brutalitate în ochiul ciorapului.

Am țipat, dar odată cu strânsoarea sălbatică însoțită de rânjetele lui, am amuțit, am căzut și mi-am pierdut cunoștința. După un răstimp - să tot fi fost câteva minute - m'am trezit, pluteam, eram ușoară ca fulgul și mi-am văzut trupul crispat pe parchet. Numai vizitatorul meu plecase din cameră, fără să închidă ușa măcar, în graba și în panica lui.

Atunci am înțeles că am murit și m'am speriat. Totuși teama mea nu a ținut mult, căci am murit ușor, repede, aproape fără dureri și coșmaruri, iar în jurul meu prindea să se înfiripeze o lumină căreia nu știu să-i spun mai bine decât prietenie, căldură, omenie. Nici nu-ți închipui cât de ușoară este moartea și cât de puțin merită să-ți pară rău după ce lași în urma ta . . .

Am început să mă obișnuesc cu ideea morții, ba mai mult, i-am fost recunoscătoare. Unde mai pui că aici unde sunt eu acum nu te mai temi de ciorapi, nu mai ai pretenții obraznice la o cămăruță încălzită iarna, nu mai ești singură și pe deasupra ai o înțelegere cu mult mai pătrunzătoare ca la voi în lumea ta. Iar în măsura în care poți, vii și aduci gândul cel bun, acelora apropiați, care mai au ceva de așteptat dela țărână.

Am fost prezentă apoi la tot ce s'a petrecut pe seama mea, întocmai ca o viespre, ca o piază rea. Am privit la morgă autopsierii care în prezența procuraturii au început prin a desface nodul ciorapului, cunoscut numai de câțiva dintre cei mai experimentați criminali din istorie. Au constatat apoi că în spasmele morții am făcut un infarct, iar asta i-a distrat grozav, încât au izbucnit cu toții într'un hohot de râs viguros, sănătos, spontan.

După spectacolul acesta încurajator, am intrat în legăturile de idei ale gâzilor, ale împărțitorilor de dreptate. Le-am dat peste cap năzuința de a mușamaliza toată tărășenia.

Treaba i-a pus pe gânduri și rezultatele cercetărilor au ajuns până la cele mai barosane foruri de partid.

Erau obligați pentru voi să dea la iveală un țap ispășitor iar cel găsit era unul de ai lor. Chiar dacă și-au mai băgat foști securiști la bască, au făcut asta discret pe sub tejghea, nu în văzul tuturora. Nu reușeau nicidecum să-i ajusteze machiajul, dar până la urmă au ținut realitatea cusută cu ață albă, într'o oarecare umbră.

La voi la orchestră ce s'a întâmplat?

- Din fericire am terminat repede înregistrările și am plecat cu toții acasă. Nu era un ceas de mare circulație, așa că am avut chiar loc în troleibuz. Scuturat de câteva frisoane de frig, am intrat în casa înghețată unde nu m'am putut dezbrăca de palton, așa că am ieșit afară să sparg lemne și să aduc cărbuni. Am așteptat să se încingă soba și pe jăratecul prietenos, am așezat cu băgare de seamă două scrumbii afumate, învelite în gazetă umedă. Mămăliga, usturoiul și sticla cu palincă ungurească de caise, își așteptau pe masă scrumbiile, ca să le țină de urât în micul meu festin. La cafea m'am simțit stingher, nu știam ce vreau, nu-mi găseam locul. Am aprins licuriciul candelei, care în semiobscuritatea aceea bolnavă, era mai cald, mai luminos decât becul. Am încercat să citesc ceva și nu a mers. Cu mare greutate am lunecat spre un somn agitat, într'o poziție incomodă. Sub seară m'au trezit bătăi în ușă, era fagotistul Bojidar. După ce a intrat plin de zăpadă din ninsoarea de afară, mi-a spus că e nebun și că o ia razna.

- Ce crezi măi pârlitule că eu îs teafăr?

- Ascultă și stăpânește-te ca să nu te cațări pe pereți ! Azi Viorica a fost găsită moartă, gâtuită cu un ciorap în casa gazdelor ei. Ce zici de treaba asta?

- Ha ! Măi tu nu ești nebun, tu ești cam prostănac. Cine dracu a avut ceva de împărțit cu ea? Nu cred nici dacă mă tai în bucățele, te-a mințit careva să-și bată joc de tine, dar stai că-ți fac o cafea și-ți trece. Ti-e foame?

- Am palavragit vrute și nevrute până noaptea târziu. In cele din urmă nu am putut să credem în crimă. A doua zi dimineața am ajuns la convingere. Colonelul de poliție Mănuși - sugestiv nume, nu-i așa? - ne-a trezit din somn și ne-a chemat la cercetări pe amândoi.

Odată cu convingerea ne-am potolit, dar am intrat într'un calm vinovat. Ne imaginam că nu ar fi fost greu să fii ferită de asta, nu puteam admite ca un suflet de om să fie atâta de vulnerabil.

- La cercetări, profesionalism banal, plictiseală reciprocă, după care ne-au dat drumul.

- Da știu, eram acolo și-mi venea să râd de mirarea ta fără margini. Toți și-au făcut datoria, chiar Protopopescu. Nu de el mă interesează pe mine, ci de masca de pe mutra lui, de forma în care a trebuit să fie prezentat altora.

- Ce importanță are asta Viorica în fața morții tale?

- Aici trebue să se clatine baerile cerului ! Eu nu am nimica nici cu colonelul Mănuși, nici cu tine, nici cu Protopopescu, fiecare în felul vostru s'a conformat rolului său în lume. In umbră există careva care nu vrea să-și murdărească mâinile în propriile sale fapte.

- Da, este satanic ceea ce spui. Când peste câteva săptămâni Protopopescu s'a spânzurat în instituție cu o coardă de perdea, noi toți colegii tăi am înțeles că partidul comunist l-a obligat să o facă, pentru ca prestigiul partidului să nu sufere. Astfel un om de încredere, un om nou, unul de ai lor, și-a dat seama de ceea ce a făcut și și-a luat singur zilele, nesilit de nimeni. Aici este slăbiciunea lor stranie, prin aceea că după ce au dat mereu dovadă a fi buni cunoscători ai sufletului omenesc, sunt proști cunoscători ai mlaștinilor din sufletul lor.

Ei nu vor să piardă niciodată, ci vor măcar să-și închipue că au câștigat. Ei își tem soarta mai mult decât noi victimele lor și chiar mai mult decât tovarășul director, care a reușit să împlinească ceea ce ei nu sunt în stare decât să ceară altora, să se sinucidă pentru ei.

- Stiu că ați înțeles cu toții, dar ei nu-și dau seama de luciditatea voastră, marxism-leninismul nu este atâta de pătrunzător încât să-i ajute să-și vadă lungul nasului. Ei nădăjduesc în naivitatea voastră, ei vor să credeți că educația dată de partidul comunist lui Protopopescu, i-a stârnit sinuciderea. Ei nu v'au spus că Mănuși, după instructajele primite dela superiorii săi, l-a amenințat pe tovarășul director, în soarta morală a fiului său și a soției sale. Dacă justiția - adică ei - îl vor condamna la moarte ca pe un criminal ordinar, ei vor fi soția și fiul unui fost ucigaș, toți îi vor înconjura ca pe niște ciumați, pe când așa, dacă se sinucide, onoarea lor va fi oarecum salvată.

- Pentru nimica în lume Protopopescu nu s'a sinucis din criză de conștiință, fiindcă în cariera lui de securist ratat, el nu ucidea un nevinovat pentru prima dată. Si-a luat zilele din interes, strâns cu ușa în propriile sale anganghii, de către aceia care altădată l-au botezat în sângele altora, de către acei care îl lăudaseră aceleași crime în numele unei teorii, în numele unei cauze, în numele "clasei muncitoare", în numele propriului lor interes. De aceea trebue să știe că au fost înțeleși, că de o parte și de alta a câmpului de bătae domnește luciditatea.

- Ia-le tu cu plaivazul somnul ușor și victoria măruntă, care lor li se pare majoră !

- Te încălzește asta pe tine în forma ta nouă de existență?

- De loc. Mă încălzește un plus de luciditate, acolo de unde am fost alungată, silită să plec din micile mele bucurii care nu săcâiau pe nimeni.

Tu nu-ți dai seama că tot ce vezi și auzi este deformat, otrăvit, este altfel decât ar fi trebuit să fie? Dar numai prin aceea că înțelegi asta, pui spini în visurile otrăvitorilor. Ei au puterea să te ucidă moral și fizic, pe tine și pe toți semenii tăi, dacă nevoia le-o cere. Insă când vor ști că ucid lucizi care îi înțeleg și le râd în nas în clipele morții, asta va fi semnul neputinței și al înfrângerii lor totale, nu al izbânzii.

Voi pământenii ceasului de față nu mai aveți altă eșire decât izbânda morală. Incleștarea dintre voi și aceia care vă disprețuesc nu este pe viață și pe moarte, ci mult mai dură, pe înfrângere și pe victorie.

Pentru asta să nu-i lăsați niciodată să vă murdărească gândurile, așa cum au făcut cu mine și cu Protopopescu.

In textul tău, nu eu vreau să fiu eroul, ci problema care se exprimă prin mine și m'a găsit pe mine ca punct de sprijin al pârghiei.

Continuare în pag. 9

# ȚARA



## MOȚUL

Curg trențele ca jalea, ca o ploaie,
peste ciolanele ce-mi ies prin piele.
Năluca mea, sucită, strâmb, sub strae,
din rășchituri s'a tras și din obiele.

De veacuri îmi tot pun în sac oftatul
și, toamna, plec să caut prin vâlcele
pe Dumnezeu, drăguțul și'mpăratul,
să-I ud opincile cu lacrimile mele.

De veacuri tot pogor din aspre plaiuri
spre-un vis olog și spre-o dreptate ciungă.
Imi par toți munții otrăvite raiuri
cu îngeri ce mă scuipă și m'alungă.

Tu nu știi, Doamne, că în piept mă frige,
așa, ca un ciubăr de jeragaie. . .
Din ce adâncuri vin, ca să mă strige
pădurile gemând sub fierăstraie ?

De când tot merg cerșind din poartă'n poartă ?
De când tot mor în temnița holbată ?
Lung, pârâind, din negură și soartă,
mi-aud troznind ciolanele pe roată.

**Radu GYR**



CASA DIN CAMPULUNG-MUSCEL
UNDE S'A NASCUT ION BARBU

## TIMBRU

Cimpoiul vested luncii, sau fluierul în drum,
Durerea divizată o sună-încet, mai tare. . .
Dar piatra-în rugăciune, a humei despuiare
Si unda logodită sub cer, vor spune - cum?

Ar trebui un cântec începător, precum
Fosnirea mătăsoasă a mărilor cu sare;
Ori lauda grădinii de îngeri, când răsare
Din coasta bărbătească al Evei trunchi de fum.

**Ion BARBU**

ANTOLOGIE

# Holoangării

## de Alexandru CIURA

Din seara aceea băieșii din Roșia, după ce își luară "birul" muncii de o săptămână, se pregătiau să plece spre casă.

Se apropiau sărbătorile și, creștini buni cum erau, nu munciau în săptămâna luminată. Își vedeau de spovedanie, de biserică, unde nu prea mergeau decât arare.

Cum stau cu traista în spinare, plănuind un mic chef la Crâșma din Gura-Roșiei, unul mai bătrân, spuse, privind țintă în spre gura băii:

- Nu băgați de seamă fumul, ce se prelinge din baie ?

- S'o fi aprins baia, zise unul.

- Si-o fi gătind Vâlva de cină, că acum știe, că are răgaz o săptămână !

- Si-o fi aprins Bată-lcrucea pipa.

Bătrânul nu se lăsă înduplecat și repetă cu stăruință:

- Sunteți niște proști ! Nu simțiți mirosul de straie arse ? Asta însamnă ceva. Sunt undeva oameni în primejdie și, când n'au mai avut încotro, și-au sfârticat hainele și le-au dat foc. Stiau prea bine, că fumul are să răzbată prin gura băii și oamenii, înțelegând primejdia, vor merge să-i ajute.

- Dar cine să fie, baciule, că ai noștri suntem cu toții aici ? - întrebă un flăcăiandru.

- Ce știi voi, mă ? Tu crezi că numai în Roșia este baie ? Vezi tu dealurile astea până colo în Gura-Cornii și în Buciumani ? E o scurmătură de soboli pe sub ele, de ar putea să se prăbușească în orice clipă. Că numai puterea lui Dumnezeu le mai ține sus. Holoangării, care fură aurul din băi, nu-s proști să muncească alături de noi, pentru șase pițule la zi. Ei intră printr'o surpătură din Corna - știu ei bine ascunzișurile- și se furișează până aci, lângă noi, culegând tot ce e mai scump din piatra băii. Sunt oameni cu capul a mână, trec peste vârtejuri și se primejduesc, dar câștigă de zece ori atâta aur, ca băeșii de rând...Câte odată apoi se primejduesc, de îi aduni bucățele din fundul vârtejului sau al prăpăstiei.

Băieșii priviră înspăimântați într'acolo. Fumul înnecăcios se revărsa înondulări tot mai mari; înțelegeau acum cu toții, că bătrânul spunea adevărul.

Intr'o clipă își schimbară straele și se răslețiră prin baie, cu streanguri și torțe.

Tavanul întunecat îi picura cu stropi de umezeală, băltoacele de desubt sclipeau fioros în lumina torțelor și caviturile repetau, ca un ecou de mânie, vorbele pripite.

- Nu grăbiți, mă ! Stai mă, cu facla, că nu se mai vede ! Ațâne-te bine, că dai în vârtej !

Un uruit de peatră, ce se prăvale, îi încremeni pe toți. Așteptau cu inima strânsă, ascultând plescăitul înfundat al petrelor, ce se rostogoleau în vârtejul întunecat al apei din fundul pământului.

- Hop! Hop! strigau ei din când în când.

Si nu le răspundea nimeni la chemarea obișnuită, decât murmurul de mânie al golului.

După o alergare de câteva ceasuri, își pierdură nădejdea să-i mai afle, cu toate că simțiau mirosul tot mai penetrant al straelor arse.

O groază de moarte îi stăpânia, uitând de primejdia în care se aflau singuri, rătăcind prin ștolne părăsite, unde moartea îi pândea la tot pasul.

De vale, ca dintr'un adânc de peșteră, s'auzi un slabit "hop-hop".

Repetară semnalul.

- Tu ești, Todoruț ?

- Eu ! Haideți, că am dat de ei !

Băieșii se prăbușiră furtunatic peste pietre.

Todoruț se oprise cu torța în mână, arătând în depărtare:

- Vedeți cum se ridică fumul de acolo ? Se vede ca o flacără galbină; ei trebue să fie !

In câteva clipe erau lângă ei. Doi oameni, aproape goi, stăteau întinși pe piatra umedă, cu fața galbenă a omului mort. Cămașa le era zdrențuită și cioarecii atârnau și ei în zdrențe; unul își trăsese și cisma și o aruncase peste focul, ce abia mai răzbătia de sub straele ude. Ii pipăiră cu îngrijire. Erau calzi încă și respirau încet și rar, ca pe sfârșite.

- Sculați, mă, ce dracu! -spuse unul care-i recunoscu. Aștia sunt Gheorghiuț și cu Niculiță din Abrud. Sculați, mă, că ne apucă dimineața... Ii ridicară de subsuori, încercând să-i pună în picioare. Si oamenii căzură în aceeași clipă, ca o cârpă.

Ii luară în spate și-i transportară cu mare greutate până la gura băii.

***

In hram, glumele se porniră din nou. Straja aduse o sticlă cu rachiu tare și le strecură cu putere câteva picături în gură.

Cei doi oameni începură a mișca din buze, apoi, după o înghițitură mai sănătoasă, începură a clipi din gene și, într'un târziu, își deschiseră ochii.

Băieșii făceau haz, văzându-i scăpați de primejdie.

- Sculați mă, că vin Paștile ! Ce durmiți ca năucii ?

Si cei doi oameni se desmeticiră încetul cu încetul și după ce îmbucară ceva, povestiră cum hoinăresc prin baie de patru zile, cum s'au rătăcit și n'au dat nici măcar de-o fărâmă de aur.

Pe urmă, când n'au mai putut de foame, și-au sfârtecat hainele și le-au dat foc. Mai aveau câteva lemnușe... pe urmă s'au întins pe piatra umedă și n'au mai simțit nimic !

Strajei i se făcu milă:

- Acum să vă cărați dracului -și să mulțumiți lui Dumnezeu, că nu v'am înfundat și în temniță. Mai umblați să furați aur, ha ?

Si a doua zi de Paști, holoangării, după ce ieșiră din biserică, se opriră cu nevestele la crâșma cea mai de seamă.

Umplură masa cu băutură scumpă, puseră pe lăutari să le cânte, asvârlindu-le o hârtie de zece.

Si poftiră pe toți băieșii să închine cu ei și să chefuiască.

- Că de nu erați voi, mă, ne duceam dracului de pomană !

Asvârliră țiganilor talerii cu pumnul.

Si când un băieș bătrân îi întebă cu îngrijorare:

- Bine, mă, tot nu v'ați mai băgat mințile în cap ?

Ei răspunseră cu nepăsare:

- Nu, baciule ! Aurul l-a pus Dumnezeu în pământ, și cine e harnic, -să-l scoată ! Că umblăm cu punerea capului- asta-i drept ! Dar nu-i nimic, baciule, că tot omul e dator cu o moarte ! □

# CĂMAȘA FERICITULUI

Urmare din pag. 8

- De unde atâta vigoare în tine?
- Din luciditatea spre care m'a împins idioția lor.

- De multe ori am vrut să dau o formă amintirii tale și nu am reușit.
- Pentru că te-ai îndârjit să reușești și ai uitat de sentimentul jocului. Lasă discuția imaginară cu mine, așa cum a venit spontan, fără pretenții și fasoane.
- Unde-ți este acuma violoncelul tău?
- L-a fărâmat cu barda fratele meu cel mare și l-a azvârlit în loc să fiarbă fasole, cu lemnul care m'a dus de lângă el spre moarte.
- Ce să-ți dăruesc de odihna sufletului tău?
- Odihna sufletului tău în luciditate, care să-ți permită să râzi cinic de orice schilodire a bunului simț elementar.
- Pentrucă pomenești de luciditate, chiar Lenin a spus că viitorul le va înțelege crimele.
- Lenin a vrut să spună prin asta că viitorul le va aproba, le va încuviința, le va aplauda crimele. Dar a înțelege o crimă nu înseamnă nicidecum să o aprobi, ci să-i smulgi măștile. Prin asta marele dascăl al proletariatului le-a lăsat o moștenire a blestemului, tocmai în înțelegerea de care ai pomenit. De altfel noi doi suntem viitorul lui Lenin, victimele lui morale, fiecare în felul său.
- Ai dreptate, Lenin care a înțeles spânzurarea fratelui său, a căpătat prin asta puterea să-l răzbune și fiecare stim pe pielea noastră, cât de bine a reușit. Dar a uitat să prevadă un singur lucru. Anume că figura sa din mausoleu, ne mărturisește nouă acelora dela care așteptă înțelegerea crimelor lui, cele mai amețitoare abisuri ale mizeriei interioare. Capul mic, pleșuv, încordat, teama, rictusul suferinței supreme, agățarea deznădăjduită de ceea ce lasă în urma lui, ne stârnește nouă victimelor, mila profundă de această stârpitură. Chiar dacă mila este o formă a înțelegerii, ea este înțelegerea izbânditorului nu a victimei. Asta nu a știut să prevadă Lenin . . .

Si pentru cine trebue să scriu despre tine, pentru aceia de teapa noastră?

- Nicidecum, scrie pentru aceia de teapa lor, închină totul omului nou, omului făcut din alt aluat decât noi, acela căruia îi aparține viitorul, arată-i că poate să-și piardă măștile și după moarte, dar să câștige niciodată !
- Stai nu pleca, mai avem o vorbă !
- Da, te ascult.
- Mi-ai cerut să-ți întruchipez un tip care să se fixeze în memorie.
- Da, ei și?
- Am discutat tot ce vrei, dar nimica despre Protopopescu în particular.
- Si nu pricepi de ce?
- Nu găsesc nimica în el care să-i fi aparținut numai lui, un gest, o expresie, un tic, o teamă, o obsesie, o vorbă spontană de duh, un oftat de usurare, nimica, absolut nimica. Ii revăd figura, îi aud vorbirea dialectală, moldovenească, dar tot ce vine dela el, tace în mine, nu are nimica de spus.
- Asta e omul nou. Când îi smulgi masca, sub ea rămâne o poză în negativ, vidul, hârca.
- Să fie chiar atâta de searbăd, de banal, de lipsit de personalitate?
- In sfârșit ai înțeles. Da, iată-l pe acela care din prudență a vrut să-și ajusteze lăuntricul, după pretențiile obraznice ale unei ficțiuni criminale. El a ales pentru sine moartea adevărată, prin aceea că a devenit atât de profanat în unicitatea lui, atâta de despuiat de irepetabilul din el, atâta de lipsit de personalitate, încât prin asta a ajuns o personalitate.

**Emilian BOTEANU**



# CRONICI

*Literare-Artistice-Culturale din exil și din țară*



### Recenzia unei cărți scrisă de un român

## Radu Enescu: "...Et j'envelopperai de ténèbres la terre en plein jour"

Cartea apărută la Paris în Editura "La Pensée Universelle" se intitulează "... Si voi învălui în negură pământul nămează mare", cuvintele profetice ale lui Amos (8, 9).

Cadrul istoric, geografic și spiritual al romanului se situează în Palestina sub dominația Imperiului Roman, la începutul secolului I. Acest Pământ făgăduit, țara Poporului Ales, ocupat de aproape un veac de legiunile Romei, e descris de autor sub toate aspectele epocii: momentul istoric, situația politică, gândirea diferitelor secte religioase, organizația teocratică a Israelului, credința mesianică, etc. In acest mic univers tumultos se profilează, din ce în ce mai precis, două figuri: a Maestrului și a Iscariotului; "le Maître et le Traitre".

Este posibil un roman "sacru"? se întreabă Vintilă Horia în comentariul dedicat cărții lui Radu Enescu (El Alcazar, 22 Aprilie). "Este posibil să situăm romanul, deci proza, la aceeași înălțime cu poezia mistică?... Un poem al lui Claudel, un vers al lui Eliot, ne introduce în mod automat în centrul lucrurilor. O strofă a Sfintei Tereza, sau San Juan de la Cruz, ne introduce direct în miezul adevărului; în schimb romanele lui Mauriac sau Green ne situează în fața unor probleme pe care, în mod rațional, autorul caută să le rezolve de-a lungul multor pagini".

Observațiile lui Vintilă Horia sunt juste. Indiferent de tematică, e foarte adevărat că poezia și romanul, ca forme literare,în cadrul expresiilor estetice,cu greu își pot împreuna sferele. Mai ales când subiectul tratat se înfruntă cu tematica religioasă. Dar, pe de altă parte, nu e mai puțin adevărat, că orice tentativă de a trasa în mod absolut și definitiv, hotare între, cum spunea Mauriac, "l'univers poétique et l'univers romanesque", e închinată eșecului. O proză poetică poate atinge lirisme sublime; o poezie prozaică își merită pe deplin calificativul pejorativ ce-o însoțește.

Expresia proprie timpurilor noastre, noua "Artă", Cinematografia (o artă din ce în ce mai supusă Tehnicei) la rândul ei, s'a încumetat să abordeze tema religioasă; uneori cu oarecare succes, alte ori cu nefericite formulări sau lamentabile deformări.E firesc.Imaginea vizuală,fugar înscrisă pe retină,suscită cu totul altfel jocul imaginativ decât "imaginile" universului poetic. (E vechea problemă din Estetică. Orice reprezentare plastică, oricât de "depurată" s'ar pretinde, rămâne tributară "formelor". Verbul, în schimb, are darul de a se adresa atât rațiunii cât și inimii. Nu pe nedrept i s'a atribuit calificativul de "purtător de Duh").

Romanul lui Radu Enescu e o tentativă de poetizare în proză. Subiectul se pretează. (Desigur, ultima apreciere, verdictul rămâne să-l dea lectorul. Fiecare îl va ceti și "deslega" în funcție de dispoziția sufletească și atitudinea-i față de temă).

Intre lacul Ghenezaret și Ierusalem, între rodnica Galilee și stearpa Iudee, cele două personagii, Isus și Iuda, își împletesc gândurile și sentimentele; își întâlnesc privirile, își apropie obrajii: porniți pe același drum dar mânați nu spre aceleași ținte. O confruntare între Maestru și Ucenic, - ucenicul unealtă, - un dialog aproape fără cuvinte, dar plin de înțelesuri. In care, uneori, sentimentul deznădejdei devorează chinuitor, dar în mod diferit, aceste două personagii.

Povestind ce s'a petrecut acum aproape două mii de ani, Radu Enescu a preferat să pună accentul mai mult pe minunăția evenimentelor decât pe miraculosul lor, invitând pe cetitor să se încline peste marile interogante ale Evenimentului: Scandalul și Miracolul... "Cine poate spune în ce măsură un lucru e imposibil? Mintea omenească nu cunoaște metoda capabilă să dovedească imposibilitatea unui fapt", scria Bergson.

In paralel cu viața Mântuitorului ni se oferă o versiune posibilă a vieții și psihologiei lui Iuda Iscariotul. "Interesul cărții, cum spune Sanda Stolojan, (Limite), ni se pare că stă în acest paralelism în tentativa de a interpreta figura enigmatică a Trădătorului.In tinerețe Iuda a putut fi ucenicul rabinilor... A putut chiar s'o iubească pe Maria din Magdala și să comită din cauza ei o crimă pasională. Libertatea romanțării își întâlnește limitele și totodată interesul crește, atunci când autorul îl prezintă pe Iuda în contact cu Isus. Stim din Scripturi că Iuda a fost ridicat din anonimatul relativ al celorlalți apostoli și adus ca om în primul plan în desfășurarea dramatică a evenimentelor. Iuda este actorul nedespărțit și necesar al dramei lui Isus pe pământ."

Interesant de menționat este și apariția altui personagiu: Saul din Tars, cel care va deveni mai târziu Pavel, Apostolul Gentililor. Apariție fugară, dar plină de semnificații adânci. Fiu al unui fabricant de țesături, aparținând sectei fariziene, Saul călătorește la Ierusalem pentru a-și întregi studiile biblice, așa precum se cuvenea fiecărui membru marcant din secta Fariseilor. Acolo are loc întâlnirea fortuită cu Iscariotul. Iuda se simte atras, - vrăjit, dar în același timp intrigat, - de personalitatea tânărului Saul:... elev strălucitor, caracter dificil, singuratec....."toujours replié sur ses pensées, sur ses certitudes.....sur ses doutes aussi".Saul și Persecutorul și Convertitul. Om intuitiv și totuș circumspect Iuda să fi bănuit oare, printr'o oglindire a propriei sale persoane, dualitatea înscrisă în destinul acestui personagiu? Subînțelesurile sunt abil învăluite, adesea sub transparențe, în ziarul Iscariotului.

In cadrul libertății novelistice, prin întâlnirea lui Iuda și cu Maria din Magdala în "frageda ei tinerețe", autorul complectează tabloul cu o idilică înlănțuire a ursitei. Dar urmărind nu numai un țel pur și simplu romanțat. Intenția e mult mai profund deliberată. Să nu uităm că cele trei personagii care au protagonizat parte din "tramă" și drama Mântuirii, au rămas veșnice simboluri de adâncă semnificație. Maria Magdalena: Pocăința prin sublimarea Iubirii; Saul: Revelația; Iuda: Trădarea.

"...Si voi învălui în negură pământul..." cuvinte grăite de marii inspirați, Proroci: roman în care își dau întâlnire Istorie, Poezie și Credințe. Izvoare nesecătuite către a căror sursă omenirea se străduește necontenit a se urca, cu nădejdea de a pătrunde Misterul. Taină care cuprinde deopotrivă Lumină și Intunerec.Indoială și Speranță. "..Et j'envelopperai de ténèbres la terre en plein Jour" în ciuda cadrului său istoric de acum aproape 2000 de ani, e un roman de netăgăduită actualitate datorită temelor și interogantelor ce răsar, treptat,treptat, în cele peste 300 de pagini.

Desigur, cum spuneam, ultima apreciere, verdictul, rămâne să-l dea cetitorul. Fiecare îl va privi și "deslega" în funcție de dispoziția sufletească și atitudinea personală față de temă....Cum scria Vintilă Horia în preajma Sărbătorii Paștelui: "...câtă consolare, câtă Grație într'o astfel de lectură, în aceste zile de liniște și resemnare în așteptarea Sfintei Săptămâni!".

**Aurel RĂUȚĂ**

## VICTORIA BAȚU: DELA NOI DIN BEALA

Recenzând în această pagină, acum vre-o doi ani, volumul de povestiri în dialectul macedo-român "PARMITHI" al d-nei Victoria Bațu, am spus că, fără doar și poate, contribuția acestei nespus de talentate povestitoare la prezervarea folclorului atât de bogat și necunoscut al fraților noștri macedoneni, poate fi pusă alături de scrierile marelui nostru povestitor moldovean, Ion Creangă. Si asta, nu numai pentru originalitatea povestirilor, ci în același timp, pentru nectarul atât de dulce al limbajului, pe care autoarea îl mânuiește cu o nespusă măiestrie.

Că nu ne-am înșelat în considerațiile noastre,cerându-i în același timp să-și continue opera cu alte scrieri, chit că peste hotare se găsesc nespus de puțini cititori ce-și pot permite o lectură în acest dialect, o dovedește cu vârf și îndesat, apariția prezentului volum de 118 pagini, în colecția: CANADIAN HERALD, condusă de poetul și scriitorul Dumitru Ichim.

Prezentul volum cuprinde 27 de povestiri, una mai frumoasă decât alta, în frumoase condiții tehnice, și bogat ilustrat.

DI LA NOI DIN BEALA, va rămâne, fără doar și poate, o operă de căpătâi în isotria literaturii macedo-române și o contribuție nespus de valoroasă pentru cercetătorii folclorului universal.

In încheiere, ne permitem a transmite d-nei Victoria Bațu, cele mai dragi și sincere felicitări,cu ocazia publicării acestui nespus de valoros volum, nădăjduind ca pe curând să ne facă o altă bucurie pe această temă.

Cartea cuprinde 118 pagini, și se poate obține contra sumei de $7.00 direct dela editura: CANADIAN HERALD, 71 Vanier Drive, Ap. 201, Kitchener, Ontario, Canada.

Se vor găsi oare, printre Românii-Macedoneni de peste hotare, destui compatrioți mândri de originea lor, care să comande această prețioasă carte, pentru acoperirea cheltuielilor de tipărire și expediție, ca respectiva editură să-și poată continua drumul pe această linie singulară în literatura exilului nostru?...

Așteptăm să vedem împlinirea acestui vis.☐

**Nicolae NOVAC**

### COLUMBIA UNIVERSITY PRESS ANUNȚĂ PUBLICAREA ÎN COLECȚIA EAST EUROPEAN MONOGRAPHS A LUCRĂRII BASARABIA ȘI BUCOVINA DE NICOLAE DIMA

TABLE OF CONTENTS



Autorul a comandat un număr limitat de exemplare pe care le pune la dispoziția prietenilor cu prețul de $ 15.00 (personal) ori $ 17.00 (prin poștă). Cartea se poate obține dela: ION DIMA, 2806 DITMARS BVD., ASTORIA, NEW YORK, 11105.

# LA LINGUA DEL CANARINO DE GEORGES ASTALOS

## editioni parallelo 38-reggio

Dumitru ICHIM

Răsfoind revistele străine de literatură, întâlnim tot mai des un nume care nu ne este tocmai indiferent. Este vorba de poetul francez de origine profund bucovineană, Georges Astalos, pe care dornele spiritului românesc l-au înzestrat cu o certă sensibilitate creatoare și o deosebită vigoare artistică. Pierre Emanuel dela Academia Franceză spunea despre el: ''Este unul dintre cei mai moderni poeți tineri pe care îi avem în Europa'' (Citatul e luat din New Muses, organul oficial al Federației Internaționale de poezie - Washington 1982) într'adevăr, poezia lui Astalos este tradusă și editată cu o oarecare constanță în Europa și Statele Unite - teatrul său fiind reprezentat în ultimii zece ani, pe scenele din : Paris, Londra, Copenhaga, Metz, Karlsruhe, Edmonton sau New York (Televiziune).

Ceea ce ni se pare fundamental în creația poetului este preocuparea lui permanentă pentru arhitecturizarea unui spațiu conceptual propriu, în care, discursul liric al fiecarui ''întreg'' să se identifice unui sistem propus și elaborat în termenii obsesiei poetice vehiculare, și unde, acțiunea dramatică a fiecărui text să se subordoneze conceptelor propuse de ''Pluridimensionalitatea Teatrului și Pulverizarea acțiunii în Spațiul de Joc'' - concepție care-i aparține și pe care autorul își centrează teatrul.

Acest fiu al Bucovinei, cu brazii și mănăstirile ei, aduce Europei teoria Pluridimensionalității teatrului (Teatrul Floral-Spațial), preluată de aproape toate marile literaturi. Semnificativ pentru impactul pe care gândirea conceptuală a lui Astalos îl are în lumea creației este atenția particulară pe care presa cotidiană europeană a acordat-o comunicării lui dela Congresul Mondial de Poezie dela Madrid asupra ''Funcției Poeziei în Epoca Tehnologiei'' (La Stampa, cotidianul italian de mare tiraj, de exemplu, își titrează articolul despre Congresul dela Madrid inspirându-se din substanța studiului prezentat de Astalos, pe care îl comentează pe un impresionant spațiu), și interesul manifestat de către Consiliul Europei pentru Pluridimensionalitatea Teatrului, teorie care a constituit unul dintre pivoții referențiali ai Congresului dela Atena (1976), organizat de acest forum para-european pe tema: ''Viitorul Artelor de Spectacol''.

Paralelismului euclidian anacronic, și vulgarei pledoarii în favoarea tridimensionalului care (în special după revoluția franceză) tranșează totul cu mijloacele lui Procust, Astalos le opune o viziune profund românească spărgând ochelarii ''academici'' prin care este privită scena și frângând cârja tradițională a unui teatru anchilozat în bi-dimensional, în pofida vocației lui globalizatoare. Regândind spațiul în care ''înlănțuirea faptelor'' se desfășoară, poetul îi deschide teatrului drumul spre pluridimensionalitatea lui efectivă la care ''romanus-vivus'' visa. Ideea, atât de răpitoare prin noutate și frumusețe, era printre noi, ca mărul lui Newton, sau ca oul lui Columb. Cineva trebuia să o VADA. Deși mulți am privit-o, trebuia însă ca cineva s'o filtreze prin lentila acelui verb grecesc ''proorao'', care înseamnă ''a vedea'' - dar a vedea dincolo de timp și spațiu, reprezentare accesibilă doar poetului autentic. Mulți au privit stâlpii pridvoarelor românești, dar numai Brâncuși a VAZUT în ei Coloana Infinitului. El a văzut în Masa cu cele douăsprezece Scaune, nu o Masă a Tăcerii, cum a interpretat-o realismul socialist falsificator (tocmai de realități), ci ''Ospățul de Taină'' cu cei doisprezece predicatori, simbolizați de artist prin scaunele care o înconjoară. (''Scaune'', fiind denumirea unui grup de îngeri din ierarhia cerească cei mai apropiați de Dumnezeu, așezați în rotundul altarului dacic - viziune românească diferită de ''Cina cea de Taină'' a lui Leonardo da Vinci).

Introducerea, aparent lungă, era necesară. De curând am primit din Italia un volum de versuri apărut în 1974 în Editura Parallelo 38, ''La Lingua del Canarino'' (Limba Canarului), cu un cuvânt înainte de Pasquale Morabito dela Universitatea din Messina. Că poemele lui Astalos sânt publicate în limba lui Dante și Petrarca nu ne miră. Ceea ce intrigă însă, este faptul că, această carte, care trebuia să apară, a apărut (spre rușinea cui oare?) în țara de exil a lui Bălcescu.

Limba Canarului cultivă meșteșugul poetic al teatrului. Numai că personajelor de pe scena spirală a spațiului floral li se substitue cuvântul. La prima vedere s'ar părea că e vorba de o discontinuitate a spațiului scriiturii. Nimic din unitatea, culoarea sau calmul adjectival al poeziei convenționale. Si totuși, ascultate simfonic, cuvintele se întrețes în hore de abur diafan în care singura cale de a le VEDEA este găsirea unghiului de lumină în care logicul se decantează de ilogic completându-se și separându-se într'un curcubeu de sensuri.

''Canarul este o specie/ de serinus de culoare/ galben-verzuie din/ rasa domesticelor''. Aparent o definiție - și chiar este. Dar dincolo de definiție (și tocmai pentru asta poetul îl alege ca simbol) canarul: ''are glasul deosebit/ de percutant''. Este exact ceea ce scapă scenei științifice, zoologului: glasul. Glas pe care poetul îl notează cu majuscule. Dar folosirea majusculelor nu este o agresiune sau o formă de teribilism oarecare. Ele sunt folosite ca în muzică: cu valoare de cheie, de contra punct, sau, acolo unde discursul poetic o cere, de da capo. Versurile răsună ca pe un portativ ce multiplică ecoul într'un fel de caleidoscop sonor, dând cuvântului toate potențele posibile de exprimare - redând în același timp tot labirintul inconștientului pe care îl vehiculează, ca posibilitate de sbor. Magma abisurilor încremenește în mineralul majusculei. Lectorul este invitat să facă arheologia sunetului, convertit în cuvânt - a acelui CON-VENTUM, a componentelor care CONVIN să se îngemăneze în realitatea de foc. Formula chimică a lacrimei: Oxigenul, cel ce întreține arderea și protejează oxizii, și Hidrogenul, cel ce arde (HYDOR: Apă, Mare, Veșnicie țărmurită de nisipul candelei, Apa-Mama, Aqua Mater - lacrimă cursă pe obrazul lui Dumnezeu din care s'a născut cuvântul).

Sunetul deosebit de percutant al canarului răsună în fiecare poem: ''Să știi să golănești literatura/ dar să rămâi golanul ei de bine'' (Canarul) Versiunea italiană este mai puțin stridentă. Poetul peninsular Mimmo Morina restitue ''golanul'' lui Astalos prin ''vagabondo onesto''. Un rătăcitor cinstit, un om gol, despuiat (de unde ''golaș'', în sensul material al cuvântului) La Astalos (în română) cuvântul are însă un sens absolut etic- și nu e de mirare. Versul următor (majusculat) e ca un cor antic, un da capo: ''CE STRAMTA E MANTIA REGILOR''. Orice confuzie este exclusă: nu oricărui ''vagabondo'' îi este dat să fie ''onesto''. Adaptat la literatură și la condițiile în care Astalos și-a definit poetica-altfel spus, în focul vicistitudinilor unui mediu literar corupt și manipulat, versul majusculat vorbește dela sine: mantia cinstei cam strânge - e strâmtă.

Cu un fin, aproape imperceptibil, simț al humorului, poetul reactualizează un ''stat ideal'' ce ar putea fi conceput de Thrasymachus. Ironia devine transparentă: ''Cine nu știe/ să nu vorbească/ Istoria e făcută/ să o învățăm pe dinafară/ și uneori chiar mai mult'' (Gravitație). Oratorul din poezia lui Astalos impune o istorie ''făcută''. In istoria la care poetul face aluzie nu există nici participare, nici structură organică, nici sens spre eschaton. Ea trebue învățată pur și simplu pe dinafară și nu trăită din lăuntrul firesc al ei. ''AVEM NEVOIE DE CEARA/ pentru familiile noastre/ răsună corul/ gradelor inferioare'', spune mai departe poetul. Setea de iluminism a gradelor inferioare culminează într'o euforică beție a imnului de preaslăvire a muncii: ''SA PLECAM DUPA STUPI/ hărnicia este al câtelea simț''. Totul pare frumos, ideal - ca în discursul despre Unire din Creangă. Mai mult chiar, se ajunge la concluzia lui Ion Roată și a visătorului Socrate: ''SA NE FACEM ALBINE/ crescătorii sunt persoane amabile''. Pentru ca în final Thrasymachus să câștige partida: SA DEVENIM TRANTORI/ se gândea cineva/ și din vorbă în vorbă/ a început revoluția''.

Spre deosebire de Marin Sorescu, care inversează situațiile, sau povestește o fabulă pe dos de dragul humorului, cum făcea Tomazian pe vremuri, Astalos ne oferă o sintaxă germană a ironicului. Verbul e sobru, sau dimpotrivă diafan îl declinăm așa cum ni se prezintă pentru a descoperi abia la sfârșitul frazei prepoziția, pe care, cum spunea Mark Twain, ''o prindem în dinți și înnotăm înapoi până la tărâmul verbului''. Abia atunci descoperim că Astalos ne zâmbea magnific de ironic - dar atât de discret!

In ''Ai Părul Atât'', discursul devine din ce în ce mai romantic, decorul pare mirific, cuvântul șoptit: ''Ai părul atât de mătase și lung/ încât ai putea să acoperi păcatul/ ca dulcea fierbintea/ și prea magdalenă femeie''. Ecouri din Cântarea Cântărilor sporesc misterul și vraja, pentru ca în final să ajungem la acea prepoziție despre care vorbeam mai sus, unde ''omul nou'' își exprimă dragostea în termenii materialismului științific: ''Ai sânii atât de pereche și tari/ încât ai putea apăra societatea/ ca pacea comuna/ și greu cucerita de noi libertate/ Nu te apropia de mine iubito/ ia seama/ mă aflu în plină revoluție culturală''. Si când ne gândim că aceste poeme sunt scrise acum aproape douăzeci de ani și că tinerii noștri intelectuali din țară le recită în cafenele? Banderola galbenă, de culoarea canarului, care centurează coperta ediției a doua a cărții, consemnează . acest detaliu în ''majuscule''.



Georges ASTALOS — Foto:Jean-Pierre Lazar dela televiziunea franceză

Finețea poeziei lui Astalos vine din linia melodică a canarului său, acel ''glas deosebit de percutant'' pe care îl găsim la Olov Hartmann sau în piesele lui Strindberg. Ne gândim la ''The Great Highway'' cu orașele Donkeyville și Tophet, ori la ''On The Road To Damascus'', în care Străinul descoperea pre-poziția germană necesară verbului, într'un muzeu, unde toți gânditorii lumii sunt pictați cu două sau trei capete. Caleidoscopul poetic al versurilor lui Astalos țâșnește din zbenguielile de copil neastâmpărat și năzdrăvan care sare șotronul gramatical dându-i cuvântului simetrii noi în arhitectonica lui interioară.

Cele două poezii cu același titlu: ''Recuperare'' (Unu și Doi), restituie computerizarea cuvântului. El devine supra-cuvânt, ca supraomul la Nietzsche - tot ce poate oferi darwinismul ca selecție a speciilor. Ca în teatrul lui Eugen Ionescu, supra-cuvântul lui Astalos, rupt de Logos, devine lexicocrat omului, sau ca într'o poezie a lui Goethe în care cuvântul îi scapă ucenicului și începe teroarea; în ''Recuperare'' obsesia se repetă de optusprezece ori. Picătură de plumb: ''Nu se poate/ Nu se poate/ Nu se poate/ Nu se poate'' (în prima recuperare a individului de către putere), și de alte optusprezece ori, picătură de otravă și de vitriol: ''Nu e bine/ Nu e bine/ Nu e bine'' (în a doua recuperare a individului, al cărui protest deranjează puterea, și care trebue recuperat cu orice preț) Câți din creatorii noștri din ultimii treizeci de ani n'au început prin ''protest'', pentru a termina prin a fi ''recuperați''? Cuvântul sfârșește prin a fi pervertit, și restituit cu semn schimbat de către acea fabuloasă mass-media care propagă perfecțiunea umanismului fără de Om. Din el lipsește și Logicul și Logosul - ruptură în spatele căreia îl vedem pe Astalos, cu brațele încrucișate, zâmbind sarcastic: ''Se poate'' (pentru prima recuperare), sau ''E bine'' (pentru a doua . Individul a fost recuperat - individul poate muri! De acum încolo el va striga ''Se poate'' la orice solicitare a puterii, și ''E bine'', oricare ar fi hotărîrea puterii și oricât de aberantă ar fi ea.

Surpriza pe care o produce creația lui Astalos îi dă poeziei o mireasmă de taină. In ''Să Ne Aventurăm'', autorul Limbii Canarului ne propune să mergem ''pe mâna lui'', ca la jocurile de noroc. (Se pare că jucătorul este ultimul aventurier al secolului nostru, dacă ar fi să-l credem pe Roger Caillois) Invitația lui Astalos nu e lipsită de risc: ''Să ne aventurăm iubito/ pe mâna aceasta mergând/ (...) Ierarhic/ degetul de opoziție/ începe vertical numărătoarea/ apoi vin patru guvernamentale/ purtând destinul nostru până'n unghii''. In argoul studențesc, a ''pune șopârle'' înseamnă a strecura idei care produc discordie: ''Să citim împreună Iubito/ o carte despre iguanide/ și bineînțeles să bineînțelegem/ amândoi''(... ) Căci politica este/ o minunată poveste/ cu șopârle'' (Să Citim Impreună).

O altă fațetă a poeziei lui Astalos este cea a meditativului abisal prin care autorul se apleacă asupra arhetipurilor, tinzând spre acea Alfa, devenită o constelație a spiritului nemuritor, ca în poezia ''Oremus'' - rezumată prin majusculele: ''A SIMPLU''. Drumul spre acest ''a'', ca substantiv, principiu și ființă, se face printr'un ritual al ''trezirii'' - o inițiere a ochiului pentru o mai profundă pătrundere a perspectivelor lui Alfa: ''Cât văd cu ochii/ dar și mai departe/ mi-e frică'' (Elegie) Organul vizual devine ceva lăuntric: ''Ochiul e ideal doar când lumina/ urcă la el cu lumea din afară'' (Cântec Pentru Pleoapă) Ca la filosofii patristici din primele veacuri, cunoașterea lumii nu este oprită la nivelul de gnoză. Raportul cu lumea exterioară include o purificare, un katharsis, când lumea din afară urcă în om ca nume, adjectiv sau număr, împreună cu lumina care o transportă. O lume transfigurată în cuvânt- ca pasărea Phoenyx de care vorbea Lactantiu investind-o de simbolul Invierii, și căreia Grigore de Palama i-a dedicat un adevărat sistem filosofic.

A trage o concluzie asupra poesisului cultivat de Georges Astalos în ''Limba Canarului'' ar fi riscant. Pentru că, acolo unde se sfârșește lectura, începe poezia. Ca un spațiul floral, poezia lui Astalos oferă un câmp de perpetuă descoperire și de continuă înnoire - o deschidere spre cosmosul uman, așa cum etimologic îl înțelege filosofia greacă traducând ''spațiul uranic'' prin termenul de ''Frumos''.

□

# CARTEA ROMÂNEASCĂ ÎN EXIL

## - trei decenii, zeci de edituri, sute de titluri -

## HORIA STAMATU : DIÁLOGOS (RUMANO-ESPANOL)

### -Asociación Cultural Hispano-Rumana-

### SALAMANCA

### 1971

Victoria GHEORGHE

Parcurând poemele din volumul "Diálogos" de Horia Stamatu, cititorul este, poate, tentat, la început, să se întrebe: "De ce" Diálogos"?, şi să propună, eventual, titlul"Lumina" sau "Lumina versus Lumina". Doar la a doua sau a treia lectură, cititorul are revelaţia plenitudinii titlului acestui volum; într'adevăr, Horia Stamatu dialoghează cu lumina, care este pentru el echivalentul veşniciei, al Dumnezeirii şi deci al unicei posibilităţi de recuperare şi înălţare a omului şi a artistului. Ni se pare firesc ca poemele lui Horia Stamatu să "pună probleme" chiar începând cu titlul volumului: poezia lui este în mod esenţial artă a intelectului. In Diálogos, edificiul poetic se înalţă cu şi prin concepte ce cristalizează în acea artă elevată care este asemenea cleştarului-vibrândă şi pură.

Orbitoarea revelaţie pe care Horia Stamatu o are dialogând cu lumina este, în mod conştient, exprimată de cuvântul scris şi nu spus, căci pentru H. Stamatu: "Cuvintele sună prea tare,/ şi se îmbată de culori,/ prea pline sunt de înţelesuri/ şi totuşi prea sărace,/ ... tot ce e spus îndată moare,/ cuvintele au tot ce trebue/ fără ceva ce este tot." (II).

Poemele curg spre căutarea înălţătoare la capătul căreia se poate descoperi veşnicia. Horia Stamatu ştie că întrebările vulgare, pământene sunt ale celor ce "înclină grumazul": "Sfinxul tolănit la răspântii/ întreabă pe cei ce umblă fără rost,/ dacă-l cunosc şi ştiu cum îl chiamă./ Aşa îi supune în josnicie./ Cei cu tălăngi de gât/ înclină grumazul,/ stâlpii de bazalt ai obştii,/ căldiceii se ascund/ după tablele de aramă ale Legii,/ cei în care se bat puteri fără cuget/ sunt zdrobiţi ca muştele;/ doar inspiraţii ştiu să moară/ ca albina ce-şi apără mierea." (VIII). Si dacă omul caută şi întreabă, trebue să facă parte dintre cei ce s'au pătruns de Adevăr: "minune e doar una" : "Minune e doar una:/ moartea iluziei "realitate";/ ea stă ascunsă în lucruri,/ nu schimbă lemnul în fier,/ nici plumbul în aur,/ dar vrednicia ei/ face lemnul de lemn,/ aerul de aer,/ focul de foc./ Si tot ce vedem/ e simbolul ei." (IX).

Horia Stamatu merge cu pas sigur pe drumul razei de lumină, singura capabilă să apropie şi să purifice oamenii: "Cum s'o desvălui, neprihănita,/ în ochii pe care-i ţine deschişi/ curiozitatea învechiţilor în lucruri?/ Doar întâmplarea e stăpână/ pe întâlnirile de aici./ Et nunc./ Dar fără ea, fără lumina/ ce neştiut ne poartă/ unul către altul,/ nu suntem decât străini,/ noi oamenii, singurul neam/ halucinat de anarhie./ Temple am ridicat,/ INSULAE SUNT./ La ceruri, sus.../ De-acolo uneori/ câte-o aripă de răcoare,/ din pădurile înaltului/ ne mai întinereşte." (III).

Devine evident, chiar şi pentru un cititor mai puţin subtil sau amator de poezie "palpabilă", că "neprihănita" lumină este Dumnezeirea. Puritatea de cleştar a acesteia vibrează arzând, nemuritoare şi mai presus de orice în versurile lui Horia Stamatu, care reuşeşte în acest dialog scris, să atingă profunzimi de nebănuit ale intelectului şi sufletului: "... Gingaşa limpezime/ ce străbate valul năvalnicului haos/ lucind liniştită nădejde!/ ...Cu mângâerea ca de aer/ ne mântue de crunţii idoli/ şi din obsesia ucigaşe/ a unui "însumi" fără leac/ desghioacă fructul veşniciei... Aeve lumină.../ desprinzi fericirea/ de-a fi, cum scrie,/ totului tot şi tuturor toate,/ tu n'ai amurg/ decât în marea nesimţirii." (IV).

Reluând vorbele Mântuitorului, Horia Stamatu face din lumină singurul mijloc prin care omul purificat poate ajunge să îmbrăţişeze întreaga omenire dar şi pe Dumnezeu: "Numele acestor sfinte prefaceri/ pare-a fi murit,/ dar la aleşii dintre săraci/ mereu ia fiinţă./ ... Dar dincolo de înfaţişările/ în care viul neîncetat se mută,/ lumina dulce,/ lumina fragedă,/ atotstrăbătătoare,/ mereu îndrăgostită,/ mereu mai fără seamăn,/ împărtăşeşte bucuria/ de-a nu mai spune nu." (V).

Cheia volumului Diálogos se află, fără îndoială, în penultimul şi ultimul poem; atât de evident, încât orice comentariu ni se pare că ar pângări scânteierea versurilor lui Horia Stamatu, cel mai mare poet al exilului: "Copilul/ atât de trist când dimineaţa/ îşi trage paşii cu mature păreri de rău/ spre şcoală,/ te desvălue/ lumină firavă de primăvară;/ copilăria ta te face vorbitoare./ Un dialog rezumă veşnicia." (XI). "In această noapte/ străbătură cu ochii deschişi,/ în această zi/ arsă cu ochii închişi,/ se-apropie unii,/ din când în când:/ nădejdea lor e să te mângâe,/ lumina făcută ecou,/ dulce amintire şi prevedere,/ pe care niciodată/ aur, diamante şi nicio altă vanitate/ n'o vor găsi,/ până când nu s'or întoarce/ într'un ocean de lacrimi." (XII).

Ediţia bilingvă română-spaniolă a volumului Diálogos infirmă arhicunoscutul "traduttore traditore": prefaţa şi traducerea îi aparţin lui Aurelio Rauţă, care reuşeşte să prezinte cititorului cunoscător al limbii spaniole un excepţional exemplu de ceea ce ar trebui să fie întotdeauna o traducere. Este drept că logica limbii spaniole şi structurile ei interne permit - mai mult poate ca orice altă limbă romanică- transpunerea în spaniolă a poeziei încărcate de concepte a lui Horia Stamatu; dar fără măestria şi profunda cunoaştere a autorului şi a poeziilor lui, o versiune atât de reuşită a poemelor, cum este aceasta, oferită cititorului de Aurelio Răuţă, nu ar fi fost posibilă. □

## VASILE PÂRVAN : DACIA

### Civilizaţiile străvechi din regiunile carpato-danubiene

### MADRID,CARPAŢI

### 1956

Matei CAZACU

Destinul lui Vasile Pârvan este unul din cele mai dramatice din câte cunoaşte istoria culturii româneşti: după o copilărie şi o adolescenţă pline de lipsuri şi de greutăţi materiale, tânărul înzestrat cu deosebite calităţi intelectuale primeşte o bursă din partea Universităţii din Bucureşti pentru a se specializa în antichitatea clasică în Germania. Aici îşi trece un doctorat prestigios, după care, la vârsta de 27 de ani este numit prin concurs profesor la Universitatea din Bucureşti. La 31 de ani este ales membru al Academiei române, încununare firească a meritelor dovedite ca profesor universitar şi ca director al Muzeului naţional de antichităţi din Bucureşti. Se căsătorise şi Dumnezeu îi binecuvântase această uniune cu naşterea unui copil, când izbucnirea primului război mondial îi dădu o lovitură de moarte: soţia şi copilul său pier într'un accident în August 1917, lăsându-l singur pe lume la vârsta de 35 de ani. Din acest moment, Vasile Pârvan, dela a cărui naştere s'au împlinit 100 de ani în 1982, se va consacra doar studiilor sale arheologice şi istorice, cu o pasiune şi o rigoare de benedictin. Organismul său firav nu va rezista încercărilor fizice (pe lângă cele sufleteşti) şi omul se va stinge în Iunie 1927 în urma complicaţiilor survenite după o banală intervenţie chirurgicală.

Soarta rea care parcă prezidează cursul istoriei româneşti l-a răpit de timpuriu, ca pe Eminescu şi pe Dinu Lipatti. Lipsit de putinţa de a avea o descendenţă trupească, Pârvan s'a consacrat formării de discipoli spirituali. Spre deosebire de Hasdeu şi Iorga, el a creat o adevărată şcoală de arheologie şi studii clasice românească, în mai puţin de douăzeci de ani de învăţământ universitar şi de practică pe şantierele arheologice (1909-Histira, Ulmetum, Tomis,etc. 1927). Adorat de studenţi şi de publicul numeros care venea să'i asculte prelegerile universitare, profesorul Vasile Pârvan a lăsat amintirea unui "ascet, uscăţiv, îmbrăcat în negru sever, cu o haină pe el încheiată sus, cu o manta flotantă de peregrin şi misionar." (Tudor Arghezi).

G. Călinescu a sintetizat perfect personalitatea lui Vasile Pârvan din ultimii zece ani ai vieţii:

"Mai mult prin sugestia persoanei sale, ca filosof-mit, decât prin operă, V. Pârvan a pus altă problemă. Adânc nefericit după pierderea soţiei, începând a fi preocupat de tot ce priveşte moartea şi murind el însuşi prematur, istoricul a început a simboliza "condiţia tragică", neliniştea în faţa neantului. El însuşi vorbea de destin, de Moire, şi nu rămânea sufleteşte inert, ci căuta să se mântue de moarte (acesta e aşa zisul lui misticism, de loc teologic).

Scăparea o găsea în cultul eroilor, în amintire, în uitare, în chiotul dionisiac al muncii, fără a se opri la o soluţie, lăsând dar problema deschisă, ca spre a sublinia iremediul tragicului. Anxios, căuta deslegări în istorie şi vorbea studenţilor despre "doctrina salvării", examinând ataraxia lui Buddha, eroicul lui Alexandru Macedon, umanitatea lui Isus. Asta l-a făcut dintr'odată începătorul filosofiei mântuirii care domina noua generaţie."

Cum se desfăşura un curs sau o prelegere a lui Vasile Pârvan, o ştim cel mai plastic tot datorită lui George Călinescu:

"Dacă geniul lui N. Iorga era viforos sau şăgalnic, acela al lui V. Pârvan era muzical şi solemn. Când, după câteva clipe de aşteptare, studenţii priveau spre uşa ce se deschidea, apărea în faţa lor Brand. Pastorul Brand al lui Ibsen, cu haina neagră încheiată auster până sus, călcând pe un gheţar. Insă văzut de aproape, pastorul n'avea în ochii săi pătrunzători durităţi nordice, iar tristeţa încruntată într'o ironie gravă îi dădea înfăţişarea unui actor tragic. V. Pârvan îşi potrivea foile în mână - căci avea să citească - cu acea încruntare visător-ironică a feţei, apoi aştepta. Si în vreme ce sgomotele se potoleau unul câte unul, privea pe fereastră pe cerul îndepărtat sfărâmarea ideală a norilor.

Toţi cei care l-au cunoscut şi i-au audiat cursurile au rămas, fără excepţie, profund impresionaţi de ţinuta intelectuală a profesorului, care era membru al mai multor academii prestigioase, crease Scoala română din Roma şi publicase enorm, în multe domenii, dela preistorie şi studii clasice până la istoria medievală şi modernă, ba chiar se avântase în rezolvarea gravelor probleme sociale care se puneau în faţa României în primul sfert al acestui secol.

Cartea de faţă, Dacia, - apărută postum, în 1928 - este ultima operă majoră a lui Vasile Pârvan. Scrisă direct în limba franceză, ea reprezintă gruparea celor cinci conferinţe ţinute de autor în luna Martie 1926 la St. John's College, la Cambridge.

Intr'adevăr, deşi a vorbit liber în englezeşte, V. Pârvan a preferat să aibă în faţa ochilor un text scris într'o formă definitivă. Acestui scrupul de exactitate îi datorăm fericirea de a avea putinţa, astăzi, de a citi lucrarea de faţă ce reprezintă, în fond, forma ultimă a reflecţiilor istoricului asupra începuturilor vieţii omeneşti pe teritoriul actual al României, din epoca bronzului şi până la sinteza daco-romană.

Tradusă cu pietate după ediţia engleză de către elevul său preferat, profesorul Radu Vulpe, şi editată mai întâi în 1937, Dacia a devenit foarte repede de negăsit. Scrisă într'un stil clar şi plăcut, destinată unui public anglo-saxon care apreciază bogăţia şi profunzimea ideilor când sunt exprimate cu precizie şi simplitate (aparentă doar), cartea lui Vasile Pârvan a cucerit şi pe cititorii români, specialişti sau profani deopotrivă.

Cele cinci capitole tratează despre contactele şi sintezele intervenite în spaţiul carpato-danubian în cursul mileniului I înainte de Hristos şi în secolele imediat următoare: Villanovienii (epoca bronzului), Sciţii, Celţii, Grecii şi Romanii. Ideea fundamentală a lui Pârvan este unitatea spaţiului carpato-danubian, definit drept "o singură lume, un singur organism de geografie umană," având ca centru economic şi militar imensa incintă fortificată a Transilvaniei, unde se aflau aurul, argintul, arama, fierul, sarea.

Este imposibil de relevat aici toată importanţa concluziilor lui V. Pârvan asupra temeiurilor celor mai vechi ale istoriei Românilor. Să amintim doar caracterul surprinzător de modern al concepţiei lui privind istoria religiilor antice, în care se specializase încă din anii studenţiei la Iena şi la Berlin, concepţie în care V. Pârvan se vădeşte a fi un adevărat precursor al lui Mircea Eliade.

La aproape 60 de ani dela conceperea ei, Dacia îşi păstrează, întreagă, valoarea sa ştiinţifică şi literară, ca un remediu universal împotriva tristeţii şi deznădejdii, aşa cum definea însuşi Pârvan istoria:

"Căci în faţa nenorocirilor şi morţilor acumulate, istoria consolează cu povestirile ei şi face trăsătura de unire între moarte şi viaţă. Prin istorie omul nu disperează de el însuşi şi nu se sinucide ca neam omenesc. Istoria trecutului îi dă consolarea că va trăi, prin istorie, şi viitorul. Istoria e bunul samaritean care leagă rănile umanităţii sângerânde în sufletul ei întreg." □

# HYPERION

## Centrul de promovare a cărții românești


# CULTURĂ ȘI TRADIȚIE

Centenarul nașterii lui Pârvan (1882) și cei 55 de ani dela moartea lui atât de prematură (1927) constituie un fericit prilej de reflecție asupra ideilor sale, căci - asemeni lui Hasdeu, Xenopol sau Iorga, el a fost nu un simplu tehnician, ci un gânditor al istoriei. Importanța ideilor lui Pârvan pentru educarea generației de după primul război mondial, ca și pentru evoluția gândirii românești, nu mai e nevoie să fie subliniată. Aceste idei sunt, în esență, libertatea, spiritualizarea prin cultură, justiția individuală și socială, munca drept ritm al vieții, ideea de națiune ca principiu de creație originală în istorie și cultură ș.a.

Or-fie-mi iertată impietatea-printre aceste idei mari și rodnice apar și unele confuzii, efecte ale "progresismului" și "științismului" secolului XIX occidental, care, acceptabile în principiu, au dus - din lipsa totală a coordonării lor cu principiile morale și spirituale, la dezastrul pe care îl avem astăzi în fața ochilor și căruia cu greu i se poate prevedea o remediere.

In unele lucrări ale sale (mai ales în "Ideile fundamentale ale culturii sociale contemporane", 1919) apare adesea o falsă opoziție între "stadiul etnografic vegetativ", cum îi spune el, și cel "cultural creator, general uman, universal valabil". Se simte aici, pe de o parte, concepția la modă pe atunci a "creatorului", individual, desigur, dar mai ales individualist, a cărui singură mare preocupare e să fie altfel decât toți ceilalți (de unde "modernismul" cu orice chip, distrugător conștient al oricărei continuități, dar rareori creator de adevărată valoare); pe de alta, o anume uimire naivă, caracteristică în bună parte nouă tuturor celor care, descălțând opinca abia la prima sau a doua generație, suntem copleșiți de "miracolul " culturii livrești și al civilizației tehnice. Cum ideea aceasta revine de mai multe ori în lucrările lui Pârvan și este, în fapt, în contradicție cu întregul gândirii sale, credem necesar să ne ocupăm de această falsă opoziție.

In această dihotomie absolută a evoluției spiritului uman stabilită de Pârvan se ascunde una din marile rupturi, artificial create, pe care secolul nostru avea să le ilustreze, din păcate atât de tragic: opoziția neîmpăcată dintre "progresism" și "conservatorism", dintre "dreapta" și "stânga" (asupra căreia atrăgea atenția într'un număr anterior L. M. Arcade), nici una dintre acestea nemaiînsemnând, de fapt, ce vor ele să spună. Impinsă la ultima consecință, ideea de progres înseamnă un fel de "ardere a corăbiilor", de "tăiere a tuturor punților îndărăt", numai pentru a fi siguri că...progresăm, chiar și fără a avea habar unde mergem, sau- și mai rău -, când știm sigur că mergem spre pieire (cum dovedesc regulat atâtea nereușite planuri, cincinale sau nu).

Pe de altă parte, caricaturizat în mod absolut, conservatorismul a la Sandu Napoilă ar însemna, vorba lui nenea Iancu, "să se modifice, admit, dar atunci să nu se schimbe nimic", ceea ce, de altfel, cum ne învață istoria, nici nu e posibil. Absurditatea acestei opoziții ireductibile,ca și lipsa de bună credință a celor care o impun prin ideologie (parcă îl aud pe Eugen Ionesco: "Ideologia e dorința camuflată de a ucide") rezultă fie și din confuzia de termeni, pe care atât de bine a demascat-o Vintilă Horia: Progresiștii autoproclamați fac "revoluție", ceea ce etimologic și științific înseamnă "întoarcere în punctul de plecare", în timp ce "reacția", (sau "reacțiunea", ca să ne exprimăm iarăși ca nenea Iancu) este - chimic, și adesea și uman - fenomenul care declanșează forțe noi, crează combinații noi, într'un cuvânt, asigură "progresul".

Or, "vegetativul etnografic", cum se înșeală Pârvan a-l numi, are la bază o idee fundamentală pentru evoluția omenirii, la egală distanță atât de progresism, cât și de reacționarism: ideea de TRADITIE. Ea înseamnă concentrarea în mituri, rituri, formule și rețete de acțiune, a întregei experiențe umane, care ne permite nu numai "să ne descurcăm", dar și să rămânem noi înșine în fața oricăror surprize ne-ar aduce istoria, neabătuți în principiile noastre morale și spirituale. Cine a văzut de aproape resemnarea și calmul cu care țărănimea noastră a înfruntat, reușind uneori chiar să le întoarcă în favoarea sa, măsurile dezastruoase care au dus la foametea de azi, în care, totuși, "se descurcă", ba chiar, prin nu se știe ce minune, nu disperă ("minunea" aceasta însemnând experiența milenară a lăcustelor, a secetei, a Hunilor și Goților, care, așa cum ne-a învățat tradiția nescrisă, până la urmă trec) nu poate să nu o pună în opoziție cu îmbuibarea unei țărănimi negustorite de prin alte părți ale globului, care -trecută prin școala lui Voltaire, Rousseau și alți progresiști, mai apropiați de zilele noastre - aruncă în câmp produsele, dă foc pădurilor și varsă vinul lăsat de Dumnezeu, ca nu cumva să-i scadă venitul cu 0,03 la sută. Si din urmărirea acestui măreț ideal nu reușește s'o trezească nici măcar perspectiva istorică aproape certă că ar putea pierde tot ce are în 48 de ore!

Atât, deocamdată, despre tradiție.

Cât despre cultură și spiritualitate ca apanaj exclusiv al "civilizației", refuzate "vegetativului etnografic", confuzia lui Pârvan e încă mai gravă. In vechea și pasionata dispută dacă Arghezi sau Blaga ocupă al doilea loc în poezia noastră, eu n'am avut niciodată dubii: al doilea geniu poetic al nostru, dacă nu chiar egal cu Eminescu, este Petrea Crețul Solcanu, lăutarul Brăilei, cel care în timpul când mintea Luceafărului nostru se întuneca, îi dicta (fiind analfabet) lui G. Dem. Teodorescu majoritatea miilor de versuri al acelor "Poesii populare ale Românilor" care au îmbogățit infinit tezaurul poeziei românești, poezia populară fiind între timp poate depășită cantitativ, calitativ însă categoric nu. Lirismul etnic specific, așa cum măiestrit a descifrat C. Amăriuței banala și, aparent, emfatica afirmație a lui V. Alecsandri că "Românul e născut poet", e baza - fie și inconștientă, asemenea "genelor" ereditare - pe care Românii au creat dela Eminescu încoace, una din cele mai interesante și mai valoroase producții poetice din lume. Tradiția lui Petrea Crețul Solcanu și a autorului Mioriței face ca și astăzi, în ciuda vitregiei vremurilor, poezia românească să se mențină la mare înălțime, ca o reacție specifică, ea fiind, după spusa lui Mircea Eliade, singura în stare, poate, să mai salveze astăzi omenirea.

In ceea ce privește înălțimea spirituală (și artistică) a acestei lumi "vegetative", aduc mărturie colindele, aceste imnuri vedice ale noastre (lipsite de balastul celor 3000 de nume de zei ca și de tehnicismul ritualului, și mult mai realizate artistic), colinde despre care am vorbit de Crăciun la Casa românească din Paris. Ele ne învață, într'o formă pe care ar invidia-o orice mare poet, nu numai ce e bine și ce e rău, cum s'a creat lumea și ce trebue să facă fiecare în starea pe care o ocupă, când va fi sfârșitul lumii ("Când va bate fiu pe tată, Fie-sa pe maică-sa", adică atunci când nu va mai fi respectată "Legea din bătrâni,/ Din bătrâni, din oameni buni", și "când nu se vor mai cânta colinde", adică se va uita tradiția) etc. Din ele desprindem nu numai secretul de a retrăi starea paradisiacă inițială (oricând la îndemâna oricui, dar pe care am uitat-o, uitând tradiția și deprinzând cu entuziasm nevrozele progesului), dar și pe acela, uitat de mult chiar și de instituția bisericească, de a redeveni asemenea celui care ne-a creat.

Ca dovadă a frumuseții și elevației colindelor aduc un singur exemplu:

"Sub cer roșu răsărit,
Lerului, Doamne,
Ce-a crescut și ce-a'nflorit?
Doi meri nalți și minunați,
De tulpină-s depărtați,
De vârfuri amestecați.
La tulpină la doi meri
Este-un pat dalb încheiat...
Dar în pat cine mi-și doarme?
Cest domn bun, jupân Ion,
Cu-a lui dalbă jupânească...
Domn din somn se pomeni,
.......................

Si, cu acestea:
"Rămâi, domn bun sănătos,
Ca un trandafir frumos;
Rămâi, doamnă, sănătoasă
Ca o crăiță frumoasă."

**Cicerone POGHIRC**

# VASILE PÂRVAN: IDEI ȘI FORME ISTORICE (1920)

"Avem dară de intensificat în tinerimea care aleargă la luminile noastre nu ceea ce e țărănesc în ei, ci ceea ce e general-omenesc. Dar această culturalizare a intelectualității noastre născânde nu are a se face prin antrenamentul spiritului cu cultura unei anume națiuni predilecte. A încerca să facem din cultura noastră o prelungire colonială a culturii franceze, italiene, germane ori anglo-saxone, e o greșală analoagă aceleia, mai înainte atinse, a etnografizării creațiilor abstracte. Căci cultura acestor națiuni este ceva organic, netransmisibil; ea reprezintă un suflet specific, diferit de al nostru. Ar însemna să ne strâmbăm sufletul, sau să fim niște simple animale mimetice, dacă am căuta să gândim cultural ca francezul, englezul, germanul, contemporan, ori istoric. Cultura unei națiuni se naște din ciocnirea unor influențe ideologice străine, forțat ori de bună voie, cu instinctul creator național. Cu cât însă un popor este mai tânăr, cu atât el e mai expus să ia expresia formală drept idee. Or, forma este ceva neasimilabil: ea este interpretarea națională, specifică, a ideii pure. Ideea singură e asimilabilă fiindcă e general-omenească. Ideea catedralei gotice în Franța și Italia e ca ferment aceeași, ca întruchipare total diversă. Noi avem a oferi instinctului creator al națiunii noastre idei, iar nu forme. Si ideile vor fi imediat roditoare, pe când formele vor fi sterile. Idei în sine, idei artistice, științifice, filosofice, sociale, politice, în perpetuitatea lor - critic văzută - de transsubstanțializare infinit variată.

Nu cultura superioară a unei națiuni, ci cultura cât mai multor națiuni are a ne interesa. Numai așa putem ucide mimetismul ieftin al formelor și silim la gândire, la luare de poziție personală originală. Cultura istorică deci, mergând mână în mână cu cultura filosofică și cea artistică, toate general-umane, iar nu singularizat naționale, cu atitudine servil-colonială față de ele".

***

"Există o selecțiune naturală a inteligențelor pe baza luptei de adaptare pe care popoarele trebue s'o dea spre a birui dificultățile ridicate în calea lor de natură ori de om. Mintea se ascute din generație în generație în direcția biruirei cât mai ușoare a acelor obstacole. La popoarele prea chinuite de adversitățile istorice - cazul poporului nostru, martirizat de toate liftele pământului- se formează un fel de carapace spirituală, în care sufletul se refugiază spre a se păstra intact. Observatorul superficial vede numai carapacea pietroasă și inertă: în specie: fatalismul, insensibilitatea la nevoile unei vieți mai omenești, tradiționalismul, neîncrederea față de orice om sau lucru nou, asprimea și necioplirea în diferite manifestări individual-sociale. Dar observatorul răbdător, care stă și așteaptă să iasă din scoica colțuroasă, adevăratul organism, adăpostit înlăuntru,are bucuria de a vedea o ființă foarte fin și complicat, foarte delicat construită, cu nenumărate organe de apercepție mai variată și mai puternică a lumei, total nebănuite numai după aspectul crustei de piatră. Fatalismului cosmic îi corespunde splendida etică optimistă, păgâno-creștină, care dă celui nedreptățit siguranța că răutatea nu va rămâne nepedepsită și că deci el poate aștepta cu resignare filosofică această pedeapsă imanentă a nedreptății.Insensibilității la greutățile și trivialitațile vieții materiale îi corespunde entuziasta dorință de a se face frumos măcar la zile mari, care crește înclinările sale pentru arta de toate felurile. Tradiționalismului țărănesc îi corespunde o curiozitate extraordinar de multilaterală, chiar pentru lucrurile total străine de experiența lui principiară. Neîncrederei față de orice e nou îi corespunde dorința de a afla taina acelei noutăți, spre a o supune: de unde, un spirit de observație și de critică excepțional de ascuțit, întrecând adesea cu mult pe cel al omului cult deprins cu formulele luate de-a gata din cărți. Asprimei în maniere îi corespunde un simț de măsură și cuviință sufletească, cu atât mai puternic, cu cât el nu se poate manifesta extern, decât cu totul stângaci. □



ACESTE DOUĂ PAGINI, OFERITE GENEROS DE "CUVÂNTUL ROMÂNESC", APAR SUB ÎNGRIJIREA ȘI RESPONSABILITATEA ASOCIAȚIEI "HYPERION"



## BISERICA CREȘTINĂ





# CUNOAȘTERE ȘI IUBIRE

**Pr. Dr. Dumitru ICHIM**

Mi-ai trimis din Chateaubriand o notă a lui Fernand Letessier, prin care se afirmă că în Biblie se vorbește de inimă ca o localizare a gândirii, iar de rinichi ca un locaș al sentimentelor. Comentariul se referea la Psalmul VII, 9.

Ca doctor e normal să fii șocat de această afirmație, de aceea îngăduie-mi câteva cuvinte de introducere.

Biblia nu este un tratat de știință. Nu te grăbi să tragi concluzia că nefiind știință este neapărat nevoie să o situăm împotriva științei. Nici muzica și nici pictura, sculptura, într'un cuvânt arta în general, nu sunt științe. Aceasta nu înseamnă că sunt false, ori antiștiințifice. Sunt doar domenii diferite.

Stiința e dela Dumnezeu. Stiința este utilă omului, dar nu suficientă. Nu tot ce e util poate fi și măsură omului. Sapa, sau tractorul, țevile de irigat și combinele sunt "utilaje" pe care știința le dă omului, dar "utilul" lor științific nu poate vorbi însă în numele seminței, care în chip minunat, nu a greșit niciodată dela facerea lumii, dintr'un sâmbure de bostan să răsară un spic de grâu.

Ai nevoie de știință ca să ridici un templu, dar templul prin scopul care a fost ridicat iese din sfera geometriei, fizicii, matematicei, etc. In momentul când construcția e gata, macaralele și toate "utilajele" științifice și-au spus cuvântul.

S'au folosit vopseluri, dar chimia nu poate să-și revendice icoana. S'au folosit aliaje, dar crucea de pe turlă nu aparține metalurgiei. S'au folosit pesticide și îngrășăminte chimice pentru o grădină de trandafiri, dar floarea pe care o dăruiește tânărul îndrăgostit fetei ce o iubește, nu aparține nici chimiei și nici botanicei. Să nu uităm că omul este format din trup și suflet. Ceea ce scapă "utilului" științific este punctul de desprindere a omului de animal, deosebirea dintre broască, râmă, bou, maimuță, etc. e că omul, ca superior lor, are ceva în plus, ceva care pragmatic vorbind, este inutil pentru sistemul digestiv și alte sisteme.

Dela Revoluția Franceză încoace, omul este numai ce se vede. Botanica știe totul despre floare și o silabisește petală cu petală în ierbar, dar habar nu are că poate fi un mesager al dragostei, un poem în sine. Stetoscopul aude inima ca pe o căruță ce merge pe drum, dar nu vede nimic din ce transportă: poate să fie un criminal, poate să fie o mamă care e dusă să dea viață unui copil, poate să fie plină de bombe distrugătoare, poate să fie plină de grâu. Stetoscopul descrie roțile căruței, dacă scârție sau merg bine; ori pricipalul nu e forma, ci conținutul. Microscopul vede celulele lui Beethoven și ale caprei râioase, asemănătoare, dar nu aude "Simfonia a IX-a". Medicina descrie inima și drumurile văzute ale sângelui spre aortă, dar îi scapă dragostea care urcă spre Marea Aortă de unde primește oxigenul și se întoarce prin măruntaiele văzute cu Nevăzutul care dă viață, cu har din ozonurile divine. Si dragostea e mai înaltă decât lumina.

Dacă prin rugăciune suntem un fel de greieri vorbind cu Dumnezeu, Biblia este simfonia divină care ne descopere abisurile dragostei și ale frumuseții, ne duce Acasă, la pridvoarele copilăriei noastre spirituale, unde ne așteaptă Tatăl nostru, dela care am plecat cerându-ne, ca fiul risipitor, dreptul nostru de moștenire.

Ceea ce e curios e că frumusețea nu este utilă omului, dacă îl reducem numai la trup; ea se adresează numai spiritului. Dacă nu există spirit nemuritor, dece această sete imensă a omului după frumos? Se poate lepăda cu ușurință de ciorba vizibilă, se poate lepăda absolut orice este "util", și sufere, cum e cazul artiștilor, o viață de martir pentru frumos. Dar nu numai geniile, nu numai omul de rând, ci chiar și cele mai înapoiate triburi și-au pus în pericol supraviețuirea "științifică", iar în loc să vâneze, să aibă ce să mănânce, își jertfeau timpul pictând pe pereții peșterilor, ceea ce ne arată clar că era o sete în om după originile lui divine, desenul, pictura, ori muzica fiind practic inutile în teoria lui Darwin de selecție și supraviețuire a celor puternici.

Triburile care nu au auzit de civilizație, trăind cu mii de ani în urmă, încrustează pe lingură o floare, pe strachina de lut pictează liniile apei, uau alte simboluri. E supa mai bună? Frumosul lor primitiv adaugă ceva gustului? "Specialistul" o să mă considere vulgar că pun întrebări atât de naturale. O să-mi spună, și aici cade în propria- i plasă, că e vorba de magie. Si nu îl contrazic. Completez doar. "Cei din întuneric și din umbră" magii "au văzut lumină mare", au săvârșit "magia" - drumul lung și întrotochiat, urmând steaua până la Betleem să descopere Pruncul Adevărului, pe care nu-L cunoșteau și să-I aducă daruri ca unui Dumnezeu ce era.

Pe acești magi îi găsim la toate popoarele, cum spune și Plutarch. Biblia mi se revarsă peste prispa omenească cu crengile de măr înflorit. Sub floare - o crisalidă. Taina de fluture. Işi roade mormântul și din vierme devine aripă. Stiința îl orpește în insectar, religia îi oferă ceruri să zboare.

Despre greutatea de a înțelege Biblia, se plângea chiar Pescarul de Piatră: "In ele, (Scripturile) sunt lucruri cu anevoe de înțeles pe care cei neștiutori și neîntăriți le răstălmăcesc spre a lor pierzanie" (II Petru, III, 16).

Cine sunt aceștia? A venit Domnu' Luther și a zis că oricine poate înțelege Biblia. Care mai de care au început să o "înțeleagă", "înțelegătorii" rupând cămașa lui Hristos în peste 300 de secte, fiecare rupând floarea să o "înțeleagă".

Dar să nu uităm, dragă prietene, de unde am plecat: nota lui Fernand Letessier. Se știe că sediul gândirii e creierul. Faptul că Biblia vorbește de inimă ca locaș al gândirii nu e o contrazicere. In gramatică punctul înseamnă oprire, în muzică punctul de stacato înseamnă accentuare. In circulație, două linii tăiate înseamnă încrucișare de drumuri, în creștinism însemnând biruința drumului omenesc, cum îl vedea Heidegger ca un "Zeit yum Tode", întâlnind drumul dumnezeiesc; crucea însemnând victorie asupra morții.

Ceea ce în gramatică are un sens, în Biblie, care e alt domeniu, poate avea un altul. Inima e simbolul vieții și al dragostei. Verbul "a cunoaște" e important pentru anatomie, verbul "a iubi" este esențial pentru viață. Creierul prin ochi descrie forme, definește gânduri. Inima prin ochi revelează cunoașterii nu forma ci, esența, iubirea. Când inima iubește - vede, de aceea "fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu".

Ai observat că cei vechi vorbesc de o "inimă sfărâmată". Din punct de vedere medical metafora nu înseamnă un atac de inimă.

Inima nu înseamnă "inimă", ci existența orbită, ventriculară prin care nu mai circulă oxigenul dragostei, iar de aici "zdrobirea" inimii în bucăți, zdrobirea rigidului și câștigarea purității de rouă în care se poate oglindi lumina în axioane de străluciri.

Există o cunoaștere a creierului și o cunoaștere a inimii. Amândouă sunt dela Dumnezeu. Prima ne ajută să ne săpăm pământul și să plantăm boabele de grâu. A doua descopere minunea și ni se oferă ca hrană. Stiința ne aduce utilaje, filmează deșertul; Dumnezeu "înmulțeste pâinile" seminței, dintr'o traistă de semănător, dăruindu-ne holdele.

Un oarecare spunea că omul e ceea ce mâmâncă. E adevărat că omul mânâncă pătlăgele și castraveți. Dar omul mânâncă și Pâinea și Vinul din Potir, deci omul nu e pătlăgică, ci parte reală din Iisus Hristos.

A doua minune Pâinea și Vinul devin real, și nu simbolic, Trupul și Sângele lui Hristos. Devin hrană spiritului și trupului. Omul se împărtășește, adică devine parte din Dumnezeu. "Grijile" și "îngrijorarea" de pâinea cea de toate zilele, sunt sublimate în "grija-nie".

Toată grija cea lumească am pus-o pe umerii Lui. Ce ni se oferă în plus? Ușile de Paradis, deschise, de unde preotul ne cheamă: "Cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați".

Credința și dragostea nu pot fi plănuite de creier. Sunt procese de cunoaștere ale inimii.

Despre rinichi? Câteva rânduri. Cei vechi prin măruntaie, nu înțelegeau numai intestinele, ci și ficatul, inima, rinichii, etc. fiind considerate locașul sentimentelor și emoțiilor. In parabola Samariteanului milostiv citim în original: "Samareites de tis odevon elthe kat'avton, kai idon avton, esplaghisthe (Iar un Samaritean mergând pe cale, a venit la el și văzându-l i s'a făcut milă) Luca, X, 33. In greaca veche verbul "splanhnizomai" este derivat din substantivul "măruntaie" și înseamnă "a avea milă, a simți compasiune".

La popoarele orientale, în special la evrei, rinichii erau văzuți ca posedând funcții psihologice. In Psalmul 73, 21 (în traducerea românească Psalmul 72, ): "De aceea s'a bucurat inima mea și rărunchii mei s'au potolit." e vorba de liniștirea conștiinței. Cum de-au ajuns la asemenea simboluri nu știu să-ți explic, decât apelând la descoperirile medicinii moderne.

Rinichii sunt cei care purifică sângele, mențin un balans chimic, toate murdăriile otrăvitoare fiind măturate și filtrate prin peste un milion de nefroni și scoase afară.

Cuvintele, cu care e scris mesajul biblic, trebue să le deschizi de cele mai multe ori cu o cheiță a simbolului. Altfel nu înțelegi decât cuvinte.

Când se aduceau jertfe de împăcare (vezi Levitic III) ca ardere de tot, accentul cădea pe arderea rinichilor, ca un semn de dăruire lui Dumnezeu a conștiinței; rinichiul duhului care (dacă e sănătos ne curăță hemoglobinele sufletului de tot ce e dăunător și otrăvitor.

In Ieremia 11, 20 Dumnezeu este cel ce cercetează (adică judecă, vede) inima și rărunchii oamenilor. Evident, e vorba de un simbol: inima ca un ochi al cunoașterii, nu prin socoată, cum face creierul, ci văzând prin dragoste; rinichii ca o stare de purificare, un glas al conștiinței, care rupe din sângele sufletului toată otrava, în care ne-am sufoca și muri, precum șarpele care nu și-ar rupe prin stânci și durere haina învechită a păcatului.

Nu contează unde medicina, ca știință, localizează gândirea și unde conștiința. Ceea ce ne învață Biblia, uncori est simbolic, ca în pictură, sau muzică.

Adevărata cunoaștere a lumii și a lui Dumnezeu este prin dragoste. Prin creier, nu este păcat pe care să nu-l poți justifica, chiar crima. Iți mai aduci aminte de "Crimă și pedeapsă" de Dostoievski? Tânărul avea viața în față, și era sărac; bătrâna avea numai suferințele și banii. Rațional a ajutat-o să nu mai sufere ucigând-o.

"Fericiți cei cu inima curată, că aceia vor vedea pe Dumnezeu". Ce splendidă definiție a cunoașterii prin iubire! "A vedea" înseamnă "a cunoaște", iar cei cu inima curată "văd" pe Dumnezeu. Poate de aceea copiii și sfinții au ochii atât de frumoși, pentrucă ei văd cu inima.

Scria Tarsianul Corintenilor: "De aș grăi în limbile oamenilor și ale îngerilor, (cunoașterea prin creier) iar dragoste nu am (cunoașterea sau necunoașterea prin inimă), făcutu-m'am aramă sunătoare și chimbal răsunător. Si de așì avea darul proorociei și tainele toate le-aș cunoaște și orice știință, (cunoașterea prin creier) și de așì avea atâta credință încât să mut și munții, iar dragoste nu am (cunoașterea prin inimă) nimic nu sunt"... (Imnul Iubirii, I Corinteni, 13)

Acest "sunt", a fi în ESSE-nță, nu poate fi posibil decât numai prin DRAGOSTE! Creatorul a smuls lumile din genunea nimicului, fiind "Eu sunt cel ce sunt" - IUBIREA. Acest prezent veșnic, soarbe râul Tigru al trecutului și Râul Eufrat al viitorului, în prezentul edenic al Dragostei!

Numai prin întruparea lui Hristos, omul a căpătat gustul de Dumnezeu și veșnicie, cum ar spune Charles de Péguy, iar parafrazând pe Fericitul Augustin, neliniștiți vom fi tot timpul până când ne vom vindeca de durerile veșniciei odihnindu-ne în brațele părintești ale Celui care ne-a spus: "Eu sunt cel ce sunt". □



# FARA ARMÂNEASCĂ

## SĂRĂCIA INTELECTUALĂ A LINGVIȘTILOR GRECI

Vasile TEGA

**Urmare din numărul trecut**

Am văzut că singurul argument la care recurg lingviștii greci pentru a ne convinge că dialectul aromân ar fi de origină greacă este lexicul acestuia. Toți autorii citați se servesc din abundneță de dicționarul lui Nicolaidis, după care majoritatea cuvintelor din graiul nostru ar fi grecești.

O precizare se impune din capul locului în ceea ce privește cifrele avansate de Nicolaidis. Rezultatele obținute de lingviștii care s'au ocupat de problema etimologiei cuvintelor din dialectul aromân sunt cu totul diferite de concluziile cercetătorului grec, după care 52% din vocabularul aromânei ar fi de proveniență greacă. Astfel, după Tache Papahagi, elementul grecesc nu reprezintă în realitate decât 27%, restul cuvintelor considerate de Nicolaidis ca fiind grecești, sunt de origină turcă, prezente însă și în limba greacă.

De altfel, o statistică a vocabularului unei limbi bazată numai pe criteriul originii cuvintelor duce în mod inevitabil la rezultate eronate. Ceea ce importă în această problemă este de a se determina valoarea de circulație a cuvintelor.

Adresându-se economiei politice(principiul lui Paretto), Hasdeu afirma, pe drept cuvânt, acum mai bine de un veac, că o monedă cu cât circulă mai mult, cu atât se pot obține mai multe bunuri cu ajutorul ei. Același lucru se întâmplă și cu cuvintele dintr'o limbă. Prin urmare, important nu este de a stabili numărul de cuvinte după origina lor, ci a determina valoarea lor de utilizare, deci a determina lexicul de bază al unei limbi, adică acela care prin vechimea, răspândirea și frecvența lui a dat naștere la derivate, a dezvoltat o semantică bogată și a intrat în componența a numeroase expresii. Este adevărat că elementele alogene îmbogățesc lexicul unei limbi. Ele însă pătrund pe măsură diferită în lexicul de bază, în funcție de condițiile social-istorice specifice dezvoltării poporului care le vorbește.

Cadrele limbii române erau formate când au fost introduse cuvintele străine - bineînțeles, inclusiv și cele de origină greacă; ele sunt deci de împrumut, nu moștenite, și de aceea au intrat in tiparele originale ale gramaticii noastre.

In conciuzie, elementul de bază în lexicul graiului aromân este elementul latin. De acest lucru, atât de evident, nu se mai indoiește nimeni astăzi, afară bineînțeles de lingviștii greci!

De altfel, trebue menționat că elementul latin păstrat în toate limbile romanice este fixat la 19,4%, foarte aproape deci de procentul elementelor latine din dialectul nostru.

In aceeași ordine de idei, merită subliniat conservatorismul uimitor al dialectului aromân. In ciuda influențelor străine, lexicul său latin a rămas aproape intact. Pe de altă parte, identitatea cu dacoromâna este vizibilă, și perceptibilă în fiecare cuvânt și în fiecare expresie.

Iată un exemplu destul de elocvent: poezia populară aromână Floara, dintr'o colecție de folclor aromân din Aminciu, aparținând lui C. Recatas:

Floară gălbinioară  
Dimând'a tutuloru  
Dimând'a feateloru:  
Se yina se-ni me alumbă  
Duminică dimneața  
Si luni cătră seară;  
Cu roauă se-ni-me adună  
S-pre avră se-ni-me poartă,  
Pre iapă nefitată  
Pre feată nemărtată  
Pre gione neînsuratu,  
S-pre cale necălcată.

In dacoromana:

Floarea

Floare gălbinioară,  
Spune tuturor,  
Spune fetelor:  
Să vină să mă ia  
Duminica dimineața  
Si luni de către seară;  
Cu rouă să mă adune  
Si pe răcoare să mă poarte;  
Pe iapă nefătată  
Pe fată nemăritată,  
Pe june neînsurat  
Si pe cale necălcată.

In aceste versuri populare nu se găsește nici un cuvânt de origină străină; toate sunt de origină latină. Numai trei forme sunt necunoscute limbii române: "dimându", același cuvânt ca și francezul demander (lat. demando); "alumbu", care nu există în celelalte limbi romane, dar care derivă dela latinul al-lumbo; "avră" din latinescul aura.

...

Am considerat că nu ar fi lipsită de interes o incursiune în marile enciclopedii, pentru a vedea cum este tratată această dispută greco-română de către lingviștii străini, a căror competență, obiectivitate și imparțialitate nu sunt puse la îndoială credem de nimeni.

Dat fiind spațiul restrâns de care dispunem, ne vedem siliți a ne limita a reproduce numai pasagiile care ni se par mai caracteristice.

Astfel, The Encyclopedia Americana (vol. 23, pp. 767K-767L) vorbind despre nașterea limbii române, spune printre altele: "Izolată de occidentul roman, începând din secolul al șaptelea, limba română este singurul supraviețuitor reprezentând latina vorbită în Imperiul Roman de Răsărit, și constituie evoluția sa normală. Unitatea lingvistică a limbii române în regiunea carpatobalcanică este constituită de următoarele dialecte: 1) dialectul dacoromân, cel mai important, vorbit la nord de Dunăre; 2) dialectul aromân sau macedoromân, vorbit în sudul Balcanilor; 3) dialectul meglenoromân, vorbit la nord-vest de Salonic și 4) dialectul istroromân, vorbit în sud-estul Triestului. Aceste patru dialecte au o rădăcină comună,adică protoromâna, care deși nu s'a prezervat, reprezintă totuși prelungirea normală a latinei orientale...Teoria continuității este în general acceptată în zilele noastre și dezvoltată în sensul că limba română s'a născut concomitent atât în nordul cât și în sudul Dunării".

Din Encyclopaedia Britannica (vol. 19, pp. 746-747) extragem următoarele: "In limba română se disting patru dialecte principale: 1) dialectul dacoromân sau româna prin excelență, vorbită de circa 18.000.000 de persoane în România modernă,în Banatul jugoslav,precum și în unele comune din Bulgaria și Ungaria, în apropierea granițelor României, adică în cea mai mare parte pe malul stâng al Dunării; 2) dialectul macedoromân sau aromâna, vorbit de vreo 350.000 de persoane răspândite în diverse regiuni din Peninsula Balcanică (Tesalia, Epir, Albania, Macedonia, Bulgaria); 3) meglenoromâna sau dialectul meglenit, vorbit de câteva mii de persoane la nord-vest de Salonic și 4) istroromâna, vorbită de câteva mii de indivizi în peninsula Istria, în jurul lui Monte Maggiore.

In capitolul consacrat fonologiei limbii române găsim și următorul exemplu, destinat parcă acelora care pretind, printre altele că cuvântul moale ar fi de origină dorică: "când e sau o aceentuați sunt urmați de o silabă conținând vocalele e sau o are loc un proces de diftongare (prin metafonie). Astfel, spre exemplu, latinescul mollem a dat cuvântul românesc moale."

In noua versiune a aceleași enciclopedii, The New Encyclopaedia Britannica, Macropaedia (vol. 15, p. 1032) citim: "Există aproximativ 20.000.000 de persoane care vorbesc limba română, dintre care circa 16.000.000 locuiesc in România, 2.500.000 in Uniunea Sovietică și aproape 1.000.000 în Jugoslavia, Bulgaria, Grecia și Albania. Limba "standard" a României este bazată pe graiul din Muntenia și este cunoscută în mod curent sub numele de "dacoromâna". Alte dialecte ale limbii române sunt meglenoromâna (vlași) și istroromâna, ambele amenințate de dispariție. Mai viguros este dialectul aromân, răspândit în Grecia (150.000 după statisticile din 1932), Jugoslavia (100.000), Albania (65.000) și Bulgaria (40.000). Prima inscripție cunoscută în dialectul aromân datează din 1731 și a fost descoperită abia în 1952, la Ardenita, în Albania."

Același punct de vedere îl exprimă și Encyclopedia International (vol. 16, p. 29) care insistă asupra faptului că limba română este extrem de răspândită și în afara hotarelor României, varianta principală vorbită în Peninsula Balcanică fiind cunoscută sub numele de macedoromâna.

O alta enciclopedie engleză, Chambers's Encyclopaedia (vol. 14, pp. 355-356), după ce face un istoric al vlahilor din Balcani, începând din secolul al nouălea, menționând că ei mai sunt cunoscuți și sub numele de aromâni, țânțari, cuțovlahi, mavrovlahi sau morlaci, insistă asupra faptului că ei vorbesc o limbă foarte înrudită cu limba română.

Ca să terminăm cu publicațiile de limbă engleză, vom menționa pe cel mai celebru lingvist american contemporan, Mario Pei, care în A Dictionary of Linguistics (p. 129) spune printre altele: "o diviziune a limbii române este formată din macedoromâna, care constituie româna vorbită în Macedonia de o insulă lingvistică înconjurată de greci, slavi și albanezi."

Să vedem acum care este punctul de vedere al lingviștilor spanioli. In Endiclopedia Universal Ilustrada (vol. 52, pp. 803-



Doi fruntași Aromâni de altădată: Nicolae Tacit, la stânga, fost inspector general al școlilor române din Macedonia și celnicul fârșerot A. Balamaci. Despre contribuția lui N.Tacit la obținerea Iradelei Imperiale în 1905 a se vedea articolul nostru din Cuvântul Românesc din Aprilie 1980. Originalul acestei fotografii, realizată de Ion Manakia, în 1895, se află în colecția V.Tega.

804) se spune:

"Limba română reprezintă din punct de vedere geografic ramura cea mai orientală a grupului lingvistic roman. Din punct de vedere istoric este vorba de latina "rustică" vorbită în provinciile Moesia și Dacia, modificată de-a lungul secolelor,datorită influenței exercitate asupra ei de limbile străine vecine.

Prin limba română se înțelege de obicei graiul dacoromân, la care trebue să adăugăm celelalte trei dialecte, vorbite în afara granițelor României, și anume: dialectul aromân vorbit în anumite regiuni din Grecia, Jugoslavia, Bulgaria și Albania, precum și istroromâna și megleno-româna. In timp ce ultimile două dialecte sunt pe cale de dispariție, aromâna continuă să fie vorbită de cei circa 600.000 de macedoromâni sau cuțovlahi."

Din cealaltă prestigioasă enciclopedie spaniola, Diccionario Enciclopedico Salvat Universal (vol. 18, p. 171) extragem următoarele: "Limba română constituie ramura orientală a grupului lingvistic roman. Demnă de mențiune specială este continuitatea geografică dintre cele patru dialecte ale limbii române: dacoromâna, aromâna (sau macedoromâna), meglenoromâna (sau meglenita) și istroromâna, fapt care nu poate fi explicat altfel decât prin existența unei vechi arii în care se vorbea româna, cuprinzând atât Dacia cât și cea mai mare parte a Peninsulei Balcanice propriu zise."

Enciclopediile franceze abundă în același sens."Aromânii sau cuțovlahii-scrie Grand Larousse Encyclopedique (vol. 1, p. 592-) sunt o populație de limbă română stabiliți în sudul Jugoslaviei, în nordul Greciei, precum și în Bulgaria și Albania, dialectul lor, aromâna, fiind vorbit de circa 350.000 de persoane." După Larousse du XX siècle (vol. 6, p. 67) "limba română se subdivide în trei dialecte principale, cunoscute respectiv sub numele de dacoromâna, care este limba literară, macedoromâna sau aromâna și istroromâna." Referindu-se la principalele trăsături gramaticale care deosebesc limba română de celelalte limbi romane, printre exemplele citate, este și acela "privind dezvoltarea în ea, ia, oa (diftongi) a vocalelor tonice e si o din latină în cuvintele terminate în a sau e: cuvântul latin equa devine în românește iapă."

**Continuare în numărul viitor**

DIN VIAŢA NOASTRĂ:

# AUZITE, VĂZUTE, ŞI PĂŢITE

George DONEV

SĂ STĂM STRÂMB ŞI SĂ SOCOTIM DREPT

Ai carte, n'ai parte să scapi din RSR.

Inainte de eliberarea paşaportului trebue să-ţi plăteşti, în valută forte, educaţia, măselele şi pe tutungiul din colţ.

Mulţi studenţi din lumea liberă acceptă burse cu obligaţia ca după terminarea cursurilor să lucreze, cu plată 3-5 ani pentru cei care i-au spijinit. (ROTC, etc.).

Nu s'a găsit nici un cămătar care, în schimbul intreţinerii de câtiva ani la universitate, să te oblige să-i devii sclav o viaţă intreagă. RSR face excepţie!

Dar pentru că-i vorba de datorii pentru "şcolarizare" hai să adunăm:

In România elevul trebue să curete şcoala, curtea, să şteargă geamurile, să văruiască; să crească iepuri, viermi de mătase; să cultive legume, etc... la care adăugăm intrecerile socialiste, muncile voluntare, patriotice şi de fericirea strănepoţilor. Munca începe din cursul primar!

Cât profită economia ceauşistă de pe munca gratuită a studenţilor, să chemăm ca martor Radio Bucureşti, emisiunea din 8 Oct. 1982:

"...13 Milioane lei cifră care prezintă valoarea muncii prestată de 32.000 de studenţi timp de o săptămână."

Despre condiţiile de cazare, aflăm din aceeaşi sursă "...plouă şi afară şi în dormitor".

Dacă guvernul prezintă doctorului, inginerului, etc. factura de plată pentru costul educaţiei, atunci şi inginerul, doctorul, etc., au dreptul să prezinte "bill" ul pentru munca depusă dela grădiniţă până la universitate.

Până la urmă nu se ştie exact cine datorează cui şi cât!

AŞA SE RISIPESC VALORILE

Anii liceului i-a terminat cu nota 10; la universitate a fost printre primii. După 6 ani ajunsese şeful unei importante secţii din Ministerul Economiei.

Era tânăr, căsătorit, vorbea cinci limbi şi fusese trimis, în interes de servici, prin ţarcul ţărilor socialiste.

Intr'o vacanţă el şi soţia, care era profesoară, au vrut să viziteze Italia. Au fost refuzaţi pe motivul că soţia avea rude în Franţa.

Atunci a înţeles realitatea "Sunt exploatat şi n'am nici un drept."

A depus acte pentru emigrare şi după multă aşteptare a reuşit să ajungă în Statele Unite unde este economist-senior la o bancă internaţională.

Aranjarea unor termene de împrumut l-au pus faţă în faţă cu o delegaţie trimisă de Ceauşescu.

- Ce rău c'aţi plecat din ţară, i-a spus şeful delegaţiei reseriste.

- Ce bine că nu m'aţi lăsat să vizitez Italia...

CINE DĂ EXAMENELE ?

S'a prezentat la concurs ca să fie admis la conservator. Băiatul avea talent, iar profesorii i-au confirmat-o felicitându-l. Dar mai târziu, când s'a anunţat lista cu candidaţii admişi, el n'a fost pe listă.

Au protestat părinţii, dar în zadar. Până la urmă s'a aflat adevăratul motiv: origina nesănătoasă şi un unchi, inginer, în Statele Unite.

E adevărat, unchiul din Statele Unite n'are talent la muzică!

RĂCOREALĂ CALDĂ

"Am călătorit pentru ultima oară cu Taromul" declară un cetăţean canadian ce s'a întors din RSR.

Meniul principal: o felie de pastramă între două felii de pâine veche. Combinaţia se numeşte sanviş şi e împachetat în hârtie ruptă.

Dacă ceri o băutură răcoritoare ne-alcoolică, ţi se oferă Coca-Cola, caldă şi fără ghiaţă.

SCORNICEŞTI, ORAŞUL LUMINĂ!

Bucureştiul zace'n întuneric, oraşele din provincie au aceeaşi soartă, cu o singură excepţie, Scorniceşti unde "prăvăliile sunt atrăgătoare şi bine luminate".

Ziaristul american W. J. Mitchell, care a vizitat "Locul de naştere al Indrumătorului" şi a vrut să ia fotografii, a fost arestat şi reţinut, la poliţie, două ore!

La eliberare, şi după confiscarea fotografiilor, i s'a pus în vedere că nu se poate intoarce în Scorniceşti fără autorizaţie specială dela autorităţile din Bucureşti.

Meca, Ierusalimul şi Scorniceştii...

DIPLOMA-I DE VINĂ!

Un intelectual care a lucrat la Bucureşti cu economistul Alex. Bârlădeanu, mărturiseşte că toată nenorocirea ţării a fost prevăzută şi se datoreşte unei diplome universitare!

Mai toţi fruntaşii comunişti sunt ingineri, singurul căruia i-a trecut prin cap să se facă economist a fost Ceauşescu.

Cu patalamaua sub pernă ca să viseze câini cu covrigi în coadă, Niculiţă şi-a asumat conducerea economică şi nu vrea să asculte de nimeni. El se crede că-i economist!

Ultima speranţă ar fi ca Fiul Iubit să obţină carnetul de pilot pentru aeronavele interplanetare.

# MICA PUBLICITATE

Anunţurile dela rubrica "MICA PUBLICITATE" sunt redactate de solicitanţi



## CAUT RUDELE ŞI PRIETENII

* Paraschiv Marcel, P.O. Box 373, Stewart B.C. V0T IW0 Canada, caută pe tatăl său Petru V. Paraschiv plecat din România pe data de 14 Octombrie 1944 şi care se află undeva prin ţările nordice, posibil Finlanda. Sunt căutaţi deasemenea fraţii gemeni Jan şi Luci din Bârlad. Cine-i cunoaşte sau au auzit ceva despre dânşii sunt rugaţi să scrie la adresa de mai sus.

* Filip Gheorghe, născut în Merghindel-Dealul Frumos, cu soţia născută în Suceava şi plecaţi din România în jurul anului 1973, stabiliţi posibil în Germania, sunt căutaţi de Ironim Cerbu, 4716 N.Racine 2 E, Chicago, Ill 60640, U.S.A. Cei ce ştiu ceva despre dânşii sunt rugaţi să scrie la adresa de mai sus, ori să telefoneze la 1 (312) 769 5306.

* Farmacistul Mihăilescu Gheorghe (Gioni) din Institutul de Cercetări Chimico-Farmaceutice din Bucureşti, actualmente în lagărul Traiskirchen din Austria, Otto Glockel 24, Traiskirchen, îşi caută colegii de institut: farmacistul Ioan Andronic, ing.chimist Gh.Andreescu, ing. chimist Pîhuleac şi Dr. Maria Tocuşan, stabiliţi în U.S.A., pe care-i roagă să îi scrie la adresa lagărului.

* Andy Cristea din Los Angeles şi Adrian Niculescu 752 E - 800 S Nr.8, Salt Lake City, Utah 84102 U.S.A. caută pe avocaţii Pop Viorel şi Bebe Manţu din Bucureşti, colegi de facultate, stabiliţi în U.S.A. în 1972.

* Mihai N., Hotel Flaminius, Via Frasineto 23, Roma, Italia, caută pe Dorneanu Panfil, Achim Alex şi alţi prieteni. Scrieţi la adresa de mai sus.

## DORESC SĂ EMIGREZ

* Mihăilescu Gheorghe în etate de 59 de ani, văduv, născut în com.Baia-Fălticeni Jud. Suceava, farmacist, cu practică în cercetări, doresc să emigrez în U.S.A. Pe această cale apelez la o organizaţie, sau persoană particulară în vederea depunerii garanţiei necesare emigrării. Garanţia se poate trimite pe adresa Mihăilescu Gheorghe, Otto Glockel 24, 2514 Traiskirchen, Austria.

* Strengaru Vasile în vârstă de 25 de ani, aflat în Italia, Hotel Aorelius, Via Aisrelia 458, 00165 Roma, doresc să emigrez în Statele Unite. Am aprobarea consulului şi doresc un sponsor pentru a intra în U.S.A. Doresc să muncesc în ori şi ce fel de lucru. Garanţia să fie trimisă Ambasadei U.S.A. din Italia, ori la organizaţia W.C.C. din Italia, Piazza Salustio Nr.24 Roma, 00165 Italia.

* Ionescu Constantin, în vârstă de 30 de ani, necăsătorit, ortodox,absolvent al Facultăţii de Matematică, cu o experienţă de 6 ani ca programator de computere, doresc să emigrez în U.S.A. Pentru început accept să lucrez în ori şi ce fel de muncă şi condiţii grele. Fac apel pe această cale la o organizaţie sau persoană ca să mă garanteze să intru în U.S.A. Adresa mea este: Hotel d'Orange Nr.6 , 2565 Neuhaus, Austria.



## ANUNŢ

* Medic român, 55 ani, singur doresc corespondenţă apropiată cu persoane ce locuiesc în Spania între Valencia şi Malaga, precum şi în restul ţării, în sudul Franţei şi în Buenos Aires. Aceasta pentru o curândă aşezare definitivă a mea, fără probleme de lucru. Scrieţi la: Udo Herrmann, Hemmerichstr. 10, 8730 Bad-Kissingen, Germania de Vest.

# ŞTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

## PROBLEME ROMÂNEŞTI ÎN PRESA AMERICANĂ

Dl. Nicolae Dima continuă difuzarea problemelor româneşti atât de necesare în presa internaţională. De data aceasta se ocupă de un ansamblu învolburat al sud-estului european. In cunoscutul şi valorosul "The journal of social, political and economic studies" of the George Mason University (No. 3/1982) unde a publicat articolul intitulat "Southeast European boundary disputes". In 14 pagini Dl.Dima prezintă complexul geografic, istoric, social, politic şi religios, oferind cititorilor informaţii centrale ale problemei.

In Iugoslavia au fost incluse atât după primul cât şi după al doilea război mondial teritorii şi popoare diferite. Sârbii şi croaţii sunt grupurile predominante, dar populaţia este un adevarat mozaic etnic, linguistic, politic, religios, etc. S'au creat astfel nemulţumiri care au crescut pe parcurs şi care azi sunt probleme explosive ale peninsulei balcanice. Kosova este provincie autonoma în care populaţia predominantă este cea albaneză. Acuzaţii reciproce între guvernul din Belgrad şi cel din Tirana indică prefaza unui conflict de lungă durată.

A doua problemă este Macedonia. Greci, bulgari şi sârbi îşi revendică drepturi asupra populaţiei. In acest vârtej se găsesc destui români, turci, albanezi, etc. care n'au dreptul la proteste. In Macedonia de pe teritoriul grec situaţia este diferită. Grecii, au făcut schimb, au expluzat ori au înlesnit ca parte din minorităţile trăitoare în acel loc să-l părăsească. Tensiunea acestei probleme este mai mică decât cea dintre guvernul iugoslav şi albanezi, dar bulgarii alimentează permanent tensiunea.

A treia problemă este Basarabia şi Bucovina. De fapt, intre 1711 şi 1945, Rusia a invadat şi a ocupat teritoriile răsăritene româneşti de 12 ori; fie el regimul din trecut ţarist, fie cel de azi comunist. După primul război mondial, Rusia n'a protestat în faţa plebiscitului basarabean, dar în 26 Iunie 1939 a dat ultimatum României să părăsească Basarabia şi Bucovina de Nord. In 1940, guvernul comunist a împărţit teritoriul romanesc din punct de vedere administrativ între Ucraina şi Republica Socialistă Moldovenească, pentru motive strategice. Provinciile româneşti au revenit la patria mamă intre 1941 şi 1945, dar rânduielile celor care au decis arbitrar după al doilea război mondial, Rusia a reintrat în posesia lor. Istoricul rus A. M. Lazarev, transformând istoria după obicei rusesc, a decis în studiile sale că moldovenii nu vor fi niciodată români iar Basarabia niciodată românească. Cunoscutul mânuitor de condei rus, a uitat probabil că însăşi Karl Marx le-a lăsat un mesagiu istoric: "Finlanda este finlandeză, Polonia este poloneză, Basarabia este românească". In acest timp, ruşii au incurajat permanent pe unguri să agite problema Transilvaniei. Prin dictatul din Viena din 1940, o parte a Transilvaniei a fost dăruită Ungariei. După al doilea război mondial, i-a revenit României. Transilvania a devenit din ce în ce mai românească, dar ungurii au început să agite problema drepturilor omului. Naţionalismul este un factor proeminent în viaţa estului european. Nu se ştie care va fi drumul politicii internaţionale al generaţiei viitoare, dar este un fapt cunoscut că lipsa de vigoare a oricărei guvernări ajută răspândirea nemulţumirilor.

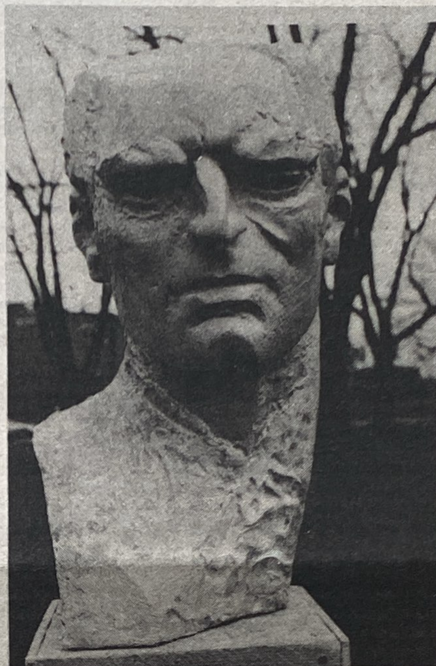
Poate că sensul de omenie să domine tensiunile şi instabilităţile pe care istoria le-a trăit abundent dela începuturile ei până astăzi. □

**Preoteasa Eugenia UŞERIU**

## FONDUL "COTRUŞ-POSTEUCĂ"

Asociaţia Culturală Română din Hamilton, Canada, a luat o iniţiativă demnă de toată lauda - realizarea unei "alei a poeţilor şi scriitorilor români din exil", la Câmpul românesc din Hamilton.

"Micul Cişmigiu" din Hamilton îşi va deschide "aleea poeţilor", cu bustul maestrului Aron Cotruş, bardul exilului.



Macheta acestuia este deja realizată, aşa cum se vede în fotografia alăturată, de către talentatul sculptor român Nică Petre, din Toronto.

Următorul scriitor şi poet la al cărui bust lucrează acum Nică Petre, este Vasile Posteucă, iconarul bucovinean.

Sperăm că iniţiativa noastră de a imortaliza câţiva poeţi şi scriitori români pe bucăţica de pământ românesc dela Hamilton, să fie salutată cu mândrie de orice bun român, iar la desvelirea primelor două busturi, la o dată ce va fi ulterior anunţată, să participe un număr cât mai mare de români de pretutindeni.

Apelăm la toţi românii din exil, iubitori ai tradiţiei şi culturii româneşti de a contribui financiar la realizarea acestei iniţiative.

Pentru proiectul de mai sus, se deschide fondul : "COTRUS - POSTEUCA", pentru care vă rugăm să trimiteţi contribuţia Dvs. la adresa:

**Asociaţia Culturală Română**
**FONDUL**
**"COTRUŞ-POSTEUCĂ"**
**Box 4217, Station "D",**
**Hamilton, Ontario, Canada.**

## PROTESTUL ROMÂNILOR LIBERI

Köln 11.12.1982. Celebrul Dom din Köln R.F.G., martor secular al multor pagini din istoria Europei, a adăpostit sub zidurile sale, o manifestare a luptei Românilor liberi, contra comunismului. Cele cca. 1.000 de invitaţii, expediate, au strâns mulţi români, militanţi ai românismului, media de vârstă fiind în jur de 40 de ani.

Contra agenţilor care au torpilat fără succese eforturile de pregătire ale acestei manifestaţii, încercând chiar dizolvarea secţiei româneşti din cadrul asociaţiei internaţionale a drepturilor omului în cadrul şedinţei din 17 Oct.1982 cât şi a agenţilor care la 11 Dec. 1982 au mişunat în piaţa Domului, pe parcursul marşului şi în timpul protestului la ambasada din Köln, s'a realizat demascarea şi îndepărtarea primilor şi punerea pe fugă a celorlalţi. Apăraţi de steaguri româneşti curate (a se vedea în orice album cum regimul comunist dela Bucureşti a vândut steagul României Tschad-ului.) manifestanţii au protestat bărbăteşte, contra regimului comunist, care ţine România de 37 de ani sub stare marţială. In Polonia au voie să se întrunească în locuri publice mai mult de 3 oameni, în România din 1947 nu!.

Purtătorul de cuvânt al secţiei româneşti, din cadrul asociaţiei internaţionale a drepturilor omului, Dl. Fulger Nicolae Vladimir, a marcat clar inadvertenţele decretului care nu îi dau valabilitate juridică calificându-l în afara legilor lumii libere, deci doar un act arbitrar.

Deasemenea a mai fost marcat clar, atrăgându-se atenţia opiniei publice, asupra faptului că orice selecţie făcută poporului român, format şi din germani, unguri, evrei, etc. crează un precedent fiind un act de discriminare, contra românilor care în lumina drepturilor omului recunoscute de semnatarii acordurilor existente, au aceleaşi drepturi, în speţă de a-şi părăsi ţara când doresc,- "Grija" comuniştilor din România, faţă de cei care vor să plece nu este justificată, pentrucă ori unde ar pleca aceştia nu pot găsi foamete mai mare şi nici un regim de dictatură mai dur decât în R.S.R.

Reuşita manifestaţiei a fost evidenţiată de conducătorii germani ai asociaţiei Dr. Gnauk şi Dr. Jascek care au adresat memorii congresului USA., conf. dela Madrid cât şi guvernului R.F.G.

Ziarele T.V. cât şi posturile de radio Europa Liberă Dutsche Welle, au relatat cu lux de amănunte manifestaţia, aceste relatări fiind transmise şi în România.

Comitetului voluntar al secţiei româneşti din asociaţia internaţională a drepturilor omului cu sediul în 6000 Frankfurt/Main Kayser Strasse 72, A. Konstantin - R. Roşianu - M. Maciu - Fulger Nic. Vladimir cât şi noilor refugiaţi din centrele de triere R.F.G. care au colaborat la organizarea manifestaţiei, ea fiind în mod evident o reuşită le adresăm mulţumiri şi respectele noastre.

**Corespondent I.G.F.M.**

## NOTĂ INFORMATIVĂ

Au trecut aproape patru ani de când m'am stabilit - şi nu din întâmplare - la Fuengirola, în provincia Malaga, pe Costa del Sol, în Spania.

Soarta m'a purtat prin diferite ţări (Franţa, Argentina, Germania) pentru a-mi câştiga existenţa, iar timpul liber l-am folosit pentru a mai vedea şi alte locuri, prin Italia, Elveţia, Austria, Belgia, Olanda şi bineînţeles- Spania. Zic bineînţeles pentrucă, încă de mai mulţi ani, Spania a devenit unul din ţelurile multor turişti europeni şi chiar americani, astfel încât numărul străinilor care vizitează această ţară sau îşi petrec o vacanţă sub soarele generos de pe aceste meleaguri a ajuns să depăşească anual 40 de milioane (populaţia ţării).

Din câte locuri am văzut, cel mai potrivit pentru a-mi petrece anii de pensionar mi s'a părut Costa del Sol. Această părere au avut-o, însă, înaintea mea, mulţi alţi pensionari din diferite ţări ale Europei şi din America, stabiliţi aici deoarece clima binefăcătoare de pe Costa del Sol nu au găsit-o în altă parte. Dar, afară de climă, ceeace ne-au mai atras pe mulţi au fost preţurile apartamentelor, mai ieftine ca în alte ţări, precum şi viaţa liniştită, normală, care ne permite să ne plimbăm pe jos la orice oră din zi şi noapte, fără a ne fi atâta teamă de răufăcători, ca prin alte oraşe europene şi americane.

Scriu aceste rânduri mânat de gândul că, astfel, voi putea fi util multora care au atins vârsta pensionării sau sunt în preajma ei şi ar dori să se stabilească într'un loc unde să se poată bucura de anii pe care ii mai au de trăit. Pentruca informaţia să fie mai completă, trebue să adaug, că dintre toţi cunoscuţii care au venit să mă viziteze pe Costa del Sol,n'a fost niciunul care să nu-şi fi exprimat dorinţa de a-şi cumpăra un apartament aici, pentru a-şi petrece, acum, concediile şi mai târziu, bătrâneţele. Acelora cărora această notă informativă le-ar stârni interesul, le sugerez să vină - intr'o călătorie de recunoaştere - să se lămurească la faţa locului sau să-mi scrie pentru orice informaţie suplimentară, pe care o consideră necesară. Adresa mea este : Edificio "Perla 2", 7-G, Paseo maritimo, FUENGIROLA, Spania.

**Marcel NICOLAU**

## PARASTASE

Duminică 9 Ianuarie 1983 a avut loc un parastas la Biserica Sfânta Maria din Queens , New York, pentru comemorarea martirilor Moţa şi Marin.

La Biserica Sf.Dumitru din New York s'au oficiat Dimunică 16 Ianuarie a.c., un parastas pentru Regina Mamă Elena, organizat de Soc. Iuliu Maniu şi un parastas pentru eroii căzuţi în apărarea Crucii Moţa-Marin.

**Corespondent**

## EPISCOP ROMÂN NUMIT DE PAPA IOAN II

Aflăm cu bucurie vestea că Sfântul Părinte Papa Ioan al II-lea a învestit ca Episcop al Românilor Catolici din America, pe Părintele LOUIS PUŞCAŞ. Intru mulţi ani Stăpâne !

**REDACTIA**

# RĂZBOAIELE RUSIEI

**Andrei NICOLAU**

Imperiile întinse pe uriaşe spaţii geografice, implică subjugarea mai multor ţări, naţiuni şi credinţe. Si mai ales, spolierea materială şi morală a noilor cuceriţi. Deaceea asemenea imperii sunt urâte, sunt combătute sub orice formă de luptă, şi până la urmă se prăbuşesc în neant, singura soartă ce le este rezervată de mii de ani, de când silabisim istoria scrisă.

Imperiile asirian, egiptean, persan, al lui Alexandru cel Mare, zac prăfuite prin rafturile puţinilor specialişti şi în parte prin Vechiul Testament. Imperiul roman, cel mai întins şi organizat s'a prăbuşit şi el, dar ne-a dat o legiferare pe care şi azi, noi o respectăm. Dar acest uriaş imperiu, căruia în fond îi datorăm cultura şi civilizaţia noastră de azi a fost dărâmat de un singur om, Isus Christos, care a impus spiritul contra materiei şi sclavagismului. Imperiul bizantin care i-a preluat steagul creştinat, a durat şi el o mie de ani, dar a fost distrus de turci. Intre timp a mai fost imperiul lui Carol cel Mare, mai apoi al lui Carol V, al lui Napoleon, al Kaiserului, al Habsburgilor, Angliei şi Franţei, al lui Hitler, al lui Mussolini, ca să numim ceeace ne cade sub condei în grabă. Dar toate au fost desfiinţate iremediabil.

Cauza? Nu mai puteau face faţă, răscoalelor şi războaielor făcute de popoarele prigonite.

După primul sfert al acestui secol a început să se impună imperiul rus, intemeiat de ţari şi umflat până la ultima suflare de comunişti, care au preluat ambiţiile imperialiste ale ţarilor, le-au schimbat ici şi colea teoriile propagandistice, dar le urmăresc ţelurile la o scară mai mare-intercontinentală - fapt care turbură grozav întreg globul. Nu o mai face în numele religiei creştine (ca să zicem împotriva turcilor), nu o mai face în numele panslavismului, căci sclavii dincolo de hotarele Rusiei, îi urăsc. Si atunci au găsit o nouă idee: să ajutăm clasa muncitoare din toată lumea. Cum în evoluţia lumii de azi fiecare trebue să muncească, aici este punctul de gravitate în care trebue să lovim şi-au spus ei. Dar au greşit, căci muncitorul de azi vrea să fie un domn şi un om liber pe munca şi câştigul său.

Deci primul război pe care trebue să-l poarte este împotriva muncitorilor, ai căror reprezentanţi se intitulează, şi pentru ademenirea cărora au făcut o doctrină plină de minciuni, azi răsuflate. Un alt război îl duce Rusia cu ţările subjugate prin forţă, fie prin trădarea acestor noţiuni de către partenerii ocazionali ai Rusiei din ultima jumătate de secol. Multe din aceste popoare au o existenţă de peste două milenii, cu o cultură şi civilizaţie proprie şi nu pot suporta un stăpân crud şi necioplit. Si deaceea cu tot aparatul de represiune (necunoscut până azi) şi cu toate diviziile sovietice staţionate în multe din aceste ţări, isbucnesc violente răscoale cum am văzut în Germania de Est în 1953, în Ungaria în 1956, în Cehoslovacia în 1968. Căci Polonia este de trei decenii într'o permanentă răscoală, azi. Deci aceste ţări sunt un front, iar ruşii trebue să-i facă faţă stând cu arma la picior.

Un alt front îl menţin de zeci de ani, însăşi popoarele înglobate în imperiul sovietic, unele încă de sub ţarism, altele înglobate de comunism. Si deci în cadrul propriilor graniţe, trebue să ţină trupe mobilizate şi în stare de alarmă permanentă. Si toate aceste măsuri de siguranţă internă, costă foarte mult.

Si pentrucă vorbim de ţări comuniste, e cazul să mai amintim de câteva. Iugoslavia s'a rupt de Rusia în 1948 şi-şi duce drumul ei, deşi zice că este comunistă, dar nu vrea să audă de ruşi. Desigur există un departement special la Moscova care se ocupă în mod special de problema iugoslavă şi niscai zeci de divizii, stau pregătite contra ei. Din 1959, China "Marea Chină" aplică un comunism mai ortodox decât Moscova. China numără azi cam un miliard şi o sută milioane oameni. China are cu Rusia o graniţă a cărei lungime este de 6-7 mii Km. Ca să o păzească de ruşi, China are destui soldaţi pe care nu ştiu dacă îi are şi Rusia. Fiind "Marea Chină" are însă pretenţii asupra unor importante porţiuni din imperiul sovietic, întins în Asia. China, după cum se spune, pretinde să i se dea Mongolia şi o parte din Siberia, care i-au aparţinut timp de multe secole. Azi China în afară de foarte mulţi soldaţi, se modernizează şi se înarmează. Are bomba atomică, pe cea cu hidrogen, şi rachete cu care poate preface în pulbere Cremlinul. Un război între Rusia şi China, nu este declarat decât pe plan ideologic (dacă putem afirma aceasta) dar Rusia ştie că va fi mortal pentru ea.

Nu intrăm în menţionarea altor conflicte între Rusia şi China în Sud-Estul asiatic. Insă suntem în Asia şi să terminăm cu acest continent imens şi suprapopulat şi unde Rusia are numai duşmani sau prietenii declarate din vârful buzelor la ocazii oficiale după protocol. După ocuparea Afganistanului de către ruşi, unde ruşii sunt mai mult învinşi decât învingători, toate popoarele asiatice privesc cu multă suspiciune pe ruşi şi caută puncte de sprijin în lumea liberă. Orientul apropiat şi ţările mărginaşe lui, cu toate conflictele zonale, tremură de frica ruşilor. Si cu ei tremură şi lumea liberă care îşi procură isvoarele de energie de acolo. In această parte a lumii, Rusia procură armament în valoare de miliarde de dolari aliaţilor oficiali sau unor grupări ce le conduce. Iar la graniţele acestor ţări stau zeci, dacă nu sute de divizii ruseşti ultra-înarmate, care aşteaptă ordinul de năvală. Iar când am zis "zeci sau sute de divizii ruseşti", m'am referit la o ştire confirmată, că numai pentru străpungerea Iranului lui Khomeini, pusese pe picior 21 de divizii motorizate, aeropurtate şi de paraşutişti, acum câţiva ani. Că în acelaşi timp intreţine o uriaşă flotă maritimă în Oceanul Pacific, în cel Indian, până la Capetown, în Atlantic şi Mediterana este cunoscut.

Flota este bob cu bob observată şi se cunoaşte câte tunuri şi rachete are şi câţi soldaţi o deservesc. Cheltuelile zilnice, cel puţin sute de milioane dolari. De flota aeriană şi de submarine atomice, nu mai vorbim. Dar Rusia vrea să pună mâna şi pe Africa. Până azi a adus sub ascultarea ei, Angola şi Etiopia, cucerite cu mercenari cubani şi germani estici, ruşii făcând numai rolul de consilieri. Dar armamentul este rus şi rusul plăteşte aceste ambiţii fără sens în veacul nostru. Desigur nici America de Sud sau de mijloc nu sunt neglijate, şi acolo se scurg în valuri alte miliarde de dolari. Iar Australia nu trebue uitată, căci reprezintă o bază de atac excepţională. Si scriind aceste rânduri, rămân înmărmurit de câte războaie şi pe câte fronturi duce lupta concomitent Rusia azi.

Si ca să slăbească presiunea asupra atâtor fronturi pe care ea Rusia le-a deschis, ca să rezolve războaie pe care le duce dar pe care nu le-a declarat, a deschis pe tot globul o nouă luptă: lupta pentru pace!

Nu are sens s'o analizăm. "Idioţii necesari" cum îi numea Lenin, se găsesc peste tot, chiar în număr mic. Dar pentru a-i scoate câteva ore pe stradă cu bărbile lor, cu copii şi neveste, în marile oraşe mai întâi europene şi prin alte continente, Rusia trebue să plătească o gigantică sumă pentru rezultate nule.

Comunismul instalat în Rusia acum 67 de ani a deschis mai întâi un front intern sub lozinca luptei de clasă, cu care a omorît zeci de milioane de cetăţeni proprii. Si tot din 1917 ţine sub teroare, frică şi foame propriul ei popor. Iar azi vrea să impună prin forţă această doctrină, lumii întregi. Dar atâtea războaie pe care le-a declanşat, i-au supt vlaga materială căci importă mâncarea, plătind aur, căci puţinele devize abia ajung să plătească pe spionii care fură pentru ea tehnologia lumii libere, niscaiva agenţi, care dacă până la urmă nu aleg "libertatea" furnizează Moscovei date falsificate pe care le pun la dispoziţie serviciilor de cotraspionaj ale ţărilor în care se operează.

Dar totul trebue plătit mai ales în această delicată materie, după cum trebue plătit şi un alt război şi anume acela împotriva oricărei religii, care crede în Iisus Christos, Mahomet sau Budha. Orice om trebue să fie ateu şi singura credinţă doctrina comunistă. Un război pierdut de decenii, dar plătit şi azi. Căci el a distrus forţa spirituală de rezistenţă şi persistenţă a poporului rus. Si fără această forţă spirituală (Napoleon zicea că până la urmă spiritul învinge sabia) un imperiu cade iremediabil şi curând. Orice război şi orice imperiu se va prăbuşi în faţa uriaşei puteri economice şi spirituale a lumii libere.

Si cum am spus dela inceputul acestor rânduri, imperiile sunt supuse pieirii. Dece însă Rusia a ales această cale a pierzării ei proprii, nu o putem spune azi. Poate este destinul implacabil al comunismului.□

# ŢARUL ROŞU,EUROPA ŞI DESTINDEREA

**Nicolae CIACHIR**

De fiecare dată când apare un nou conducător al unei ţări importante, presa şi publicul se străduiesc a-l recompune din fragmente, fie ele cât de mici. Aceasta se întâmplă aşa cum poliţia reconstituie chipul unui răufăcător. Martorii oculari contribuie cu nările, loburile urechilor, bărbia până apare o figură, ce-i drept, cam umbrită. Oricum, având în vedere metoda, e cea mai bună imagine a celui căutat. Aşa s'a întâmplat şi cu Iuri Andropov, noul ţar roşu. In timpul din urmă, observatori occidentali s'au silit să reproducă portretul celui în cauză. Dar n'au făcut-o pornind dela fapte obiective, reci ci iscodind mărunţişuri călduţe: gusturile, hobby-urile şi modul său de viaţă. Prin astfel de procedee umanizatoare se presupune că lumea va face cunoştinţă cu el. Si se mai presupune că Andropov va fi mai agreat, când oamenii vor şti că e unul din noi toţi.

Dar Andropov oferă impedimente la acest efort întrucât aspectele puţin umanizatoare ale vieţii sale nu formează un întreg unitar care poate fi recunoscut sau coordonat imediat. De pildă se zice că preferă muzica ţigănească, Chubby Checker şi Glenn Miller. Deşi aceste genuri muzicale nu sunt la antipod, e greu să ţi-l imaginezi pe Andropov înconjurat de prieteni, cântând melodii ţigăneşti, după cum se spune că face, cu o voce "plăcută de tenor liric", şi apoi trecând abrupt la Glenn Miller. Totuşi imaginea e originală. Si modul cum îi este decorat aprtamentul a apărut. Intr'o relatare casa lui Andropov e împodobită cu "mobilă apuseană", iar în alta cu "mobilă maghiară modernă". Numai dacă ai o idee neobişnuit de precisă de stilul maghiar modern, te osteneşti să-l caracterizezi pe Andropov după ceea ce posedă. Printre acestea, conform tuturor surselor, se află romanele lui Jacqueline Susann şi ale lui Harold Robbins, sticle de whisky Johnnie Walker şi coniac, rachete de tenis (se spune că e "pasionat" după tenis) şi poate o carte sau două despre China, despre care se crede că are un "interes de amator". Cam aceasta ne oferă piesele reconstitutive. Stim că Andropov are o vedere foarte bună, ceea ce explică pasiunea cu care joacă tenis, şi dispunem de un exemplu al simţului umorului său, de atunci când a îndemnat să bea coniac pe un oaspete şovăitor, spunându-i: "Mai bine acceptaţi. KGB are un braţ foarte lung." Să nu uităm. S'a spus că vorbeşte fluent engleza, deşi acest lucru a devenit un semn de întrebare prin folosirea unui interpret atunci când a conferit cu vicepreşedintele USA Bush. Fie că fluenţa lui Andropov e exagerată de sursele de informare, fie că, după ce a citit pe Susann şi Robbins, nu-şi mai dă seama că şi americanii vorbesc englezeşte.

Cu astfel de amănunte scopul nostru e optimist. Dar de fapt am dori să pătrundem până la realul Andropov, aşa că am vrea să-i dăm învelişul la o parte. Dar în cazul noului ţar roşu învelişul e considerabil, ba chiar cam gros am zice. Timp de 15 ani a fost şeful celei mai puternice poliţii secrete a lumii; trei ani a fost ambasador în Ungaria, unde nu e prea sigur pentru ce fel de mobile avea preferinţă dar unde e sigur că a participat din plin la înăbuşirea unei revoluţii a întregului popor. A făcut parte din cercul intim care a hotărît invadarea Cehoslovaciei în 1968. Ca şef al KGB a suprimat dizidenţa sovietică şi tot astfel a contribuit substanţial la suprimarea unor drepturi cetăţeneşti esenţiale ale polonezilor. Pe cât sunt de vrednice de atenţie aceste ultime informaţii, nici una din ele nu are efectul înveselitor de a ne face să bănuim că Andropov ar avea un suflet de ţigan.

Intre timp ţarul roşu s'a pronunţat în privinţa înarmărilor şi a asigurării păcii în Europa. E vorba de pax sovietica şi de destindere pe vechiul continent aşa cum o înţelege Andropov. Si nici o sursă, din cele care au contribuit la reconstituirea portretului noului ţar, nu ne-a oferit cheia enigmei, oferită de imprecinat însuşi la 5 August 1978 în Karelia, Finlanda, pe vremea când Andropov era şef al KGB. Gneralul Andropov a ţinut o cuvântare în care a definit conceptul insesizabil al "destinderii" (un cuvânt care n'are traducere exactă în rusă) în funcţie de relaţia care a fost stabilită între URSS şi Finlanda. "Relaţiile savieto-finlandeze," a opinat fostul şef al KGB, "formează în prezent un sistem integral şi stabil de colaborare echilibrată în diversele sfere al vieţii politice, economice şi culturale. Aceasta înseamnă destindere care capătă expresie vie în contactele zilnice, destindere care determină o viaţă mai bună şi mai liniştită a oamenilor şi face pacea mai durabilă".Până aici cuvintele lui Andropov, era să zic ale lupului în blană de oaie.

O reflectare scurtă, de o clipă, va sugera că generalul Andropov era pus pe o franchetă care îţi taie respiraţia, atunci când, cu un prilej când era sigur că Occidentul nu era pe recepţie, a descris ce anume speră Moscova să realizeze cu ajutorul destinderii. Deci de urmat exemplul Finlandei. După cum explicase atunci în Karelia actualul stăpân al Uniunii Sovietice, regulile destinderii, aşa cum le concepe Moscova, pretind Occidentului, ca tot întreg, să urmeze exemplul Finlandei. Am putea să rezumăm plastic: Occidentul să-şi cunoască locul, să folosească prompt ocazia, să lase politica mondială pe seama Uniunii Sovietice, şi să se cuminţească resemnându-se la o viaţă care să-l transforme într'o vacă de muls spre folosul stăpânilor Cremlinului şi ai Europei, dacă nu chiar încă ai politicii mondiale. Aşadar pentru ţarul roşu destinderea inseamnă "finlandizarea" Occidentului, acţiune încadrată de tendinţa generală a Uniunii Sovietice către superioritate strategică şi nu către paritate strategică cu Occidentul. Europa occidentală poate trece prin încercări de forţă sau poate fi vândută ca la târgul dela Ialta, desigur pentru a se evita o catastrofă nucleară. Oricum Andropov ar dori să încaseze Occidentul fără război. (Cum ţarul dinainte sa a încasat paşnic Angola, Mozambicul, Etiopia, Yemenul de Sud, şi Afganistanul, evitându-se o confruntare militară majoră.) Aşa stăm la începutul lui 1983, deşi unii analişti prestigioşi cred că ţarul roşu va lenevi în modernul său fotoliu maghiar sorbând Johnnie Walker, amuzându-se cu bancuri la adresa KGB, reflectând la China ca amator şi visând la ziua când el şi ţiganii muzicanţi sau chiar şi luptătorii din triburile afgane se vor pune pe un tenis pasionat, pe un teren din Kabul. □

# SĂ RÂDEM... SAU SĂ PLÂNGEM...?

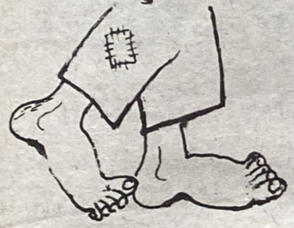
ANUL 6 Nr. 48 APARE CÂND ARE INSPIRAȚIE !

## URZICA LIBERĂ

### RSR: FILE DE ISTORIE

9 DECEMBRIE 1967

TOVARĂŞUL NICULAE CEAUȘESCU





A ÎNCĂLȚAT PUTEREA !

Dinu MĂTRAGUNĂ

## BOUL ȘI VACA

Un bou, ca toți boii, puțin la simțire.
In zilele noastre de soartă ajutat,
Si de vecinii mai cu osebire
Ajunse să fie și el...IMPARAT.

Citind slova scrisă, de mult, i se pare
Că'nvățăminte trebuc iute să ia.
Pe ea coana vacă, pentru a ei mulțămire
O'nălțase în grabă și fală să fie și ea.

Vițeii în lume să pască ? Nu poate,
O iarbă amară, gust nu-i.
'Nălțimea sa boul ascultând de aleasă
Iși zise: Vițeii în ranguri îi sui.

Invățat, ca tot boul, în ripă să meargă,
Având alături tot rudele lui.
Prin școli'nalte-i drese, să mearg'nvățase,
Dar șubred piciorul să pasă nu vrea.
Vita bătrână, în pardos se'mbracă,
Si merge joiana...Ileana hăis-cea.

Titluri își luase,'nălțimea sa vacă,
Chiar dacă școală învățase, aleasa
Cu țoiu'n pahare, pahare pe masă,
In cârciumi, văcuța studiase și ea.

Iar dânsul e doctor, în toate, vițel fiind,
Copite murdare să'ncalțe putea.
Dela cuiele'n talpă, bătute prea multe,
Ajunse să fie acum...cineva.

Morală în rândurile scrise, nu este,
Invățăminte să tragă, nu vrea nimenea.
Dar boul, ca bou, întotdeauna sfârșeșete,
Si bine-i, sfârșitul să-l aibă, împreună cu ea.

## EPIGRAME ȘI CATRENE

Ion CICALĂ

DIN ACTIVITATEA INFILTRAȚILOR

Cu pașaport de RSR
Intâi azil în RFG.
Apoi, încet, Nemți-RFG,
Si hop, "turist" în RSR !

UNUIA CARE, PE LA SERBĂRI NU MAI ÎNCETA CU "SĂ NU UITĂM BIATA TARĂ"

Da, de Tară n'ai uitat.
Ai dovedit-o astă vară,
După câte am aflat
Ti-ai trimis familia'n Tară.

## Glume

* Concurs de vânătoare între armată, securitate și miliție. La ora 12 se face punctajul. Armata a vânat un iepure, securitatea a prins un mistreț dar miliția întârzia să vină cu trofeul. Juriul întreabă un moș dacă nu a văzut niște milițieni venind.
- I-am văzut, dar nu vin, sunt după niște tufișuri și bat un șoricel care nu vrea să recunoască că e urs !

* Ceaușescu vede la un birou o coadă mare. Se așează la rând și constată că cei din față părăsesc rândul și astfel ajunge repede la ghișeu și întreabă: Ce se dă aici ? Pașapoarte, i se răspunde. Păi, de ce nu au luat pașapoarte cei dinaintea mea ? S'au răzgândit. Dacă au văzut că plecați dv., nu mai pleacă ei.

* Intr'o primărie, agățati de perete, stau tablourile lui Marx, Engels, Lenin și Ceaușescu. O femeie bătrână vine ca să ceară o informație, iar funcționarul, ca s'o cultive în noua administrație o întreabă:
- Stii tu cine-s oamenii aceștia ?
- Cum să nu, răspunde femeia, ăștia-s barbă lungă, barbă scurtă, barbă cioc și barbă de loc.

* Ajunși în rai, mai mulți conducători comuniști trebue să suporte o pedeapsă. Pentru fiecare lege proastă trebue să primească o înțepătură de ac. Dej, Tito, Hrusciov și Brejnev primesc între 20-30 de împunsături. Ceaușescu a fost băgat la o mașină de cusut !

* La sărbătorirea a 500 de ani a Scorniceștiului, se propun diferite titluri de onoare pentru Ceaușescu -fiul satului.
- Să-l facem baron, propune unul. Nu merge, unde s'a mai auzit "Baron de Scornicești" ?
- Să-l facem conte, atunci ! Bine dar ce fel de conte, de pruni ? Nu-i bine !
- Să-l facem duce, e latinesc, conduce țara...
- Dar ce fel de duce ?
- Duce (țara)...de râpă !

* Mașina Dacia: In viteza 1-a, încetișor; în viteza 2-a, încet; în a 3-a pe loc și'n viteza 4-a de loc.

* Ca să poți plăti ratele la o mașină Dacia, trebue să trăești patru ani de zile dimineața cu'n ceai, la prânz cu'n iaurt, iar seara să mănânci ceva ușor.

* Materialismul a cunoscut 3 etape în dezvoltarea sa. Materialismul "dietetic", diabetic și acum diabolic !

* Se aude că patriarhul Justin vrea să-l decoreze pe Ceaușescu cu "Meritul bisericesc" cl. I-a pentrucă a introdus postul obligatoriu în România !

* Ceaușescu a vrut să-l omoare pe Virgil Tănase pentrucă a scris un articol: "Ceaușescu, primul Rege Comunist".
Dacă Tănase ar fi scris "Ceaușescu, primul Impărat Comunist", probabil că Niculae îi oferea o decorație.

* Un camion al securității, plin de securiși și un porc căruia i se plănuise ignatul. Pe drum securiștii întâlnesc un preot, îl invită în mașină și apoi, arătând către "grăsuliul" cu patru picioare, unul din securiști explică preotului:
- Il ducem la seminar ca să facem popă din el.
- Bine, bine, răspunde preotul, dar dacă nu va trece la examen tot securist va rămâne !

EMPIGRAMA

Pauzele lungi și dese
Ne conduc la noi succese.
Decât muncă fără rost,
Mai bine puțin și prost!

VERSURI DIN ȚARĂ

Afară ninge și e frig
In casă este și mai frig.
Deschid fereastra larg și strig:
Iți mulțumesc partid iubit că m'ai călit !

GHICITOARE

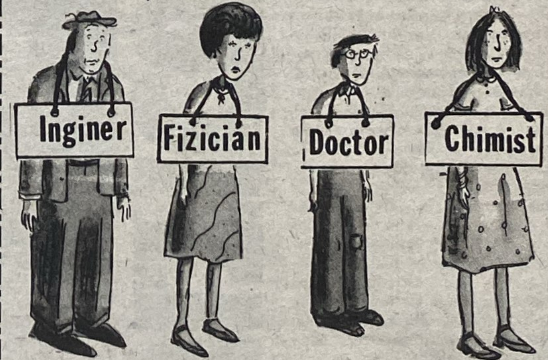
E mare'n rang, dar mic de stat
E mare'n Stat, dar psihopat
E mare'n cap, dar prostănac
A fost cizmar...și-i Impărat ?

## Rățoiul exilat

ANUL XIII OUL Nr. 58

In atenția lumii libere:

VIZITAȚI TÂRGUL DE CREIERE DIN RSR




VÂNZARE ÎN PRAGUL FALIMENTULUI !

( 50 % reducere la titrații internați în spitalele de nebuni. Pensionarii și invalizii, gratis la cerere. Pentru pușcăriași și agenți plătim transportul)

LARG ASORTIMENT
DE CREIERE NOI ȘI PUȚIN UZATE
(ocazie unică)

România nu mai are nevoie de intelectuali deoarece și-a programat în computer fericirea socialistă în acord cu Decretele Pres. N. Ceaușescu, ilustra genialitate care vede tot, știe tot, îndrumă tot.

Dona-RĂȚOIUL

# "IA SEAMA, MAȘINA E COLEA"

Ion MARIN

Mizeriile de tot felul la care e supus poporul român fac obiectul multor articole ce apar în presa lumii libere și ne provoacă puternice sentimente de durere. Periodicile destituiri de miniștri, invinuiți că s'au dovedit incapabili să asigure hrana poporului,sunt alternate cu decrete care introduc cartelele de alimente și consumul zilnic de calorii, teorie zice-se științifică. Iar lumea liberă râde cu hohote de marea logică a poporului român sau mai bine zis a conducerii lui care, pe de-o parte destitue miniștri că n'au știut să-și conducă eficient departamentele și de aceea au introdus cartele de alimente, iar pe de altă parte, aceeași conducere, acuză poporul român că mănâncă prea mult, că este prea gras și deci să facă o cură de slăbire.

Miniștrii destituiți primesc posturi mai puțin vizate de opinia publică și de străini, un salariu ca și mai înainte, o alimentație egală cu altor miniștri, pentrucă au fost făcuți "țapi ispășitori" și partidul le compensează atingerea demnității. Pe cartelele date populației nu se primește nimic, așa că este păcat de hârtia consumată și furată dela edituri, care au început să tipărească volume noi începând cu 300-500 exemplare până la 3000 exemplare. Pentru un popor de 22 milioane de alfabetizați.

De problema alimentației științifice este inutil să mai vorbim, căci nici ea nu poate fi respectată de guvernul român, nici măcar în București unde sunt mii de acreditați străini, în diverse funcții. Căci trebue făcută o diferență esențială între București și restul Țării din toate punctele de vedere începând cu cel alimentar, el fiind o vitrină - de ochii lumii dealtfel - a realizărilor materialismului și socialismului științific ce se aplică în România de aproape patru decenii. Si deci în capitala statului se mai găsește câte ceva, pentru cei ce posedă acte că sunt locuitori ai orașului. Desigur primești pâine rece (căci nu se fabrică decât de două ori pe săptămână) ca să nu aibă un consum prea mare, mai ales că este de proastă calitate. Primești și lapte dacă ai copii sau ești bătrân, vara se mai dau și ouă și unt dar nu peste tot, și se mai dau și conserve refuzate la export. In privința legumelor și zarzavaturilor mai bine să te lipsești de ele căci sunt bune de aruncat la gunoi.

Un negustor din lumea liberă care și-ar permite să vândă mărfuri de o asemenea calitate, ar fi înhățat în două minute de poliție. Insă iarna trecută, românii (cel puțin cei din București) au avut fericirea de a mânca foarte buni cartofi: veneau din Polonia, care la rândul ei, îi primise ca ajutor de iarnă din Occident, iar Jaruzelski s'a dovedit bun negustor cu mila altora. Insă ca să primești o bucățică de carne pe cartelă bineînțeles, trebue ca la ora trei noaptea să te așezi la coadă pe scăunelul pe care ți-l aduci de-acasă, căci trebue să fi printre primii douăzeci. Altminteri n'ai nici o șansă să primești; carnea de pasăre fiind rară.

In fond la orice produs se face coadă: la hârtie higienică, la săpun, la detergenți, la cue, la articole de îmbrăcăminte. Chiar și din medicamentele primite din străinitate dela rude și cunoscuți, se mai fură o cotă pentru rezerva Comitetului Central. Intr'o asemenea penurie generală este normal că inflorește abuzul, șperțul și intoleranța: lupta pentru existență!

Redau trei scene absolut autentice, povestite de trei persoane din București care nu se cunosc nici măcar din auzite, toate trecute de 70 de ani, la trei cozi, indiferent ce se vindea. O femeie cu un copil de doi ani de mână și un altul în pântec în luna a noua. O bătrână care stătea și ea la coadă de vreo două ore, recomandă celor veniți mai devreme să permită acestei mame să ia printre primele produsul promis. Un val de strigăte de protest și de injurii dintre cele mai murdare s'a ridicat - ireproductibile - împotriva bătrânei cuprinsă de milă pentru copilașul ce plângea și tânăra mamă însărcinată în luna noua. La o altă coadă un bătrân bolnav stătea și el de peste o oră, dar probabil suferea de inimă se clătina. A intervenit tot un bătrân să fie lăsat să ia primul din produsul promis, mai ales că până la deschiderea magazinului mai era o oră de așteptat. Același potop de injurii și la adresa intervenientului. Al treilea caz, nu-l reproduc azi, căci mă cutremură, dar îl voi scrie. Si acestea sunt cazuri ce se întâmplă cotidian de zeci sau sute de ori în București, cel mai bine aprovizionat oraș al României. Lupta pentru existență este mai dură în România decât în junglă.

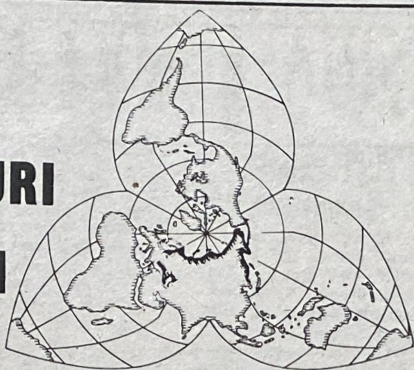
Cei câțiva din Comitetul Central și din vârful partidului comunist sunt în belșug. Au salarii sau pensii uriașe, au vile pentru care nu plătesc chirie, au mașini cu șoferi la scară, iar alimentația li se aduce acasă - gratis bineînțeles - dela nenumăratele ferme ale Comitetului Central, începând cu icre negre și morun.

Ne îngrijorează faptul că profilul moral și spiritual al poporului român, a fost desfigurat de vitriolul comunismului. Pentru un popor cu peste două mii de ani de existență corectă în istorie, este cea mai mare crimă.

Este normal ca într'o situație ca cea care există în România, unii oameni să-și iasă din fire și să înceapă să vocifereze. Dar abia încep strigătele de revoltă că și apar câțiva vlăjgani, civil sau în uniformă, care aleg pe unul care țipă mai tare, îl trag de-oparte și în fața celor ce văd îi spun cu voce fermă ca să ia aminte toată lumea: "ține-ți gura, ia seama că mașina e colea". Si la auzul acestor vorbe se așterne o liniște de mormânt.

Nu trebue să mire pe nimeni că în situația disperată în care se găsește România mai cu seamă în ultimii ani, situație care se înrăutățește pe zi ce trece, mulți jurnaliști și oameni de afaceri, care cunosc de acum ce se întâmplă acolo pe toate fațadele, prevăd o schimbare (de către Moscova) a dinastiei ce conduce acolo, în scurt timp. □

# DIN CELE TREI COLȚURI ALE LUMII



Rubrică întocmită de ARGUS

## STATELE UNITE

S.U.A. Ajutorul Economic dat de către Statele Unite, pentru redresarea economică de după cel de al doilea război mondial -fără rambursare- se ridică la suma de 130,2 miliarde de dolari. Pe zone geografice, ajutorul american cuprinde: Orientul Mijlociu și Asia de Sud cu 35,1 miliarde de dolari, din care Egiptul a căpătat 7,921 miliarde, urmat de Izrael cu 6,370 miliarde, India 5,777 milde, Pakistan 4,519 miliarde iar restul în sume mai mici a fost împărțit între Turcia, Bnagladesh, Grecia, Iordania Siria, Iran etc.

In Orientul Indepărtat, ajutorul american a fost de 24,4 miliarde pe primele locuri fiind (în miliarde): Vietnam 6,457; Coreea de Sud, 5,540; iar restul împărțit între alte țări din care Japonia a primit doar 1,685 miliarde.

Europa a primit ajutor în valoare de 20.5 miliarde de dolari după cum urmează (în miliarde de dolari): Marea Britanie, 4,497; Franța, 3,131; Germania 2,960; Italia, 2,857; Jugoslavia, 1,352 și Austria, 1,100; Sub un miliard au primit: Spania, Olanda, Belgia, Norvegia și alte țări mai mici.

In america Latină, ajutorul a fost de 10.9 miliarde dolari, din care numai Brazilia a primit 1,808 miliarde restul țărilor situându-se sub 1 miliard. Argentina nu figurează pe lista țărilor ajutate.

In Africa s'a dat ajutor de 9,0 miliarde de dolari, dar nicio țară n'a atins cifra care să depășească un miliard, iar în Oceania, ajutorul american a fost doar de 900 milioane de dolari. Din restul de 19,5 miliarde, s'au distribuit ajutoare nelocalizate pe regiuni geografice.

## CUBA

Eduardo Gomez Cabale, funcționar superior în Ministerul Sănătății din Cuba, a părăsit conferința Organizației Mondiale a Sănătății care se ținea la Port au Prince - Haiti și a cerut azil politic în SUA.

## AFGANISTAN




Soldați sovietici, susținuți de tancuri și bombardiere aeriene, au distrus din temelii localitatea Zarvali, cu peste 1000 de locuințe din Afganistanul de răsărit.

Acțiunea de răzbunare contra sătenilor, s'a datorat serioaselor pierderi ale trupelor sovietice suferite în această regiune controlată de naționaliștii afganistani.

## ROMÂNIA

In numărul de pe Noembrie/Decembrie 1982, revista americană "The Plain Truth" a publicat un tabel "Suicide Rates for Selected Countries" (Nivelul Sinuciderilor în Țări Selecționate) cu un amplu articol. Nivelul este dat la 100.000 locuitori. Primele trei locuri sunt deținute de trei țări din lagărul comunist: România - 66,5, Ungaria- 43,1 si RDG - 30,5. Tara noastră se plasează pe primul loc, la distanță, de cea de a doua plasată.

Există sinucideri și în țările industrializate, chiar la un nivel ridicat față de țările din lumea a treia, dar altele sunt cauzele.

The Plain Truth a avut ca sursă pentru publicarea tabelului "Anuarul Demografic al ONU pe anul 1975", ultimele date publicate privitor la sinucideri. Datele pentru România și Ungaria sunt pe anul 1978, RDG- 1970. Dacă în 1978 există această situație disperată pentru poporul nostru, care este astăzi nivelul sinuciderilor când foamea, bătaia și decretele au făcut viața și mai insuportabilă? Ne cutremurăm gândindu-ne la realitate.

## ALBANIA

ALBANIA. Agentul albanez Hidajit Hiseni, conducătorul "Grupului Marxist-Leninist din Kosovo", care urmărea separarea regiunii Kosovo de Macedonia și anexarea ei la Albania, a fost condamnat de către un tribunal din Belgrad la 15 ani închisoare.

Enver Hogea, a făcut o masivă remaniere guvernamentală, înlocuind 10 miniștri și pe Seful Comisiei Planificării de Stat. Această epurare este continuarea acțiunii începută acum un an, când Primul Ministru, Mehmet Shehu, a fost asasinat în plină ședință de cabinet, de un securist de al lui Hogea, după care s'a dat comunicatul că s'a sinucis. In momentul de față, omul care și-a întărit poziția este Ministrul de Interne Hekuran Isai, Seful Securității. In discursul pe care Hogea l-a ținut după alegerile din Noemb. 1981, a demascat că dușmani ai Albaniei: Statele Unite, URSS, China Comunistă și Jugoslavia.

Din surse extra terestre, se comunică știrea că toți conducătorii acestor popoare au lăsat la o parte divergențele, pentru a pune la cale o alianță de apărare impotriva pericolului...albanez.

## ROMÂNIA

ROMANIA. Nebunia ceaușeștilor, a întrecut orice limită. După stupida lege cu oprirea emigrărilor, cerând retroactiv taxele în valută, AIDA și Nicu, cer bijuteriile familiei regale române.

Recent, cotidianul new yorkez Daily News, a publicat un articol în care făcea cunoscut că guvernul comunist face diverse presiuni pe lângă fostul rege Mihai, de a înapoia bijuteriile aparținând Coroanei României. Se fac deasemenea presiuni și asupra fostului mareșal al Curții Regale, Ernest Urdăreanu, acum în vârstă de peste 90 de ani, spre a da de urma tezaurului Coroanei Române. Tesătoarea Lenuța Petrescu, ajunsă prima doamnă a reserelei, crapă de ciudă dacă nu poartă bijuteriile Reginei Maria. Acestea au dispărut însă ca prin farmec, după ce Carol Criminalul s'a căsătorit cu femeia de cabaret Elena Wolf-Lupescu.

In goană după publicitate, fostul diplomat portughez Tony Teixera, autor de cărți, a fost vara trecută în Portugalia să afle dela Urdăreanu, secretul comorii. Printre cei solicitați la interviuri au fost exregele Italiei, Umberto, care a cunoscut-o bine pe Lupeasca și Doamna Ramada Curto, căsătorită cândva cu dr. Serghei Voronov, care își . făcuse o mare reclamă pe vremuri cu tratamentul său pentru "întinerire". Printre cei care au urmat tratamentul Doctorului Voronov, au fost Carol și Lupeasca. "Tratamentul" consta în transplantul unor glande de maimuță pacienților. Glandele transplantate pe Carol și Lupeasca au prins fără dificultate, având aceeași familie cu donatorii. Cât despre comoară însă nu se știe nimic, ea trecând dela Lupeasca la alte nepoate și strănepoate de același sânge.

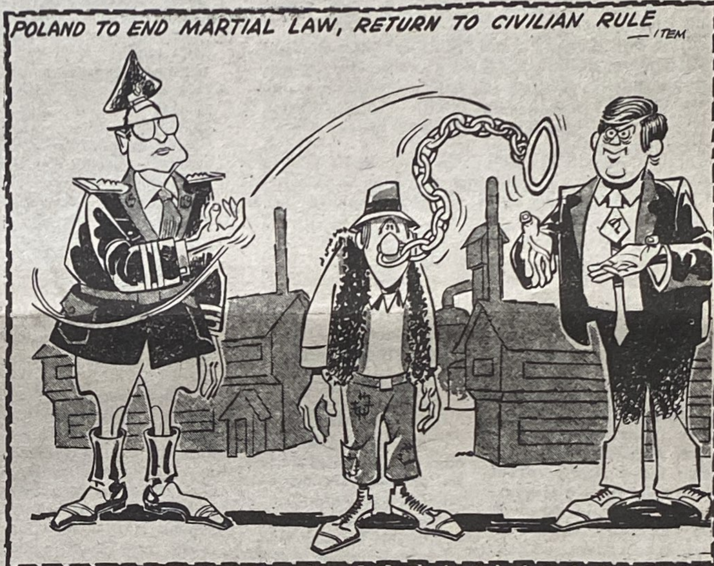
## SPANIA

SPANIA. La Palma de Mallorca, s'au întâlnit Seful PLO Yasser Arafat și Bruno Kreisky, Cancelarul Austriei. Nu s'a dat niciun detaliu asupra convorbirii de trei ore dintre cei doi, dar la întrebările ziariștilor, Arafat a spus că dorește ca guvernele europene să insiste mai mult pe lângă Statele Unite, pentru a diminua susținerea necondiționată acordată de americani, Izraelului. "Cum a putut Statele Unite să fie atât de hotărîtă în apărarea drepturilor celor 1500 de locuitori ai Insulelor Falkland și în același timp nesocotește dreptul celor cinci milioane de palestinieni ?" a mai declarat Arafat.

## CHINA

CHINA. Intreprinderea de transport aerian chineză, va cumpăra zece avioane tip Boing 737-200 pentru suma de 160 milioane dolari.

## POLONIA




POLONIA. După un an de zile, generalul Jaruzelski a ridicat legea marțială. Imediat au luat ființă 2500 de unități sindicale aprobate de guvern în locul fostei Solidarități. Cine a câștigat după un an de tensiune, lupte și victime omenești? Ca întotdeauna de după 1944, câștigul a revenit URSS și comuniștilor. Legea marțială s'a ridicat, după ce sindicatele libere Solidaritatea au fost scoase în afara legii și coducătorii lor zac condamnați la ani grei de închisoare. Apusul înfrânt, se va lăuda în alegeri cu dârzenia lui care l-a făcut pe Jaruzelski să cedeze și lumea adormită de vrăjile mass-mediei, va întoarce pagina însângerată a Poloniei, ca un bilanț încheiat. Amețindu-ne cu false victorii, nu vom fi nicodată treziți nici de năvala comunismului peste lumea liberă. Apusul este în totalitatea lui, mai slab decât era Anglia în 1939. Nepregătită atunci, a știut să declare război Germaniei pentru intrarea în Polonia. Astăzi se fac proteste diplomatice formale în care nu cred nici expeditorii nici destinatarii. Polonia a pierdut o bătălie din cauza nepăsării Apusului pe plan extern și a lipsei unui Cardinal Vâșinsky pe plan intern. Nehotărîrea Primatului Glemp, le-a fost suficientă comuniștilor să fie siguri că nu au o opoziție dură. Sancțiunile economice au lovit tot în popor, pentrucă dela Comitetul Central până la ultimul derbedeu intrat în miliție, aveau asigurate bunurile de care aveau nevoie, prin aprovizionarea politică specială. Polonezii trec din nou printro perioadă grea. Va putea să schimbe această stare viitoarea vizită a Papei în țara de baștină, sau va fi ea o recunoaștere a "stărilor de fapt"?

## STATELE UNITE

Surse ale Departamentului de Stat american, au declarat că Izraelul și-a intensificat acțiunea de instruire și furnizare de armament în America Centrală. Armele vândute în Guatemala, Honduras, El Salvador și Costa Rica, provin din materialul capturat dela palestinieni după invazia din Liban.

...

Incorecta Elizabeth Holtzman, a fost chemată în fața unui tribunal din Brooklyn, pentru dpășirea atribuțiunilor pe care le are.

## BULGARIA

Descoperiți de toate acțiunile de terorism pe care le provocau în lumea liberă și în special de rolul jucat de falșii diplomați bulgari în atentatul contra Papei, nerușinarea comuniștilor dela Sofia, a întrecut-o și pe cea sovietică. O revistă săptămânală care apare în capitala Bulgariei acuză de complot în încercarea de asasinare a Papei, pe...CIA și grupurile de dreapta. Si uite așa ne face să ne întrebăm: De ce s'o fi oprit Vasile Bulgaroctonul la jumătatea drumului?

## NAȚIUNILOR UNITE

Statele Unite și Republica Africei de Sud, au ajuns la un acord în cadrul Națiunilor Unite de acordarea independenței Namibiei, după ce trupele de Cubanezi vor fi retrase din Angola, unde se instruesc pentru pătrundere în Namibia. Drept răspuns, Cuba și Angola au acuzat Statele Unite de șantaj, declarând că trupele cubaneze vor fi retrase când Africa de Sud va înceta agresiunea ei împotriva Angolei. Ori cum o asemenea agresiune nu există, soarta Namibiei zace la dosar.

# ŞTIRI DIN ŢARĂ

## CRONICA RADIO

### PARTICIPĂM LA CONCURS!

"Emisiunea 'Glasul Patriei' (R. Buc. 4/11/82) invită pe ascultătorii de peste hotare să participe la concursul: România-Ceauşescu-Pacea!"

"Participanţii vor trebui să răspundă la următoarele întrebări:

"Ce ştiţi despre:

1) Dezvoltarea potenţialului economic al României Socialiste;

2) Politica de pace şi colaborare a României, a Preşedintelui Niculae Ceauşescu;

3) Ce iniţiativă Românească, pe plan internaţional, v'a reţinut atenţia?"

Se oferă un potop de premii: aparate de radio, casete, discuri, obiecte de artizanat, diplome, menţiuni speciale, etc.

Concursul era o necesitate, Niculiţă "a tras peste 31" şi a rămas cu obrazul descoperit. Acum lateraţii literaţi încearcă să-i spele faţa cu votul măsluit al românilor de peste hotare.

Si pentrucă e vorba de un concurs unde suntem invitaţi, ca români peste hotare, expediem următoarea scrisoare: Radio-TV, Căsuţa Poştală 111, Bucureşti, RSR. (Att. "Glasul Patriei').

Răspuns la întrebările despre economia, politica şi iniţiativa românească:

1) In RSR există "Foamea Stiinţifică" (i se spune oficial "Alimentarea Stiinţifică", N.R.); s'au introdus cartele pentru alimente; există criză de energie, oamenii dorm îmbrăcaţi iar oraşele sunt în beznă; recolta se culege cu mâna de elevi, funcţionari şi armată! Colac peste Lenuţa, RSR datoreşte $13 bilioane.

2) Politica externă a RSR apără interesele imperialismului rusesc. Suportă ocupaţia Afganistanului, Legea Marţială din Polonia, şi antrenează pe teroriştii comunişti din Lumea a Treia.

3) La "iniţiativa românească, pe plan internaţional" ne-a "reţinut atenţia" ordinului dat de Preş. Ceauşescu de a-i asasina pe Paul Goma şi Virgil Tănase.

Notă: facem rămăşag că ori ce răspuns identic, sau asemănător cu al nostru, nu va căpăta nici un premiu.

### DELA 30 LA 100!

Schimbul unei butelii de Aragaz care costa acum câţiva ani 13 lei, acuma oficial costă 42 de lei, dar nu se găseşte. La negru butelia costă 100 de lei.

### CUM NE CULTIVĂM

RSR este unica ţară din lume care a desfiinţat Institutul de Psihologie şi Pedagogie. De asemenea pictura şi sculptura se vor preda numai sub formă de cursuri serale.

### RESTAURANTUL PRINŢULUI

Nicu Ceauşecu, moştenitorul ales de tată-său Niculae, şi-a deschis restaurant propriu, "Moldova", situat lângă Grădina Icoanei. Restaurantul e bine aprovizionat, e deschis toată noaptea şi se intră cu invitaţie specială. Este o iniţiativă părintească menită de a-l ţine pe Nicu departe de ochiul publicului. Se îmbată şi se bate între ... prieteni.

### RSR ÎNCHIRIAZĂ SCLAVI!

Muncitorii pe care guvernul îi trimite să lucreze peste hotare, în special în Orientul Mijlociu, sunt pur şi simplu închiriaţi ca sclavi. Ei sunt forţaţi să facă orice, oricând şi să asculte de oricine! Atât timp cât stă în străinătate muncitorul primeşte doar o sumă minimă, pentru cheltuielile zilnice, iar restul îl primeşte în lei, la întoarcere, guvernul reţinând valuta cu care este plătit. Contractul de muncă este precizat în 23 de articole din care reproducem: "Mă angajez să lucrez şi în afara programului obişnuit de lucru potrivit dispoziţiilor primite dela şefii mei ierarhici... mă oblig să prestez orice activitate chiar dacă aceasta nu este legată de specialitatea pentru care am fost detaşat inclusiv munci ocazionale de altă specialitate." Muncitorul este deasemenea obligat, (sub semnătură) "...să nu întreţină relaţii personale cu cetăţenii străini... să nu intre în contact şi să nu participe la activitatea unor culte sau secte religioase." Muncitorii sunt deasemenea obligaţi să se ducă şi întoarcă pe ruta stabilită de guvern. Muncitorii sunt trimişi şi înapoiaţi fără lanţuri la picioare!

### DACII ŞI COMUNIŞTII

Un nou îndemn ca oamenii să-şi ţână cuvântul, să realizeze ce-au promis (terminarea cu succes a planurilor cincinale, a măririi producţiei, etc., etc.) deoarece: " ... în lumea noastră comunistă angajamentul este reflexul cel mai nobil al sufletului dac, al cuvântului de comunist..." (Radio Buc.) Comentatorul a uitat să menţioneze că cel mai mare promiţător care nu se ţine de cuvânt, este însuşi regimul ce tot promite fericire şi îndestulare.

### CONSTATĂRI

Ziaristul Michael Dobbs (Washington Post) trecând în revistă situaţia din ţările satelite constată că în RSR... "domneşte cea mai severă represiune politică şi cel mai scăzut nivel de viaţă din ţările blocului sovietic".

••

Raţia de pâine pentru ţăran e de 250 gr. De multe ori el trebue să meargă în satul vecin ca să şi-o procure.

••

"Un consum excesiv de carne, lapte, unt, dăunează în special sănătăţii copiilor şi oamenilor în vârstă. (Un sfat medical dat ascultătorilor de către R.Buc.) Pentru sănătatea copiilor şi a oamenilor mai în vârstă, cel mai bun sfat ar fi că ei pot să consume orice, afară de alimente.

### NICULIŢĂ-I POPULAR!

Ceauşescu nu se poate plânge că presa din străinătate nu-i acordă atenţia cuvenită. După ce-a fost numit "Primul Rege Comunist" acum ziarul "Paris Match" îl numeşte pe Ceauşescu "Un Neron al României".

### FUG ARTIŞTII!

Fiica actorului Radu Beligan, d-ra Ana Maria Beligan, regisoare de filme, a ales lumea liberă. Graţie renumelui de care se bucură tatăl ei ce deţine postul de director al Teatrului Naţional, Ana a căpătat viză ca să facă o excursie în Germania de Vest, dus-a fost, dar nu s'a mai întors.

Odată cu Ana Maria a rămas în Vest şi d-na Dana Crivăţ Lovinescu, soţia lui Horia Lovinescu, directorul Teatrului Nottara.

In RSR s'au creat...două posturi de directori de teatru.

### PE LINIE MOARTĂ?

La înmormântarea lui Brejnev, Ceauşescu (fără Lenuţa) a fost plasat alături de Yasa Arafat şi alţi reprezentanţi trimişi din Asia şi Africa. RSR-ului nu i s'a făcut cinstea să fie pus alături de europeni.

••

Cine merge odată în România, îşi pierde gustul pentru a repeta experienţa. Guvernul recunoaşte lipsurile, mojicia şi nepăsarea funcţionarilor de aceea a trebuit să admită: "In anul 1982 s'au înregistrat unele neajunsuri... unele servicii au fost nesatisfăcătoare... etc. (R.Buc.) In prezent majoritatea turiştilor o formează cetăţenii din ţările satelite, care nu aduc cu ei valută forte...

••

La Facultatea de Medicină, anul trecut, au reuşit aproape toţi candidaţii care-şi terminaseră liceul C.D. Loga. Liceul are o mare distincţie: este frecventat de copiii marilor tovi.

### BĂTRÂNEŢE COADE LUNGI!

La oraş pensionarul îşi ajută familia, stând la coadă în faţa magazinelor. Este singurul care are timp de pierdut. Nu acelaşi lucru se întâmplă la sate unde pensionarul primeşte 200-300 lei şi câteva kilograme de alimente (făină de grâu, de porumb, etc.) Mulţi ţărani se plâng că nu şi-au primit raţia de alimente de luni de zile, deoarece cooperativele nu au provizie.

### ŞI-AU ÎNVĂŢAT LECŢIA...

Strângerea recoltei cu muncitori voluntari, patrioţi, harnici şi alte calităţi atribuite, nu-şi dă randamentul. Vorbind de rezultatele echipei dela Facultatea de Electronică (R.Buc. 10-8-82) se constată: "studenţii aflaţi în campania agricolă ... n'au reuşit să recolteze nici măcar atât cât să acopere cheltuielile făcute pentru masă!" Alte constatări (sau acuzaţii): "Voluntarii" au plecat fără "învoire" iar a doua zi sunt obosiţi, stau întinşi pe porumb şi nu muncesc...pe unii i-am întâlnit chiar dormind sau citesc cărţi!...(Mare crimă ca un student să citească...N.R.) O altă vină se aduce şi părinţilor care sunt gata"...să ofere (în numerar) Contra-valoarea muncii pe care o au de prestat, numai ca odraslele dumnealor, să se poată întoarce acasă." Se oferă şi o soluţie: "Voluntarilor" să li se impună un regim "cu rigurozitate, ca la armată, stingerea la ora 10 şi jumătate!.

## CRONICA PRESEI

Campania electorală din RSR:

### CEAUŞESCU CANDIDEAZĂ LA POSTUL DE PREŞEDINTE!

Indrumătorul, făcând pe niz-naiul, a luat-o hai-hui cu helicopterul şi-a început să atace administraţia din Bucureşti pentru falimentul economic şi suferinţele poporului.

In faţa mulţimii, microfoanelor şi ziariştilor, Niculiţă acuză guvernul reserist, singurul vinovat de holerile şi lacustele ce s'au abătut asupra neamului.

Crâmpeie din discursul candidatului la postul de preşedinte:

"Fiecare minister îşi poate crea anumită rezervă de materiale, avem lipsuri serioase în folosirea fluviului de producţie..."

"In 1983 să nu mai fie niciun produs nerentabil şi nici intreprinderi fără rentabilitate...soluţionarea acestor sarcini pun probleme serioase în faţa conducerii ministerelor..." (dela şedinţa CC al PCR).

"In trecut cam două treimi din export se realiza din agricultură. In ultimii ani, de fapt, n'am realizat aproape nici un/export. Trei ani la rând chiar importul pentru agricultură a fost mai mare decât exportul din agricultură (din discursul de "Ziua Recoltei").

Dar, indiferent de reformele şi remanierele din guvern, finalul tragediei este acelaşi: Pleacă Ceauşescu, vine Ceauşescu.

Un bravo marelui actor Ceauşescu!

---

Un inginer -care a luat parte la aceste lucrări relatează că din strada Primăverii unde este reşedinţa regală şi până la Otopeni, se lucrează intens la un tunel (secret) pentru EL şi EA! E proiectat ca Otopenii să devină aeroport particular.

••

Părintele CALCIU este cea mai mare parte din timp ţinut în lanţuri! A ajuns (mai bine zis, a scăzut) la 38 Kg...

••

Trenurile de marfă şi-au mărit greutatea dela 25 la 30 de mii de tone; vor face opriri mai puţine iar numărul lor se va reduce. Trenurile de călători vor fi mai puţin luminate şi încălzite. Pe şosele s'a hotărît extinderea utilizării remorcilor auto. Toate acestea pentru a se economisi energie.

••

Oraşele vecine cu hotarul de apus: Arad, Oradia.etc., sunt mai bine "aprovizionate", dar nu de guvern, ci de ungurii care trec graniţa şi cumpără articole (săpun, colonie, etc.) pe care românul ori nu le găseşte ori trebue să facă coadă în faţa magazinilor.

••

Ceauşescu a venit cu o ideie revoluţionară şi originală: ţăranii sunt sfătuiţi să-şi ţină vite şi păsări pe lângă casă. O ideie la care gospodarul nu s'a gândit niciodată!

••

Pentru dolarii trimişi prin bancă se oferă cupoane cu care poţi să cumperi dela magazinele statului "Shop".

••

O nouă statistică rusească: Basarabia 65.48 % români, 10.28 % ruşi, restul alte minorităţi. Populaţia totală cca 4 milioane. La români ruşii le spun moldoveni.

••

Pentru un apartament cu trei camere costul curentului electric pentru încălzit, gătit, luminat, etc. se ridică la 1.600 lei lunar. (Leafa medie în RSR 2.340 pe lună, N.R.)

••

Pe zidurile oraşelor au început să apară lozinci împotriva lui Ceauşescu.

••

Salariile funcţionarilor dela Securitate au fost mărite cu 50%.

••

Dacă îţi luminezi în timpul nopţii curtea sau grădina, eşti amendat şi în plus ţi se întrerupe curentul pentru 90 de zile.

••

Veniturile nominale nete lunare ale ţăranului "s'au ridicat" -afirmă guvernul- la 1.375 de lei pe o persoană activă". Cu leafa pe o lună ţăranul poate să-şi cumpere la negru 1 1/2 Kg. de cafea!

••

Se speră că la sfârşitul anului 1983 se va termina Canalul Dunărea-Marea Neagră.

••

La întreprinderile miniere Lupeni a intrat în funcţiune un nou abataj frontal care poate extrage zilnic peste 500 de tone de cărbune coxificabil.

••

Pentru a extrage o tonă de produs de materii prime, azi se consumă de 6 ori mai multă energie decât în 1960.

••

Cabinetul ministerial al lui Ceauşescu se compune din 55 de membri.

••

La Craiova se pregăteşte înfiinţarea unui laborator pentru obţinerea medicamentelor de origină vegetală. Medicamentele vor fi extrase din flora spontană cât şi din cea cultivată.

••

Regimul refuză să aprobe paşaoarte studenţilor cărora li se aprobă burse în străinătate.

••

Se plănueşte construirea unei căi ferate (RSR-Iugoslavia) peste barajul hidrocentralei Porţile de Fier II.

••

Delta Dunării este subiectul unei noi transformări. Se va mări extinderea agriculturii în delta fluvială dela 60.000 ha. la 140.000 ha.

Delta a rămas una din bogăţiile naturale ale României ce n'a fost încă complet distrusă. Planurile de "valorificare au fost elaborate la indicaţiile tov. Ceauşescu."

••

Un inginer (textile) care a ieşit la pensie la 1 Ianuarie 1983, primeşte 1.700 lei lunar.

••

Rezultatul grevei celor 35.000 de mineri de pe Valea Jiului s'a solvat cu circa 3.000 de familii mutate cu forţa, majoritatea conducătorilor grevei au dispărut în mod misterios (accidente, etc.) iar situaţia materială s'a înrăutăţit la fel ca şi 'n restul ţării.

••

In România se găsesc 263 de oraşe dintre care 18 au mai mult de 100.000 de locuitori. (Bucureştiul are cca 2 milioane).

••

# Actualitatea internațională

## CREDINȚA

Gh. BĂLTEANU



SFÂNTUL PĂRINTE, PAPA PAUL IOAN AL II-LEA

Credința în Dumnezeu ocupă un loc tot mai important în viața națiunilor captive din Estul Europei. Credința s'a dovedit a fi fundamentul formării, rezistenței și existenței acestora. Năvălirile barbare din Asia, invazia turcească și rusească n'au putut nimici credința în Dumnezeu. Astfel nu s'a putut impiedeca manifestarea acestor națiuni și în cele din urmă triumful lor. Invazia ruso-asiatică din 1944-45, instaurarea tiraniei comuniste, intensa activitate de indoctrinare marxist-leninistă nu au creat omul ateu, comunist. Credința a rămas, iar marxism-leninismul a convins de contrariu. Prigonirea Bisericii, a credincioșilor, arestările, tortura, inchisorile și uciderile au întărit credința celor prigoniți. Popoarele în vremuri de răstriște s'au adunat totdeauna în jurul Bisericii.Biserica a fost și rămâne fundamentul oricărei națiuni. Chiar dacă ucigașii conducători ai regimurilor comuniste distrug construcțiile bisericești, credința și Biserica spirituală nu pot fi distruse. Această forță spirituală va duce națiunile captive la triumf.

In Decembrie 1982 s'au împlinit 60 de ani dela crearea prin forță a URSS. Inainte de Decembrie 1922, cunoscutul simbolist rus Andrei Belij a spus: "Noi ne găsim în vârful unei epoci,care, prin triumful materialismului, a nimicit materia; n'avem ce mânca, n'avem ce îmbrăca, nu există nimic concret în jurul nostru - doar idei!". Aceasta era după cinci ani dela revoluția din Octombrie 1917. Astăzi, după 60 de ani dela crearea URSS și 65 dela revolutie, se poate spune același lucru despre URSS. cu o singură modificare: ultimile două cuvinte pot deveni din "doar idei", "nici idei!". Nimeni nu mai crede în ideologie. Materialismul în URSS este învins. Credința a rămas.

Stalin a ucis milioane de creștini și mii de preoți. In 1959, urmașul său, Nichita Hrusciov, poreclit "măscăriciul dictator", a prezis pentru anul 1982, nu numai victoria deplină a comunismului în URSS și repartiția după principiul mincinos "fiecăruia după nevoi", dar și dispariția definitivă a Bisericii, respectiv, crearea uneia "URSS" total ateistă. Pentru ca să-și realizeze profeția, Hrusciov a trecut la lichidarea fizică a preoților și biserici lor, care au ajuns în 1964 la jumătate din cât erau în 1959. In 1982 însă constatăm cu bucurie nedispariția credinței, ci, a lui Hrusciov, care a murit uitat de toți în 1971. Cu toată prigoana ce continuă în URSS, numărul credincioșilor și al preoților crește din nou. Tineretul ocupă locul de frunte. Deja în 1979, tineretul credincios din "catacombe" a adresat o chemare tineretului american, în care, între altele se spune: "Noi ne simțim o materie vie, din care Christos realizează ceva nou: o nouă societate, o nouă cultură, o nouă familie, un nou bărbat și o noua femeie. El face din noi, în fond, un nou popor. Aceasta înseamnă, în același timp, întoarcerea la originile rădăcinilor sufletului poporului rus, care va sta deschis lumii lui Dummezeu". Este tocmai de ceea ce se teme conducerea din Kremlin.

In toate țările din Estul Europei tineretul se manifestă ca bun creștin. Credința sa, îmbracă o formă tot mai militantă. O singură țară din Balcani, mică, izolată și nenorocită, Albania, s'a declarat recent (Nov. 1982), "prima țară ateistă din lume". Asta îi mai lipsea!

Biserica nu se manifestă ca o parte izolată, ci, ca un tot legat organic de viață. Aceasta împreună cu națiunea și liberatea, sau drepturile omului, formeaza trilogia "Națiune-Credință-Libertate", despre care am scris într'un număr anterior al "C.R.". Trilogia formează o forță imbatabilă, care s'a manifestat din plin în Polonia, în special, după 1980. Mișcarea cardinalului Wișinschi, decretarea stării de război, arestarea a mii de oameni și a conducătorului lor Lech Walesa, interzicerea "Solidarității", interzicerea vizitei Papei în 1982 și alte măsuri, nu au putut suprima existența vie a credinței și solidarității reale a poporului polonez.

Părintele spiritual al mișcării "patrio-creștine", este marele polonez, Carol Voytila, Papa Paul Ioan al II-lea.El a devenit un simbol nu numai pentru polonezi, ci, pentru toți creștinii din Europa de Est. Conștient de aceasta Moscova a decis în 1981 să-l lichideze. Astfel în Mai 1981 în piața Sfântul Petru, s'a săvârșit groaznicul atentat. Turcul Ali Agca a fost instrumentul. După legile democratice din Occident Agca ar fi fost un criminal izolat. Ancheta a fost slabă și nu a obținut mai mult. Dar iată că, după un an de detenție, atentatorul a hotărît să vorbească. Cauza: cei care l-au plătit nu l-au eliberat din închisoare în termenul de un an, cum fusese convenit. Astfel se constată adevăratul criminal: spionajul bulgar, care lucrează pentru KGB. Iar în timpul atentatului șeful KGB-ului a fost Juri Andropov actualul șef al partidului comunist al URSS, omul ales drept continuator al lui Brejnev.

Agca, precum se știe, a fost răpit din inchisoarea în care se găsea în Turcia de către un grup organizat al cărui sediu se afla la Sofia. De precizat că, s'a stabilit precis că centrul terorismului turc se găsește în Sofia. Agca a fost adus la Sofia unde a fost instruit și trimis în vederea realizării atentatului. La Roma a fost instruit, la fața locului, de trei agenți bulgari: Antonoff, Aivasoff și Kolev. Primul a fost șeful agenției aeriene bulgare "Balkan Air", ceilalți doi, diplomați la ambasada bulgară. Antonoff a fost deja arestat,ceilalți au imunitate dipomatică, anularea căreia se cere de guvernul italian și se refuză de cel bulgar. Dovezile prezentate de procuratura italiană sunt zdrobitoare, și cu această ocazie, se constată și alte crime ale bulgarilor.

Spionajul bulgar a colaborat cu brigăzile roșii la diverse acțiuni care au cutremurat Europa, a livrat prin contrabandă arme teroriștilor, și mafiei, ca și stupefiante, a colaborat și la răpirea și uciderea lui Aldo Morro, secretarul general al partidului creștin-democrat, ca și la răpirea generalului NATO, Dozier. Bulgarii, au organizat activități de spionaj în Italia. Printr'unul din spionii lor, un conducător sindicalist italian, care vizita "Solidaritatea" și pe Lech Walesa în Polonia, a fost organizată uciderea lui Walesa. Dar a eșuat. Astfel că acum a fost descoperită o întreagă rețea internațională a crimei al cărei centru este la Sofia, capitala Republicii Socialiste Bulgare. Au fost arestați până în prezent 200 de criminali. In zadar încearcă KGB-ul și guvernul bulgar să-și ascundă vinovăția. Dovezile sunt clare. De trei decenii lucrează destul de liber KGB-ul și spionajul țărilor satelite pe teritoriul Lumii Libere. Este timpul să se ia măsuri hotărîte, de masă, de lichidare radicală a crimei comuniste-sovietice!

Credința în Dumnezeu și hotărîrea păstrării ființei naționale și a legilor străbune au creat atitudinea de jertfă a micului și a săracului, dar curajosului popor afgan cotropit de trupele rusești în Decembrie 1979. Cotropit dar nu îngenunchiat. In toți acești trei ani, luptele contra cotropitorului nu au încetat. Prizonierii ca și cei care au trecut de partea frontului de eliberare (și nu rebelii cum le spun unii în Occident) aduc știri îmbucurătoare. Astfel generalul Abdul Mannon din armata guvernului din Kabul care a trecut de partea patrioților, afirmă că armata afgană a guvernului mai numără doar 20.000 de soldați din 80.000 câți au fost în 1978. Mai mulți din conducerea afgană, cât și sovietici luați prizonieri, vorbesc de pierderi mari în rândul armatei cotropitoare. Cifrele se ridică la 30.000 de soldați sovietici! Luptele sunt din ce în ce mai aprige. Deși este frig, iarna luptătorii patrioți afgani repurtează succese și mai mari, căci întunericul care durează mult din cauza nopților lungi, le favorizează acțiunile. Cu toate pierderile și lipsa de perspectivă, Moscova nu vrea să se retragă. Din contră, aduce noi întăriri. Trupele sale se ridică acum la 105.000 soldați, între care există și trupe aduse din țările satelite din Estul Europei.

Concluzia: unde este multă credință, acolo este și multă patrie! □

## Efemeride

Un scriitor român din lumea liberă, scria deunăzi că în starea actuală, nu se mai poate vorbi de un EXIL, ca un spațiu privilegiat al unui refuz istoric, ci de exilați.

Incercarea de a se crea o acțiune unitară la care să adere majoritatea, dacă nu chiar unanimitatea românilor fugiți de sub comuniști, nu s'a soldat nici pe departe cu speranțele inițiatorilor. Organizațiile respective: Consiliu, Comitete, etc., suferă de anemie spre neînțeleasa bucurie ce o simt câțiva români din lumea liberă, care le vor dispărute. Satisfacția pe care o au unii de a vedea la pământ toate grupările care nu înțeleg să stea drepți tamburește la ordinele lor, naște legitima întrebare: Cine sunt și ve vor acești domni și în slujba cui lucrează?

Anchilozorea pe de altă parte a unor urmași ai răposatei "pseudodemocrații" -cu butoiul de țuică și ciomăgarii electorali-în formule neviabile pentru neamul românesc nici acum jumătate de secol, este altă frână în unitatea exilului. Dacă mai adăugăm la aceste categorii, scursoarea de comuniști care a năpădit lumea liberă -sub umbrela azilului politic în care n'au crezut nicio secundă- începem să conturăm cât de cât tabloul comunităților românești. Fondul cenușiu al acestui tablou, este dominat de massa "apoliticilor", afaceriști fără scrupul, rezervor de turnători, aventurieri cu blugi și pistol în căutare de lovituri care să-i facă milionari peste noapte. Renegându-și originea română, ei nu vor fi niciodată americani, canadieni, francezi, germani sau alte naționalități după țara unde s'au aciuit. Ei nu vor fi decât ceeace au fost și în România: nimic! Nenorocirea este însă că acest tip de indivizi îngroașe statisticile aspusene cu numărul de imigranți politici, dizidenți sau alte categorisiri care au umplut coloanele registrelor dela Comitetele pentru Drepturile Omului.

In acest mozaic, nu este deloc greu pentru agenții comuniști de profesie să lucreze mai ușor chiar decât lu București. Profitând de libertățile apusene, ei scriu și vorbesc, deși în țară astupau gura cu pământ vorbitorului care nu zicea ca ei. Un asemenea individ, a distribuit în New York, manifeste de cea mai notorie propagandă comunistă și nimeni din cei care le-au primit nu l-a trăznit să-l trezească la realitate. O altă societate crypto-comunistă, telefonează implorător pe la casele românilor să-i trimită dolari, "pentru a ajuta pe frații din țară." N'a specificat care țară, căci după accent era cu nume de german sadea. Tot la New York, agenții comuniști dispun de un post de radio emisie "Balada", unde alte nume germane, care nu ți-ar pomeni să-i pici cu ceară cuvântul Crăciun, fideli reserelei vorbesc de "Sărbătorile de iarnă", amestecând reclama pentru salamul de Sibiu cu câte o melodie cântată de corul Madrigal. Cât despre Bunul Moș,aducător de daruri,ca să nu-i spună Moș Gerilă sau Cră-cilă, cum a încurcat-o unul dela partid, preferă să nu-l pomenească deloc.

O altă sursă de culegere a informațiilor și de împrăștiere a zâzaniei printre români, folosită de comuniști, este rețeaua de "restaurante românești". Indemnându-i pe consumatori la țuiculiță și mititei, sub oblăduitoarea firmă, se sapă temeliile comunităților românești. De Sărbătorile Crăciunului, câțiva români neaoși, se scuzau că n'au putut merge la biserică să asculte slujba și colindele, pentrucă erau după un chef ca pe vremuri, la restaurantul "românesc". Acești oameni nu se dau în lături să lase sute de dolari la cârciumă pentru o singură seară,dar se tocmesc pentru câțiva dolari să plătească taxa de membrie la bisericile de care aparțin. La diferite întâlniri, nu este nevoie decât să arunce unul o vorbă și toți se aprind să toace românismul, biserica, preoții, luptătorii exilului, că nu scapă unul netăvălit de burtăverzimea azilului politic.

Apar peste noapte figuri noi, care nu au alte griji, decât să înființeze alte organizații, să scoată alte publicații și sub pretextul unui subțirel anticomunism -firma contează- izbesc cu măciuca în cei care mai au ceva -într'adevăr- de spus. Unii, pe lângă incultură sunt și proști de-abinelea. Alții, mai rafinați, duhnesc a securiști dela primele cuvinte ce ți le suflă în față. Si ca să nu le scape nimic, ațâță ura și rasismul. Proști au fost și vor fi întotdeauna, deci nici în lumea liberă nu-i lipsă de ei și încet, încet, dela obiectivul principal: eliberarea țării de sub comunism, agenții comuniști deviază lupta pe antisemitism, antimaghiarism, antirusism și în final la antiromânism. Așa se face că preotul Calciu stă de șase ani în închisoare -dacă mai este în viață- iar "Exilul" este agitat de taxele de învățământ în valută. Este și aceasta o problemă dar erarhizarea problemelor parcă ar da alte priorități.

Nu ne miră diversiunea comuniștilor pe care îi cunoaștem destul de bine, dar nu-i înțelegem pe unii români. Sau poate îi înțelegem prea bine și aici este întreaga tragedie.

CRONICA VREMII

# EPISCOPUL ROMÂNILOR CATOLICI

Ion BOERU

O veste excepțională, cu consecințe care nu pot fi încă întrevăzute la ora actuală, a fost anunțată lumii întregi, înainte de Sărbătorile Sfintei Nașteri, de către Cetatea Vaticanului. Biserica Română Catolică din America va avea un Episcop al său, un Păstor și un îndrumător spiritual.

Actul acesta, de numire a unui Episcop pentru Românii catolici americani, este un act apostolic, al Papei Ioan Pavel al II-lea, de mare însemnătate românească. Prin acest act, Românii catolici americani sunt salvați dela dispariție, iar Biserica Blajului secular își consolidează temeiul de existență juridică, canonică și națională, în ciuda tuturor eforturilor guvernului dela București de a anihila această Biserică creștină, românească.

Episcopul Bisericii Române Catolice din America

**Păr. LOUIS PUSCAS**

Papa dela Roma a avut o viziune largă și cuprinzătoare a nevoilor creștine românești, atunci când a ridicat la rang episcopal pe Msr. Traian Crișan și a dăruit Românilor adunați în Asociația Românilor Catolici din America (ARCA) un Episcop. Prin aceste învestituri, Papa dela Roma, a deschis un drum luminos, pentru cei din ARCA, în lupta lor națională anticomunistă, pentru eliberarea poporului român.

Un episcop al Românilor catolici din America înseamnă intensificarea acțiunilor pentru restaurarea Bisericii dela Blaj, în toate drepturile ei juridice și naționale, în interiorul Țării Românești.

De data aceasta, lupta celor dela ARCA, se va desfășura sub puterea sceptrului episcopal și cu prestigiul scaunului episcopal, și pe fundamentul solid al unității tuturor parohiilor române catolice din America.

Guvernul dela București se găsește într'un nou raport de forțe cu Românii catolici, atât din țară, cât și din America. Acest guvern va fi nevoit să facă concesii multe și serioase, pe care le-a refuzat, până astăzi. Mai mult, acest guvern comunist a făcut tot ce i-a stat în putință să oprească investirile unor episcopi ai Românilor catolici din lumea liberă. Intervențiile sale au fost și directe (în relațiile diplomatice) și indirecte (prin infiltrațiile de agenți care urmăreau slăbirea activităților și solicitărilor, făcute de ARCA, pentru un episcop).

Vaticanul a înțeles bine situația Românilor catolici americani și a luat decizia învestirii episcopale, pentru cei din ARCA, tocmai când lumea comunistă socotea această investitură ca o imposibilitate.

Decizia Papei apare ca o intervenție miraculoasă, și ea este un miracol pe care nu îndrăznim să-l descifrăm, căci ne depășește. Toți cei ce s'au rugat pentru un Episcop al lor, au primit binecuvântările și grația cerească, care astăzi călăuzește drumurile viitoare ale ARCEI. Cei dela ARCA au crezut că vor fi ajutați în nevoile lor, și că Dumnezeu nu-i va uita și nu-i va părăsi. Ei vin pe pământul Americii, de acolo, din zonele Carpaților strămoșești și aduc legile de viață creștină românești, ale unor tradiții milenare. Ei poartă cu ei, memoria de veacuri a unei ființe românești și visează restabilirea cetății spirituale din Blaj, care a învrednicit sufletul și mintea românească cu valori, idei și credințe mântuitoare.

Este impresionantă existența acestor Români catolici din America, care nu și-au pierdut identitatea lor originară, națională. Mai deosebit, nu și-au pierdut legea lor creștină, străjuită de Biserica Blajului. Si nu s'au lăsat pierduți în massa imensă a lumii americane. Sufletul românesc nu s'a pierdut și nu s'a alterat în lumea americană.

Ca să nu se piardă, nici în viitor, Papa Ioan Pavel al II-lea, le-a trimis Binecuvântarea Sa apostolică, în prezența unui Episcop. Si, prin aceasta, nici poporul român nu va pieri, căci își are paznicii lui, mai tari decât toate forțele satanice ale comunismului.

Nu știm dacă dialecticienii marxiști vor putea pricepe valoarea extraordinară a unui Episcop pentru Românii catolici americani, și nici dacă vor avea vreo îndoială despre concepția lor de viață, când își vor da seama că Dumnezeu este acela care face istoria.

Ceea ce știm, este că istoria se face peste voia și intențiile comuniste, și Dumnezeu este prezent în istorie, și ne grăiește oride câte ori știm să ne apropiem de El. Această credință ne-a purtat pașii, sufletul și mintea, în luptele noastre, și numirea unui Episcop pentru cei din ARCA, ne confirmă, încăodată, validitatea acestei concepții. Este concepția de viață românească, cu care a trăit poporul român, prin veacuri, și pe care o apărăm aici, în paginile acestea ale ziarului nostru.

Episcopul Bisericii Române Catolice din America va fi părintele Louis Puscas, dela parohia "Sfântul Gheorghe" din Aurora, Illinois. Dânsul a fost activ și plin de dinamism, în special, în ultimii ani de existență ai ARCEI, și s'a impus prin hărnicie, seriozitate și prin caracterul său ireductibil în apărarea valorilor Bisericii Române din Blaj. Alegerea sa, pentru Scaunul episcopal, de către Papa dela Roma, este o garanție pentru puterea spirituală de care va dispune Biserica Blajului. Regretăm că nu știm mai multe despre dânsul. Dar, nu are nici o importanță. Important este prezența lui ca Episcop și prestigiul pe care-l câștigă ARCA, în lumea liberă. Si întreg exilul românesc, prin impresionanta fortificare a luptei împotriva ilegalității și imoralității guvernului comunist dela București.

Important este că Episcopul Românilor catolici din America va fi un luptător pentru drepturile de existență ale poporului român, pentru un viitor plin de lumină, al acestui popor și, acum, în aceste ceasuri grele, un luptător pentru eliberarea poporului român.

De aceea, ne bucurăm de bucuria tuturora, a celor dela ARCA, și a celor din alte părți, și dorim ARCEI toate împlinirile gândurilor frumoase, mari biruințe în viitor și felicităm pe toți membrii ARCEI, pentru stăruința, curajul, răbdarea și lumina gândului lor de a lupta pentru un Episcop român.

NOTE SI COMENTARII

# CUM SE SCRIE ISTORIA

Nu, nu mai punem la îndoială faptul că majoritatea politicienilor din Statele Unite, nici măcar n'au habar unde anume se găsește România pe harta globului pământesc. Ca atare, nu ne surprinde câtuși de puțin, atitudinea lor față de țara noastră de baștină. Când însă o agenție de presă de o așa zisă talie corectă universală, ca ASSOCIATED PRESS, face și transmite publicațiilor din întreaga lume știri absolut eronate, este credem cazul să punem la îndoială competința susnumitei agenții, ceea ce vom documenta în rândurile de mai jos, reproducând în parte câteva fragmente din scrisoarea d-lui I.V. Emilian, directorul ziarului STINDARDUL din Germania de Vest, adresată ziarului "SUDDEUCHEN ZEITUNG".

Iată deci mai jos, următoarele rânduri din STINDARDUL, din numărul pe Decembrie al anului 1982, adresate conducerii ziarului SUDDEUTCHEN ZEITUNG: "In ediția de sfârșitul săptămânii din 16/17 Octombrie 1982, la pagina 9, în "Calendarul Istoric", citim:

"La 16 Oct., 1941, orașul Odessa este cucerit de către trupele germane". Este de necrezut ca un ziar serios să publice o asemenea falsitate. Orașul Odessa a fost cucerit la 16 Octombrie, exclusiv și numai de către trupele române.

In această bătălie care a durat timp de 2 luni, n'a participat absolut deloc vreo unitate germană...

Vă rugăm ca atare a restabili adevărul, publicând în același loc realitatea, că anume orașul Odessa a fost cucerit de către trupele române la 16 Oct., 1941"...

Aflăm mai departe că ziarul "Suddeutche Zeitung" nu s'a conformat cererii respective. In schimb, s'a trimis directorului ziarului "Stindardul", Dl. I.V.Emilian, din partea redacției o scrisoare prin care i-se făcea cunoscut că respectivul "Lexicon Istoric", nu este alcătuit de "Suddeutche Zeitung" ci de către agenția de presă americană "Associated Press" din Frankfurt, căreia i-a fost retransmisă scrisoarea de punere la punct.

La scurt timp după aceasta, s'a primit la redacția "Stindardul-ui", următoarea scrisoare:

"Suddeutche Zeitung ne-a transmis scrisoarea Dvs. din 18.10.1982 pentru a vă răspunde. "Calendarul Istoric" este alcătuit de către agenția noastră de presă și este reprodus de către "Suddeutche Zeitung". Ca atare greșeala indicată de Dvs., nu aparține ziarului ci se datorește nouă.

In arhiva centrală a agenției noastre "Associated Press" din New York se găsește sub data de 16 Octombrie, după cum constatăm, absolut falsa notificare că trupele germane, nu cele române, ar fi cucerit Odessa.

Vă rugăm să scuzați această eroare.

Intre timp, eroarea a fost corectată în arhivele noastre și ca atare nu va fi repetată în viitor"... (Scrisoarea este semnată de Redactorul-Sef: Herbert Schmitt).

Ne-am oprit asupra acestui incident, nu desigur primul și nici ultimul, pentru a sublinia cum anume scriu istoria, sau mai bine zis; cum anume agențiile de presă americane, o falsifică, fie conștient, sau mai ales, în necunoștință de cauză. Ceea ce este trist, absolut nespus de trist, căci, răspândind în lume, asemenea informații false, duc astfel în eroare opinia publică mondială.

Pe lângă desmințirea și punerea la punct de mai sus, articolul CINE A CUCERIT ODESSA LA 1941, aduce și următoarele precizări.

"In luptele dela Odessa au luat parte în afară de Aviație și Marină: 135 batalioane de Infanterie, 237 baterii de Artilerie, 42 escadroane de Cavalerie și 17 batalioane de Pioneri. Nouă comandanți de regimente au căzut în aceste lupte dintre cari doi comandanți de Artilerie"...

Si articolul se încheie cu aceste rânduri:

Probabil că unii nu se pot împăca cu această realitate, că soldații români, în majoritatea lor țărani, au fost cei ce au luat orașul. Se încearcă a se răpi acestor soldați victoria lor, punându-se în circulație legenda că luarea (Odessei) a avut loc fără rezistență. Noi nu suntem dispuși a admite o asemenea prăpăstioasă afirmație, ce neagă armatei noastre și mai ales morților ei (cucerirea orașului Odessa), indiferent din ce parte ar veni ea"...

Dacă atunci când noi Românii ne găseam în luptă contra celui mai mare dușman al omenirii, adică Rusia Sovietică, conducătorii Statelor Unite ar fi înțeles dreptatea luptei noastre, desigur că n'ar fi puși astăzi în situația de a spesa miliarde de dollari pentru înarmare.

Noi Românii, ne-am făcut datoria față de umanitate, în cel de al doilea război mondial. Datorită faptului că n'am fost înțeleși în dreapta luptă a noastră, americanii plătesc acum, cu vârf și îndesat respectiva eroare. □

Nicolae NOVAC

CUVÂNTUL ROMÂNESC
THE ROMANIAN VOICE
ISSN 0705-8365
Redacția și administrația:
P.O. BOX 4217
STATION D.
HAMILTON, ONTARIO
L8V 4L6
CANADA
TELEPHONE:
(416) 387-1832